

Strategia Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Prognoza oddziaływania na środowisko

AKTUALIZACJA, 2025

Opracowanie:

Autor opracowania: mgr inż. Adrianna Siekierka

Kędzierzyn-Koźle, 27.01.2026 r.

Spis treści

1. Przedmiot i zakres opracowania	4
2. Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
3. Zakres prognozy	6
4. Metody pracy i materiały źródłowe	7
5. Opis projektu <i>Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030</i> oraz główne cele i kierunki działań	8
5.1. Cele Strategii IIT	8
5.2. Lista projektów IIT	11
5.3. Komplementarność opracowania	11
6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	14
6.1. Położenie administracyjne	14
6.3. Demografia	15
6.4. Istniejący stan środowiska	17
6.4.1. Klimat	17
6.4.2. Sfera przestrzenna	18
6.4.3. Jakość powietrza	22
6.4.4. Wody	33
6.4.5. Hałas	78
6.4.6. Pola elektromagnetyczne	82
6.4.7. Gospodarka wodno-ściekowa	84
6.4.8. Gospodarka odpadami	90
6.4.9. Zasoby przyrodnicze	91
6.5. Istniejące problemy ochrony środowiska	127
7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	129
8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu	137
9. Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie <i>Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030</i> na wybrane elementy środowiska	201
9.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko	201
9.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	202
9.3. Korytarze ekologiczne	219
9.4. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	220
9.5. Ludzie	224
9.6. Powietrze atmosferyczne	225
9.7. Klimat	227
9.8. Zabytki oraz dobra materialne	229
9.9. Zasoby naturalne	230
9.10. Wody	231
9.11. Krajobraz i powierzchnia ziemi	235
9.12. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	242
9.13. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów	243
9.14. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	243
10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	245
11. Propozycja działań alternatywnych	250
12. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne	251
13. Monitorowanie realizacji Strategii IIT	252
14. Podsumowanie i wnioski	259
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	260
16. Zestawienie tabel, grafik i wykresów	265

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021- 2030*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOŚ, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOŚ przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOŚ, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt

Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021- 2030 wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* nie narusza zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu (pismo znak: WOOŚ.411.2.6.2023.AKu) oraz z Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: NZ.9022.1.159.2023.JG).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Opis projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* oraz główne cele i kierunki działań

5.1. Cele Strategii IIT

Część planistyczna przedmiotowej strategii terytorialnej bazuje na zapisach strategii ponadlokalnej - Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030. W ramach strategii ponadlokalnej zidentyfikowano cele strategiczne przyporządkowane do trzech wymiarów planowania strategicznego – społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Do każdego z celów strategicznych przyporządkowano cele operacyjne stanowiące cele strategii IIT, w które wpisywać się będą zaplanowane do realizacji projekty.

Wymiar	Wymiar społeczny
Cel strategiczny 1.	Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF

Cel zakłada realizację działań ukierunkowanych na poprawę jakości świadczonych usług publicznych przez samorządy w każdym z obszarów. Tym samym cel strategiczny odnosi się w szczególności do sfery edukacji i kształcenia, wychowania przedszkolnego oraz działań na rzecz wsparcia lokalnej społeczności. Jego realizacja ma na celu umożliwienie wszystkim grupom mieszkańców pełnego uczestnictwa w życiu społecznym na terenie KSSOF oraz korzystanie z oferty dostępnej na tym obszarze.

Cel strategiczny 2.	Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców
---------------------	---

Cel strategiczny 2. ma komplementarny charakter w stosunku do Celu strategicznego 1., koncentruje się na podejmowaniu interwencji, której celem jest zapewnienie wsparcia osobom potrzebującym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym. Uwzględnia on również kwestie związane ze wsparciem rodziny i kompleksową profilaktyką społeczną. Wdrażanie przewidzianych do realizacji działań w ramach przedmiotowego celu pozwoli na przeciwdziałanie patologiom społecznym, zapobieganie marginalizacji grup zagrożonych oraz zwiększenie poziomu integracji społecznej, poprzez rozwój placówek. Ponadto cel strategiczny uwzględnia aktualne procesy i tendencje widoczne w KSSOF dotyczące m.in. starzenia się społeczeństwa i konieczności wzmocnienia prowadzonej polityki senioralnej, rozwijania usług opieki zdrowotnej, jak również wsparcia dla osób niesamodzielnych, osób ze szczególnymi potrzebami oraz ich rodzin.

Wymiar	Wymiar gospodarczy
--------	--------------------

Cel strategiczny 3

Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego

Cel strategiczny koncentruje się na kluczowych z punktu widzenia atrakcyjności inwestycyjnej czynnikach jakim są dostępność komunikacyjna oraz spójność systemu transportowego. Biorąc pod uwagę przepływy związane z przemieszczaniem się z miejsc zamieszkania do pracy cel ma fundamentalne znaczenie w kontekście jakości życia wspólnoty zamieszkującej obszar KSSOF, jak również zapewnienia spójności przestrzennej obszaru. Ponadto wdrażanie efektywnego i nowoczesnego systemu rozwiązań pozwoli na zwiększenie konkurencyjności transportu publicznego względem indywidualnych form transportu.

Cel strategiczny 4.

Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby

Rozwój gospodarczy musi być planowany w ścisłej korelacji z dostępnymi zasobami. KSSOF posiada zasoby naturalne oraz istotne i rozpoznawalne dziedzictwo kulturowe i historyczne. Stymulowanie gospodarki musi koncentrować się na m.in. wykorzystaniu potencjału Góry św. Anny oraz posiadanych atrakcji turystycznych, wśród których można wymienić m.in.: liczne kościoły i kapliczki, ruiny zamków, starówki i mury obronne miast. Wszystkie z obiektów są warte zachowania, udostępnienia i wykorzystania na cele turystyczne w celu maksymalizacji dywersyfikacji struktury gospodarczej.

Wymiar	Wymiar przestrzenny
Cel strategiczny 5	Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców

Kwestie klimatyczne: adaptacja do obserwowanych w tym zakresie zmian, ochrona bioróżnorodności, retencja, poprawa jakości powietrza i wzmacnianie efektywności energetycznej oraz gospodarki wodno-ściekowej, stanowią rdzeń interwencji w ramach niniejszego celu. Biorąc pod uwagę ukierunkowanie środków UE na ten aspekt oraz potrzeby wskazane przez samorządy KSSOF można prognozować, że skumulowanie interwencji prośrodowiskowej będzie ważnym elementem rozwoju obszaru. Wykorzystanie wewnętrznego potencjału dobrej jakości środowiska naturalnego, licznych terenów zielonych, może stać się zarówno kołem zamachowym lokalnej gospodarki, jaki i znakiem rozpoznawczym KSSOF. Istotne jest jednak to, aby w ślad za podejmowanymi działaniami rozwojowymi, szły także działania nastawione na zachowanie jakości środowiska naturalnego i ochronę różnorodności biologicznej.

Cel strategiczny 6.

Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF

W dokumencie strategii ponadlokalnej wskazano Cel strategiczny 6. Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF, w ramach którego wyodrębniono Kierunek działania 6.1. Realizacja opracowanej Strategii IIT na lata 2021-2027 jako Obszarów Strategicznej Interwencji dla KSSOF. Kierunek ten jest podstawą do wdrażania i realizacji przedmiotowego opracowania, dlatego też nie zdefiniowano w jego ramach celów operacyjnych.

Wymiar społeczny		Wymiar gospodarczy		Wymiar przestrzenny	
CS 1.	Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF	CS 3.	Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego	CS 5.	Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców
CO 1.	Upowszechnienie i rozwój opieki przedszkolnej	CO 8.	Rozwój zrównoważonego i efektywnego systemu komunikacji i transportu	CO 12.	Poprawa efektywności energetycznej w KSSOF
CO 2.	Wsparcie kształcenia ogólnego	CO 9.	Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy	CO 13.	Wdrażanie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu
CO 3.	Edukacja równych szans	CS 4. Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby		CO 14.	Rozwój i wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowej
CO 4.	Działania na rzecz lokalnych społeczności			CO 15.	Efektywne gospodarowanie odpadami
		CO 10.	Rozwój turystyki w oparciu o dziedzictwo kulturowe	CO 16.	Ochrona bioróżnorodności
CS 2.	Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców	CO 11.	Opolska Kultura i Turystyka czeka na Ciebie		
CO 5.	Rozwijanie systemu pieczy zastępczej	CO 11a.	Przebudowa i rozbudowa budynku Muzeum Czynu Powstańczego w Górze św. Anny wraz z zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną i komunikacyjną		
CO 6.	Zapobieganie zachowaniom ryzykownym i zagrożeniom społecznym				
CO 7.	Rozwój wysokiej jakości usług społecznych				

5.2. Lista projektów IIT

Projekty w Strategii IIT wdrażane w partnerstwie mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach właściwego programu. Poniżej przedstawiono typy przedsięwzięć wynikające z działań wskazanych w programie Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 wraz z uzasadnieniem i odniesieniem do celów operacyjnych przedstawionych w dokumencie, wpisujących się w cele strategiczne.

W ramach prac nad Strategią IIT, na podstawie diagnozy, sformułowano obszary problemowe istotne dla rozwoju całego obszaru funkcjonalnego. Następnie wypracowano priorytety rozwojowe i cele, których realizacja przyczynić ma się do niwelowania zidentyfikowanych deficytów rozwojowych. Cele pośrednie i cel główny Strategii osiągnięte zostaną przez wdrożenie zaplanowanych działań, na które składają się poszczególne przedsięwzięcia. W odniesieniu do każdego z nich określono dopuszczalne typy projektów wchodzących w jej skład. W trakcie prac nad Strategią IIT gminy Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wskazały, które działania są dla nich szczególnie istotne i wstępnie określiły projekty do realizacji. Z uwagi na zapisy FEO 2021-2027 zadania inwestycyjne realizowane w ramach przedsięwzięć wybierane będą w trybie konkursowym. By zapewnić zintegrowanie przedsięwzięć w ramach działania, zastosowane zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów premiujące projekty zintegrowane i partnerskie, których wdrożenie w jak największym stopniu przyczyni się do realizacji celów Strategii, a zasięg oddziaływania jest jak największy.

5.3. Komplementarność opracowania

Realizacja instrumentu IIT w KSSOF zgodnie z Programem Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 odbywać się będzie w ramach priorytetu 10 Fundusze europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych opolskiego i celu szczegółowego (ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskich. Wsparcie będzie realizowane w ramach Celu Polityki 5 (CP5) Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych będzie realizowane w oparciu o instrumenty terytorialne, które zostaną uzupełnione o odpowiednie działania z:

1. CP2 Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej
2. CP3 Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności

3. CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych (EFS)

Polityka wspierania obszarów funkcjonalnych skupia się w obrębie Funduszy Europejskich w ramach CP5, województwo opolskie dodatkowo wzmacnia ten proces w ramach dodatkowych trzech celów polityki. Wynika to z programowania rozwoju regionu w oparciu o subregiony. Takie podejście wynikające w pierwszej kolejności ze Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego – Opolskie 2030, jest kontynuacją działań podejmowanych w poprzednim okresie programowania 2014 – 2020.

Przedstawione podejście odnajduje swoje odzwierciedlenie w szczegółowych zapisach FEO 2021-2027. Ich wskazanie w tym miejscu uznaje się za konieczne ze względu na operacyjny charakter Strategii IIT. Skupia się ona wokół konkretnych typów projektów. Wskazać można zatem następujące działania konkretyzujące wymienione cele polityki:

I Europejskie Fundusz Rozwoju Regionalnego

1. Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony środowiska naturalnego w województwie opolskim, w tym działania realizowane w ramach podejścia subregionalnego:
 - a. 2.1 Poprawa efektywności energetycznej w województwie opolskim
 - b. 2.7 Instrumenty finansowe w obszarze środowiska
 - c. 2.3 Zapobieganie zagrożeniom związanym ze zmianą klimatu
 - d. 2.4 Gospodarka wodno-ściekowa
 - e. 2.5 Odpady i gospodarka o obiegu zamkniętym
 - f. 2.6 Ochrona różnorodności biologicznej
2. Priorytet 3 Fundusze Europejskie na zrównoważony transport miejski województwa opolskiego, w tym działania realizowane w ramach podejścia subregionalnego:
 - a. 3.1 Mobilność miejska
3. Priorytet 4 Fundusze Europejskie na rzecz spójności i dostępności komunikacyjnej województwa opolskiego, w tym działanie realizowane w ramach podejścia subregionalnego:
 - a. 4.2 Mobilność mieszkańców
4. Priorytet 10 Fundusze Europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych opolskiego, w tym działanie realizowane w ramach podejścia subregionalnego:
 - a. 10.4 Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki na obszarach innych niż miejski – 4 subregiony
 - b. 10.6 Europejska Inicjatywa Społeczna – 4 Subregiony

II Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)

1. Priorytet 5 Fundusze Europejskie wspierające opolski rynek pracy i edukację, w tym działania realizowane w ramach podejścia subregionalnego:
 - a. 5.6 Edukacja przedszkolna
 - b. 5.7 Kształcenie ogólne
 - c. 5.9 Kształcenie zawodowe
 - d. 5.10 Edukacja włączająca
2. Priorytet 6 Fundusze Europejskie wspierające włączenie społeczne w opolskim, w tym działania realizowane w ramach podejścia subregionalnego:
 - a. 6.7 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej
 - b. 6.8 Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży
3. Priorytet 7 Fundusze Europejskie wspierające usługi społeczne i zdrowotne w opolskim

7.1 Usługi zdrowotne i społeczne oraz opieka długoterminowa Spośród wymienionych powyżej działań wynikających z FEO 2021-2027 dedykowanym Subregionowi Kędzierzyńsko-Strzeleckiemu, obligatoryjnie wdrażane przez instrumenty terytorialne muszą pozostać interwencje w zakresie:

- Priorytetu 10 Fundusze Europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych opolskiego;
- Priorytetu 3 Fundusze Europejskie na zrównoważony transport miejski województwa opolskiego FEO 2021-2027 (opis ww. Priorytetu 3 stanowił będzie Załącznik nr 1 do Strategii IIT).

Pozostałe, wymienione powyżej, obszary dedykowane Subregionowi Kędzierzyńsko-Strzeleckiemu, w których IŻ FEO 2021-2027 dedykował alokację mają charakter uzupełniający.

Jak zostało to zaprezentowane, zakres wsparcia w ramach polityki wspierania obszarów funkcjonalnych jest znaczący. Celem przedmiotowego dokumentu jest ich operacjonalizacja poprzez przeniesienie problemów rozwojowych na rozwiązujące je konkretne typy przedsięwzięć.

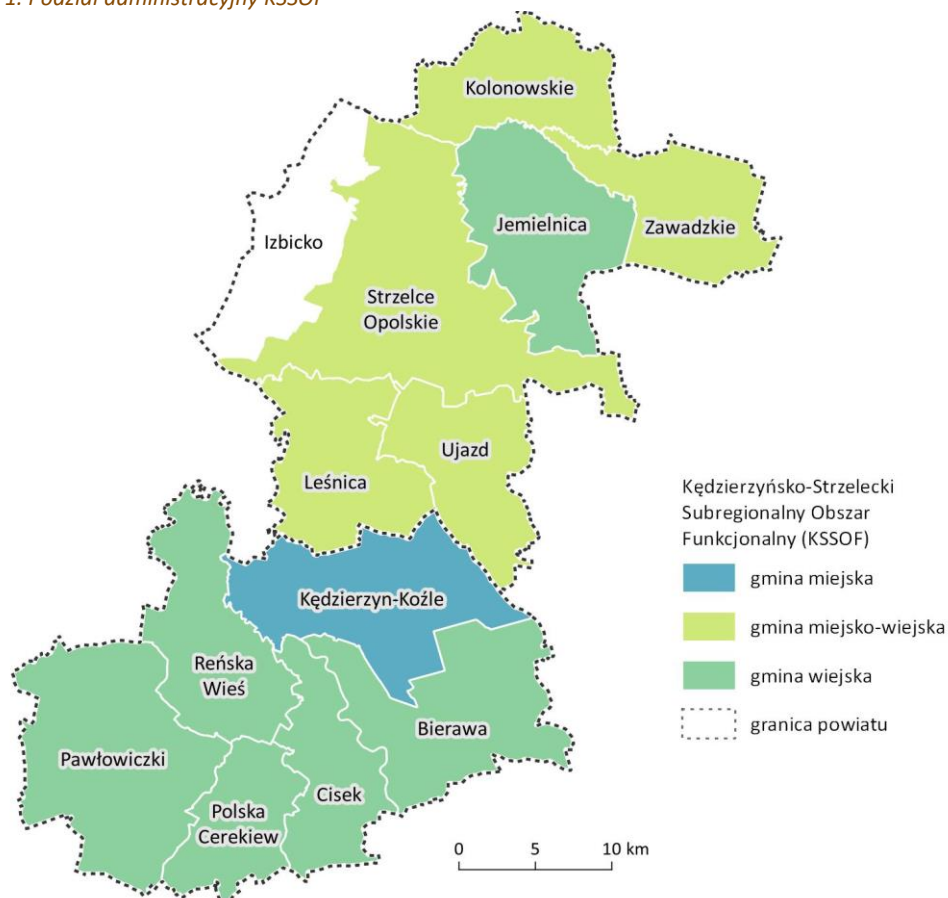
6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

6.1. Położenie administracyjne

Kędzierzyńsko-Strzelecki Subregionalny Obszar Funkcjonalny (KSSOF) tworzy łącznie 12 jednostek samorządu terytorialnego.

Subregion obejmuje swoim zasięgiem gminy zlokalizowane na terenie powiatu strzeleckiego – gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica oraz gmina Kolonowskie oraz wszystkie gminy położone w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim – gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki i gmina Polska Cerekiew. Partnerami Stowarzyszenia są również dwa wspomniane wcześniej powiaty: kędzierzyńsko-kozielski i strzelecki. Obszar KSSOF zajmuje łącznie powierzchnię 1 284 km², co stanowi 13,6% powierzchni województwa opolskiego. Charakterystyczną cechą tego subregionu jest obecność dwóch centrów wzrostu (miasta Kędzierzyn-Koźle oraz Strzelce Opolskie).

Rysunek 1. Podział administracyjny KSSOF

źródło: opracowanie własne

6.3. Demografia

1. Liczbę ludności KSSOF, w latach 2020-2024, charakteryzował systematyczny spadek. W analizowanym okresie liczba mieszkańców KSSOF zmalała o 5 649 osoby. W efekcie, populacja zmniejszyła się o 3,6%, co o 0,9 pkt. proc. przewyższało analogiczny wskaźnik wyznaczony dla woj. opolskiego i o 2,0 pkt. proc. dla Polski. We wszystkich gminach KSSOF odnotowano spadek liczby mieszkańców, z czego najszybciej wyludnia się Miasto Kędzierzyn-Koźle, gdzie w okresie 2020-2024 liczba mieszkańców zmalała o 5,8%. W 2024 r. populacja KSSOF wynosiła 150,9 tys. osób.
2. Z punktu widzenia rozwoju społeczno-ekonomicznego największe znaczenie ma struktura społeczeństwa ze względu na wiek, a także zachodzące w tym obszarze zmiany. Struktura ekonomicznych grup wieku obszaru zbliżona jest do struktury województwa opolskiego, natomiast różni się od struktury krajowej, w szczególności niższym odsetkiem grupy osób w wieku przedprodukcyjnym. Ludność w wieku nieprodukcyjnym (przed i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniosła 68,8 w 2024 r. dla KSSOF – wskaźnik ten był korzystniejszy w porównaniu do woj. opolskiego (70,5) i kraju (71,7).
3. Zmiany zachodzące w strukturze demograficznej populacji KSSOF w latach 2020-2024 wpisują się w ogólnokrajową tendencję starzenia populacji, jednak różnią się dynamiką tych przeobrażeń. Szczególnie dużym zagrożeniem dla obszaru jest ubytek ludności w wieku produkcyjnym, który wyniósł 6,7% w okresie 2020-2024 – więcej niż w woj. opolskim (-5,6%) i kraju (-3,5%). Tak duży odpływ osób w wieku produkcyjnym świadczy zarówno o starzeniu się społeczności lokalnej jak i o emigracjach ludności w tym wieku. Zmniejszająca się liczba osób w tym wieku może powodować problemy na lokalnym rynku pracy (brak wystarczającej liczby potencjalnych pracowników). Negatywnym trendem demograficznym na obszarze KSSOF jest także zmniejszająca się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (-4,8%) oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (5,7%).
4. Dynamika zmian liczby urodzeń w KSSOF w latach 2020-2024 wykazała spadek na poziomie 35,2%. W porównaniu zarówno do woj. opolskiego, jak i kraju, kształtowała się na podobnym poziomie, gdzie w woj. opolskim spadek liczby urodzeń wyniósł 32,0%, a w kraju 29,1%.
5. Wzajemna relacja urodzeń i zgonów, to obok migracji, kluczowy czynnik determinujący zjawisko depopulacji. W 2024 r. przyrost naturalny na terenie KSSOF był ujemny i wyniósł -943 osoby, co po przeliczeniu na 1 000 mieszkańców dało wartość -6,2. Przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń utrzymywała się (choć z różnym natężeniem) w latach 2020-2024 we wszystkich gminach KSSOF. W 2024 r. najniższy przyrost naturalny w KSSOF odnotowano w Gminie Kolonowskie (-10,8) oraz Gminie Cisek (-9,4).

6. Analiza migracji ludności KSSOF unaoczniała relatywnie wysoki odpływ ludności z tego obszaru. Na terenie KSSOF utrzymuje się ujemne saldo migracji, które w 2024 r. wyniosło -530, co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców daje wartość -3,5. Dla porównania, w tym samym roku saldo migracji dla województwa wyniosło -1,2, a dla kraju 0,3.
7. Region opolski cechuje się także stosunkowo wysokim odpływem zagranicznym ludności w skali kraju. Województwo opolskie należy do regionów, które tracą kapitał ludzki także w wyniku migracji wewnętrznych – międzywojewódzkich. Występuje tutaj bezprecedensowa na skalę kraju, nierejestrowana emigracja, która powoduje, że faktyczna liczba mieszkańców województwa, może być znacznie mniejsza niż wskazują na to dane meldunkowe – dotyczy to także KSSOF.
8. Ruchy migracyjne zachodzące wewnątrz KSSOF koncentrują się głównie na suburbanizacji Strzelce Opolskich oraz Kędzierzyna-Koźla – obie gminy cechują się ujemnym saldem migracji. W 2024 r. najwyższe saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców odnotowano w Gminie Reńska Wieś (6,0), Gminie Bierawa (3,1) oraz Gminie Ujazd (2,2) – dwie pierwsze gminy sąsiadują z Miastem Kędzierzyn-Koźle, a ostatnia graniczy zarówno z Miastem Kędzierzyn-Koźle jak i z Gminą Strzelce Opolskie. Najniższy wskaźnik salda migracji odnotowano w Mieście Kędzierzyn-Koźle (-6,3).
9. Obserwowane są znaczące zmiany w strukturze wieku mieszkańców. Proces negatywnych zmian demograficznych wynika z jednej strony ze starzenia się ludności (co jest następstwem korzystnego zjawiska, jakim jest wydłużanie trwania życia), z drugiej strony jest pogłębiany niskim poziomem dzietności. Na obszarze Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego tempo „kurczenia się” społeczeństwa jest szybsze niż w skali kraju i woj. opolskiego. Prognozy demograficzne GUS wskazują, że wszystkie gminy KSSOF odnotują w 2035 r. dalszy spadek liczby ludności.
10. Według prognoz demograficznych do 2035 r. liczba ludności na terenie KSSOF zmaleje o 8,9% względem 2024 r. Największy spadek liczby mieszkańców w latach 2024-2035 prognozowany jest dla Gminy Kolonowskie (-22,2%). W tym samym czasie wzrost liczby mieszkańców prognozowany jest jedynie dla Gminy Bierawa (2,3%).

6.4. Istniejący stan środowiska

6.4.1. Klimat

Subregion Kędzierzyńsko-Kozielski leży w śląsko-wielkopolskim regionie klimatycznym umiarkowanie ciepłym o wpływach oceanicznych. Lato rozpoczyna się wcześniej i jest ciepłe, zima jest krótka i łagodna. Średnia temperatura w regionie wynosi ok. 8,0°C, natomiast w części centralnej obszaru wartość średniej temperatury powietrza wzrasta do 8,4°C. Zjawisko to jest związane z tzw. wyspą ciepła, ciągnącą się od Wrocławia do południowej części powiatu strzeleckiego. Najwyższe temperatury miesięczne odnotowywane są w lipcu ok. 18°C, a najniższe w styczniu ok. -2°C. Występuje tutaj mniej dni z przymrozkami i mrozami niż w pozostałych regionach kraju. Okres wegetacyjny rozpoczyna się pod koniec marca i trwa do pierwszej dekady listopada. Średnio obejmuje ok. 220 – 225 dni, średnia temperatura w tym okresie wynosi ok. 14°C. Na analizowanym obszarze dominują wiatry południowe, południowo – zachodnie i północno – zachodnie. Przeważają wiatry słabe o prędkościach 0 – 2 m/s oraz 2 – 5 m/s. Pogoda bezwietrzna odnotowywana jest przez ok. 8% dni w roku w części północnej oraz 15% dni w części południowej KKSOF. Najmniej wietrznym miesiącem jest sierpień. Na obszarze Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego rozkład ilości opadów atmosferycznych w dużej mierze związany jest w ukształtowaniem terenu. Średnia suma opadów waha się od 600 mm w części północnej do nawet 700 mm w części południowej nieznacznie przewyższając średnią, dla kraju która wynosi 600 mm. Najbardziej obfite opady przypadają na czerwiec, lipiec i sierpień, kiedy to zdarzają się gwałtowne ulewę i burze. Najmniej opadów przypada w lutym. W okresie wegetacyjnym przypada ok. 60 – 65% opadów rocznych. W okresie jesienno-zimowym obserwuje się największe wartości wilgotności powietrza. Są one powodem występowania gęstych mgieł, które obserwuje się przez ok. 30 – 40 dni w roku. Pokrywa śnieżna zalega średnio przez ok. 50 – 70 dni, najdłuższe zaleganie śniegu notuje się w styczniu i lutym. Dla dolin rzecznych zlokalizowanych na terenie KKSOF, głównie w południowej części regionu, typowe są wiatry inwersyjne, które znacząco wpływają na pogorszenie warunków klimatu lokalnego. Niekorzystny wpływ na inne czynniki klimatyczne dna dolin rzecznych mają także występujące tutaj płytkie poziomy wód gruntowych i lokalne podmokłości, wpływające znacznie na obniżenie średnich temperatur oraz większą wilgotność powietrza. Charakterystyczna dla tych terenów jest stagnacja chłodnego i wilgotnego powietrza, wydłużona częstotliwość występowania przymrozków przygruntowych, mgieł i zamgleń radiacyjnych.¹

¹ ZINTEGROWANY PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA SUBREGIONU KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKIEGO 2015

6.4.2. Sfera przestrzenna

Infrastruktura komunikacyjna

1. Położenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wiąże się z dobrą lokalizacją w przestrzeni komunikacyjnej zarówno w skali krajowej, jak i europejskiej. Przez KSSOF przebiega jeden z najważniejszych tranzytowych szlaków transportowych w Polsce, należący do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego.
2. Na autostradzie A4 funkcjonują 2 węzły umożliwiające komunikację z KSSOF: Kędzierzyn-Koźle (w 273 kilometrze autostrady zjazd na drogę wojewódzką nr 426, kierunek Kędzierzyn-Koźle i Strzelce Opolskie) oraz Strzelce Opolskie (w 279 km zjazd na drogę krajową nr 88, kierunek Strzelce Opolskie).
3. Wśród ważniejszych inwestycji drogowych planowanych w najbliższych latach jest budowa przez GDDKiA północnej obwodnicy Kędzierzyna-Koźla oraz Ujazdu w ciągu drogi krajowej nr 40 jako łącznika z autostradą A4.
4. Na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego występuje dobrze rozwinięta sieć kolejowa. Przez obszar KSSOF przebiega linia kolejowa E30 należąca do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę. Obecność tego ważnego węzła kolejowego stwarza korzystne perspektywy dla rozwoju gospodarki obszaru.
5. Najlepiej rozwinięta sieć kolejowa jest w Kędzierzynie-Koźlu oraz Strzelcach Opolskich. Z Kędzierzyna-Koźla można dostać się do takich miejscowości jak: Opole, Wrocław, Gliwice, Katowice, Warszawa, Racibórz, Nysa, Brzeg, Bielsko-Biała, Bydgoszcz, Świnoujście, Zakopane oraz Bohumin (Republika Czeska). Ze Strzelca Opolskich można dostać się do: Opola, Wrocławia, Gliwic, Katowic, Lublina, Poznania, Gdyni, Szczecina, Świnoujścia, Ustki, Kołobrzegu oraz Żyliny (Słowacja). Część wymienionych połączeń uruchomiona zostaje jedynie w okresie wakacyjnym, ponadto część z nich nie jest połączeniami bezpośrednimi.
6. W ujęciu lokalnym transport kolejowy między poszczególnymi gminami KSSOF jest ubogi. Z Kędzierzyna-Koźla można dostać się do Bierawy, Pokrzywnicy (gmina Reńska Wieś) oraz Raszowej (gmina Leśnica). W pięciu gminach brak jest linii kolejowych w ruchu pasażerskim. Są to gminy: Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Cisek, Ujazd oraz Jemielnica. Południowa część województwa opolskiego (w tym KSSOF) jest narażona na wykluczenie transportowe – m.in. ze względu na niewystarczającą liczbę połączeń kolejowych zarówno lokalnych jak i dalekobieżnych.
7. Subregion leży na trasie wodnego szlaku Odry, która przebiega przez Kędzierzyn-Koźle. Dzięki temu obszar ma połączenie drogami wodnymi z Europą Zachodnią i Zagłębiem Górnośląskim, a transport rzeczny może być realizowany ze Szczecinem, państwami zachodniej Europy i wschodnim Górnym Śląkiem (Port Gliwice). Poza ładunkami kontenerowymi, stwarza on szansę wykorzystania transportu wodnego śródlądowego w obszarze ładunków surowcowych, materiałowych, a także

- całej gamy ładunków specjalnych (gaz LNG, chemikalia, paliwa, urządzenia ciężkie-ponadgabarytowe, urządzenia techniczne) dając możliwość ożywienia gospodarczego z poszanowaniem wymogów środowiskowych i społeczno-ekonomicznych.
8. Obiektem umożliwiającym obecnie żeglugę dużych jednostek na wysokości Kędzierzyna-Koźła jest wybudowany w latach 1934-40 i mierzący 41,2 km Kanał Gliwicki (którego początek znajduje się w Porcie Koźle, a koniec w Porcie Gliwice).
 9. Na obszarze KSSOF nie ma lotniska pasażerskiego. Najbliższe porty lotnicze znajdują się w Katowicach (około 80 km od granic KSSOF) oraz we Wrocławiu (około 150 km).
 10. Na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle funkcjonuje komunikacja miejska obsługiwana przez Miejski Zakład Komunikacyjny w Kędzierzynie-Koźlu Sp. z o.o. Obecnie uruchomionych jest 14 linii autobusowych, z czego 12 linii kursujących stale, jedna kursująca tylko w okresie letnim oraz jedna linia nocna. W ramach projektu Poprawa jakości powietrza w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim – Etap II gmina zakupiła 4 nowe autobusy (w tym 1 hybrydowy), które zasiliły posiadany dotychczas tabor.
 11. W celu poprawy jakości systemu transportowego powiatu, w 2016 r. powstał Związek Powiatowo-Gminny „JEDŹ Z NAMI”, utworzony przez powiat strzelecki oraz wszystkie jego gminy. W 2019 r. PKS Strzelce Opolskie S.A. w ramach projektu Poprawa jakości powietrza w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim – Etap II zakupił 15 nowych niskoemisyjnych autobusów komunikacji międzymiastowej, które zasiliły posiadany dotychczas tabor.

Infrastruktura techniczna

1. Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki charakteryzuje się bardzo wysokim wskaźnikiem dostępu ludności do zorganizowanej sieci wodociągowej. Niemal 100% ludności KSSOF korzysta z wodociągów publicznych.
2. Z sieci kanalizacyjnej w 2024 r. korzystało 79,5% mieszkańców KSSOF, więcej niż województwie (74,5%) i kraju (72,9%). Jednak odsetek ludności korzystającej z kanalizacji jest niski na terenie Gminy Cisek (22,6%) i Gminy Polska Cerekiew (53,5%).
3. Subregion jest w małym stopniu zgazyfikowany. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej wyniósł 41,7% w 2024 r., jednakże wewnątrz KSSOF istnieje duża dysproporcja w zakresie dostępności do sieci. Podczas gdy w Kędzierzynie-Koźlu z instalacji korzysta 83,4% mieszkańców, a w Strzelcach Opolskich – 52,3%, to pozostałe gminy albo nie są zgazyfikowane albo wskaźnik ten kształtuje się na poziomie maksymalnie 11,2%. Szczególnie niski odsetek zgazyfikowania dotyczy terenów wiejskich.

4. Na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego z sieci ciepłowniczej korzysta ok. 46% mieszkańców, tj. ok. 70% mieszkańców gminy Kędzierzyn-Koźle oraz ok. 10% mieszkańców gminy Bierawa.²
5. Zintegrowany system ciepłowniczy na terenie powiatu strzeleckiego występuje wyłącznie w gminie Strzelce Opolskie (pokrywa 24% potrzeb ciepłych gminy) oraz gminie Zawadzkie (pokrywa 13% potrzeb ciepłych Gminy). System ciepłowniczy znajdujący się na terenie powiatu strzeleckiego pokrywa zaledwie ok. 12% całkowitych potrzeb ciepłych powiatu. Pozostałe 88% potrzeb ciepłych jest zaspokajane przez kotłownie lokalne i zakładowe oraz indywidualne paleniska.³

Infrastruktura mieszkaniowa

1. Zasoby mieszkaniowe Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego w latach 2020-2024 uległy zwiększeniu o 1,3% - w 2024 r. zasoby wynosiły 59,4 tys. mieszkań. W całym KSSOF w analizowanym okresie do użytku oddano 1 229 mieszkań, z czego najwięcej w 2022 r. (282). W podziale na gminy, najwięcej nowych mieszkań w latach 2020-2024 oddano w Mieście Kędzierzyn-Koźle (260) oraz Gminie Strzelce Opolskie (345).
2. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, najwięcej mieszkań w 2024 r. oddano w Gminie Bierawa (3,7), Gminie Strzelce Opolskie (3,6) oraz Gminie Ujazd (3,1).
3. W 2024 r. w zasobach mieszkaniowych gmin KSSOF pozostawało 3 688 mieszkań komunalnych, czyli o 8,1% mniej w stosunku do 2020 r. Liczba lokali socjalnych wyniosła natomiast 707 w 2019 r. – o 3,1% więcej niż w 2017 r.⁴
4. Gminy KSSOF, jak większość jednostek terytorialnych w Polsce, borykają się z problemem deficytu ilościowego mieszkań. Wskaźnik liczby mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców jest tutaj znacznie niższy od średniej krajowej – w 2024 r. wyniósł 394 dla KSSOF a dla kraju 426. Wskaźnik dla woj. opolskiego był zbliżony (399). W obrębie KSSOF najwyższy wskaźnik odnotowano w Kędzierzynie-Koźlu (465), jednakże wynika on przede wszystkim z malejącej liczby mieszkańców miasta a nie nowych inwestycji mieszkaniowych. Najniższy wskaźnik dotyczył natomiast Gminy Ujazd (304) oraz Gminy Jemielnica (304).

² Dane pochodzą z: Zintegrowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z 2015 brak nowszych danych

³ Jw.

⁴ Po wejściu w życie art. 2 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz zmianie niektórych innych ustaw zniesiono pojęcie lokal socjalny, a wprowadzono umowy najmu socjalnego.

Zanieczyszczenie, gospodarka wodno-ściekowa i odpadowa

1. Średnie zużycie wody w gospodarstwach domowych w KSSOF w 2024 r. wyniosło 32,0 m³ na 1 mieszkańca. Wartość ta nie odbiega znacząco od średniego zużycia dla województwa opolskiego, które w 2024 r. wyniosło 33,2 m³.
2. Na terenie KSSOF działa obecnie 10 oczyszczalni ścieków ogółem, w tym 7 oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów (w gminach: Kędzierzyn-Koźle, Pawłowiczki, Strzelce Opolskie i Zawadzkie) i 3 oczyszczalnie biologiczne (w gminach: Polska Cerekiew, Kolonowskie, Ujazd). Z oczyszczalni ścieków w 2024 r. korzystało 87,9% ludności KSSOF, co w skali województwa jest wysokim wynikiem (79,8% korzystających z oczyszczalni ścieków w województwie opolskim).
3. W 2024 r. na terenie KSSOF zebrano łącznie 58,5 tys. ton odpadów komunalnych, co w przeliczeniu wynosi 388 kg na 1 mieszkańca rocznie. Blisko 86% odpadów pochodzi z gospodarstw domowych. W porównaniu z latami 2020-2023 masa wytwarzanych odpadów zmieszanych uległa zmniejszeniu.
4. Emisja zanieczyszczeń w 2024 r. z zakładów szczególnie uciążliwych występujących w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim i strzeleckim wyniosła łącznie około 1 083 tys. ton zanieczyszczeń gazowych oraz 174 tony zanieczyszczeń pyłowych. Najbardziej uciążliwe dla jakości powietrza zakłady znajdują się w Kędzierzynie-Koźlu – funkcjonują tam duże zakłady takie jak m.in. Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., Elektrownia Blachownia).
5. W ocenie strefy opolskiej za rok 2024 pod kątem ochrony roślin stwierdzono brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki oraz poziomu docelowego dla ozonu (klasa A) a także stwierdzono niedotrzymanie poziomu celu długoterminowego dla ozonu (klasa D2). Pod względem ochrony zdrowia ludzi, na terenie KSSOF odnotowano przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀, poziomu celu długoterminowego ozonu oraz poziomu dopuszczalnego PM₁₀ i PM_{2,5}. Największy udział szacowanej powierzchni obszaru przekroczenia w powierzchni gminy ogółem na terenie KSSOF odnotowano w Kędzierzynie-Koźlu (33,3%) oraz Gminie Reńska Wieś (15,0%).
6. Zanieczyszczenie powietrza na terenie KSSOF pochodzi przede wszystkim z negatywnego oddziaływania emisji związanej z indywidualnym ogrzewaniem budynków mieszkalnych – niskiej jakości spalanych paliw kopalnych oraz przestarzałych kotłów grzewczych. Na jakość powietrza wpływają także duże zakłady przemysłowe zlokalizowane w KSSOF oraz tzw. emisja liniowa, komunikacyjna (generowana głównie przez samochody osobowe).

6.4.3. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa opolskiego wyznaczono 2 strefy:

- miasto Opole – kod strefy PL 1601;
- strefa opolska – kod strefy PL1602, do której należy KSSOF.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, była prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2024 poz. 870). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

• dwutlenek siarki SO ₂ ,	• pył zawieszony PM _{2.5} ,
• dwutlenek azotu NO ₂ ,	• ołów Pb w PM ₁₀ ,
• tlenek węgla CO,	• arsen As w PM ₁₀ ,
• benzen C ₆ H ₆ ,	• kadm Cd w PM ₁₀ ,
• ozon O ₃ ,	• nikiel Ni w PM ₁₀ ,
• pył zawieszony PM ₁₀ ,	• benzo(a)piren B(a)P w PM ₁₀ .

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x,
- ozon O₃.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy - zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- **Klasa D2** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 1. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego*	ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
nieprzekraczający poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2024*

Roczna ocena została wykonana zgodnie z obowiązującymi zasadami, bazującymi na przepisach prawnych. Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Klasyfikacji dokonano dla dwóch stref na terenie województwa opolskiego: miasta Opola i strefy opolskiej.

W 2024 r. w ramach systemu PMŚ na terenie województwa opolskiego funkcjonowało ogółem 10 stacji pomiarowych, przy czym w dodatkowych czterech punktach pomiarowych prowadzono pasywne pomiary benzenu.

Na terenie KSSOF w 2024 r. funkcjonowały następujące stacje pomiarowe:

- Kędzierzyn Koźle, ul. Bolesława Śmiałego 5 (OpKKozBSmial);
- Strzelce Opolskie, ul. Kard. Wyszyńskiego ul. Kardynała Wyszyńskiego 12 (OpStrzOpWysz);
- oraz dodatkowe stacje pomiarowe do prowadzanie pomiaru pasywnego benzenu:
 - w Kędzierzynie Koźle przy ul. Kościuszki 21 (OpPASKKozKosciu);
 - w Kędzierzynie Koźle przy ul. Książąt Opolskich 8 (OpPASKKozKsOpol);
 - w Kędzierzynie Koźle przy ul. Skarbowej (OpPASKKozSkarbo);
 - w Kędzierzynie Koźle przy ul. Szkolnej 15 (OpPASKKozSzkoln).

Tabela 2. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy opolskiej

Strefa opolska	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
2022	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1
2023	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1
2024	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM2,5 – dla poziomu dopuszczalnego I fazy strefa uzyskała klasę A

źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim, raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim, raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim, raport wojewódzki za rok 2022, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim, raport wojewódzki za rok 2021*

Klasyfikacji stref dokonano w oparciu o wyniki pomiarów wykonanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Lokalizacja obszarów na terenie poszczególnych stref, na których występowały przekroczenia poziomów docelowych lub celów długoterminowych dla substancji w powietrzu została wskazana na podstawie metody obiektywnego szacowania opartej o wyniki matematycznego modelowania transportu i przemian substancji w powietrzu.

W ostatnich latach w strefie opolskiej został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2.

Na obszarze województwa opolskiego w ostatnich latach utrzymuje się niski poziom zanieczyszczenia powietrza (poniżej poziomów dopuszczalnych/docelowych) dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyłe zawieszonym PM₁₀ metale: ołów, arsen, kadm i nikiel.

Problemem w skali województwa są ponadnormatywne stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Podobnie jak w latach poprzednich, wyższe wartości stężeń tego zanieczyszczenia występowały w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego B(a)P zarejestrowały w 2024 roku wszystkie stacje pomiarowe w województwie. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się „niską” emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków.

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza w odniesieniu do poziomu zanieczyszczenia pyłem. W roku 2024 po raz kolejny nie odnotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM₁₀. Zarówno norma średnioroczna pyłu zawieszonego PM₁₀, jak i liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych, zostały dotrzymane na wszystkich stanowiskach pomiarowych.

Przeprowadzona ocena jakości powietrza wykazała również brak przekroczenia w 2024 r. poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (20 µg/m³) na obszarze województwa opolskiego.

W sezonie letnim rejestrowany jest wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi i napływem transgranicznym. W 2024 r. nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego na wszystkich stacjach pomiarowych w województwie.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2024 r. obiektywne szacowanie oparte na wynikach modelowania nie wykazało przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu. W odniesieniu do poziomu docelowego ozonu pomiary jakości powietrza oraz wyniki obiektywnego szacowania oparte na wynikach modelowania nie wykazały przekroczeń tego

zanieczyszczenia. Przekroczenie w strefie opolskiej stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

W latach 2022-2024 roku dla strefy opolskiej przeprowadzono ocenę roczną pod kątem ochrony roślin.

Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Strefa opolska	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾
2022	A	A	A
2023	A	A	A
2024	A	A	A

¹⁾Dla ozonu wg poziomu celu długoterminowego, strefa opolska otrzymała klasę D2

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim raport wojewódzki za rok 2022

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza, wykonanej na podstawie danych za lata 2022-2024 z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych i docelowych przyjętych ze względu na ochronę roślin, dla wszystkich zanieczyszczeń strefa opolska uzyskała klasę A, a odniesieniu do poziomu celu długoterminowego w przypadku ozonu stwierdzono przekroczenie.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP) dla województwa opolskiego od roku 2009. Obecnie na terenie województwa obowiązuje, uchwalona przez Sejmik Województwa Opolskiego we wrześniu 2023 r. aktualizacja „Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego”. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których wdrożenie ma na celu poprawę jakości powietrza w województwie⁵.

Możliwości rozwoju OZE

Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych). Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego

⁵ źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim. Raport wojewódzki za rok 2024.

w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Biogaz

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Biogaz powstaje w wyniku fermentacji metanowej ścieków. Przyjmuje się, iż ze 100 m³ osadu o zawartości suchej masy na poziomie 5% można uzyskać od 10 do 30 m³ gazu, który może być wykorzystany do produkcji energii cieplnej, elektrycznej, do napędzania pojazdów bądź przesyłany wprost do sieci gazowej.

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej. Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno;
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej;
- odpady organiczne;
- oleje roślinne;
- tłuszcze zwierzęce;
- osady ściekowe;
- rośliny szybko rosnące, takie jak: wierzba wiciowa, miskant olbrzymi (trawa słoniowa), słonecznik bulwiasty, ślazier pensylwański.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Po odliczeniu arealów upraw do celów spożywczych oraz upraw na potrzeby produkcji komponentów biopaliw, ostateczna powierzchnia możliwa do wykorzystania pod uprawy substratów energetycznych na terenie kraju wynosi około 600-700 tys. ha. Wykorzystywanie biomasy w celu pozyskiwania energii należy prowadzić w sposób przemyślany i zrównoważony, gdyż zgodnie z prognozami Agencji Ochrony Środowiska zaorywanie ziemi pod uprawy roślin energetycznych może przyczynić się do większej produkcji CO₂ do roku 2030 niż preferowane dotychczas spalanie paliw kopalnych. Jak wynika z prowadzonych badań, najbardziej sprzyjające środowisku jest pozyskiwanie energii z odpadów drewna. Uprawa roślin energetycznych niesie ze sobą ryzyko niebezpieczeństwa biologicznego, polegającego na

niekontrolowanym rozprzestrzenianiu się gatunków obcych. Podczas produkcji energii z biomasy, należy także pamiętać o nisko-emisyjnym sposobie jej produkcji.

Na terenie KSSOF potencjalnym źródłem biomasy możliwym do wykorzystania energetycznego jest przede wszystkim biomasa pochodzenia roślinnego.

Energia wiatru

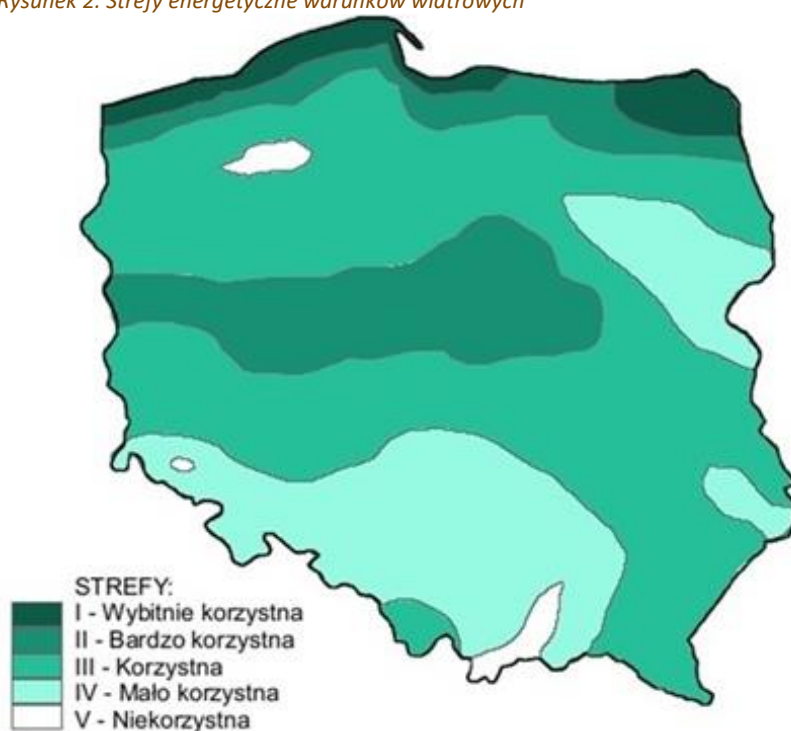
Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym.

Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna;
- Strefa II – bardzo korzystna;
- Strefa III – korzystna;
- Strefa IV – mało korzystna;
- Strefa V – niekorzystna.

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, teren KSSOF leży w zasięgu strefy IV (mało korzystnej).

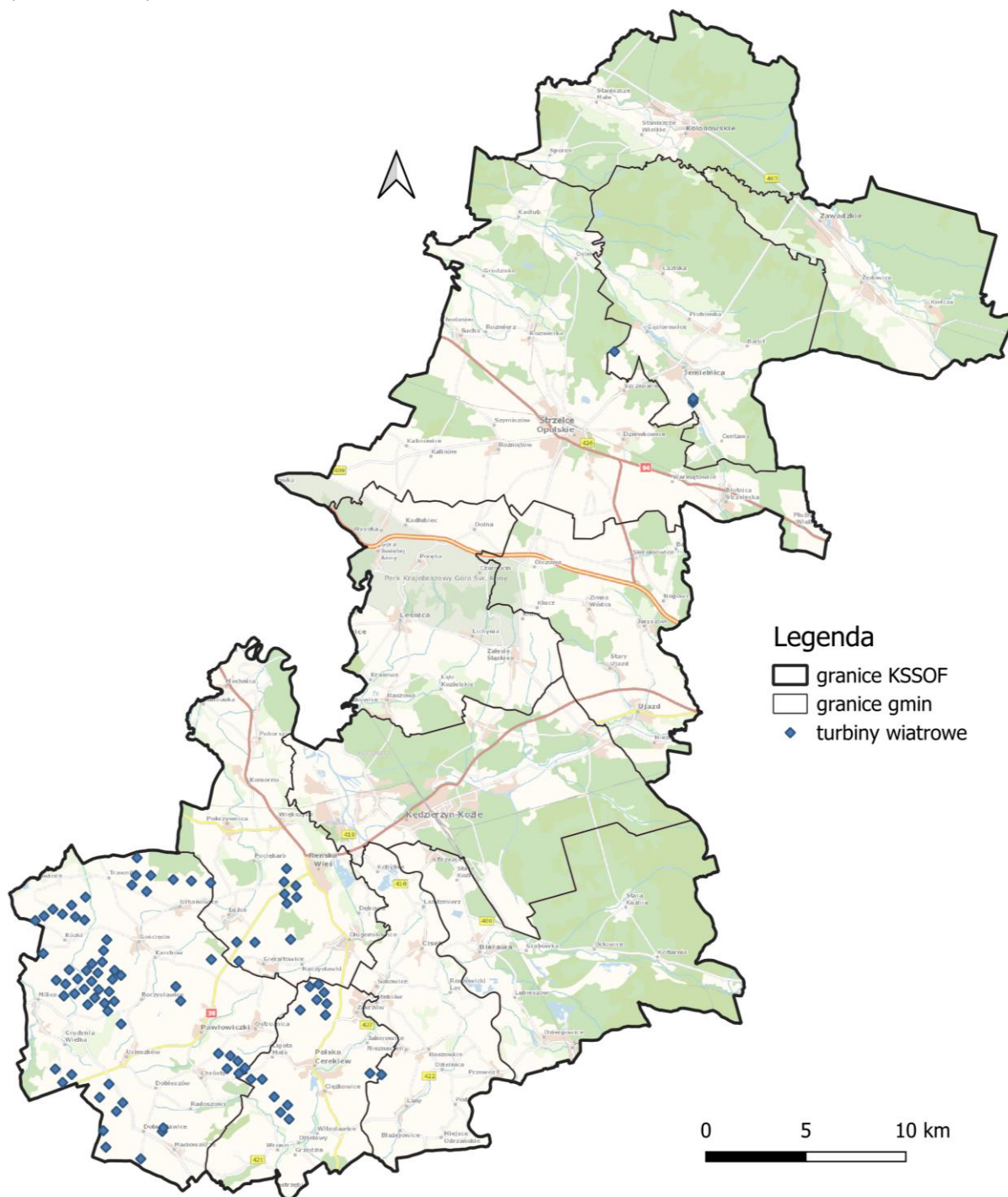
Rysunek 2. Strefy energetyczne warunków wiatrowych

źródło: imgw.pl

Na terenie KSSOF funkcjonują turbiny wiatrowe. Ich lokalizację przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 3. Turbiny wiatrowe na tle KSSOF

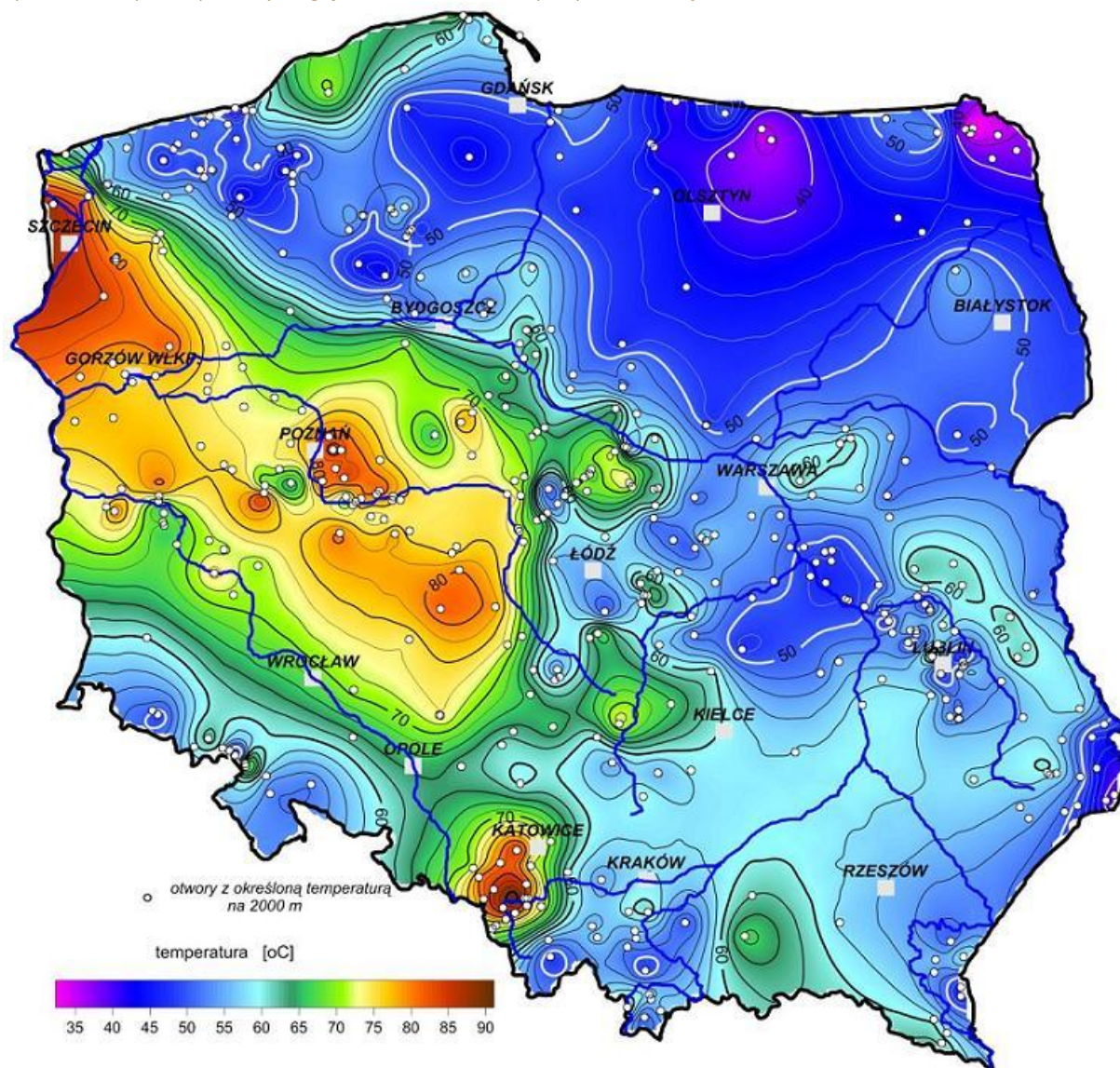

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOt10k

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia ciepła pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze zdadne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane się w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Warunkiem opłacalności jest odpowiednia temperatura podziemnych wód (minimum 65°C na głębokości 2 km), ich wydajność oraz niskie zasolenie. Opłacalność wzrasta w sytuacjach, gdy ciepłe wody są umieszczone płycej (mniejsze koszty wiercenia i instalacji) oraz gdy ich temperatura jest wyższa. Mapa rozkładu temperatury na głębokości 2000 m p.p.t. przedstawiona została na poniższym rysunku.

Rysunek 4. Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu

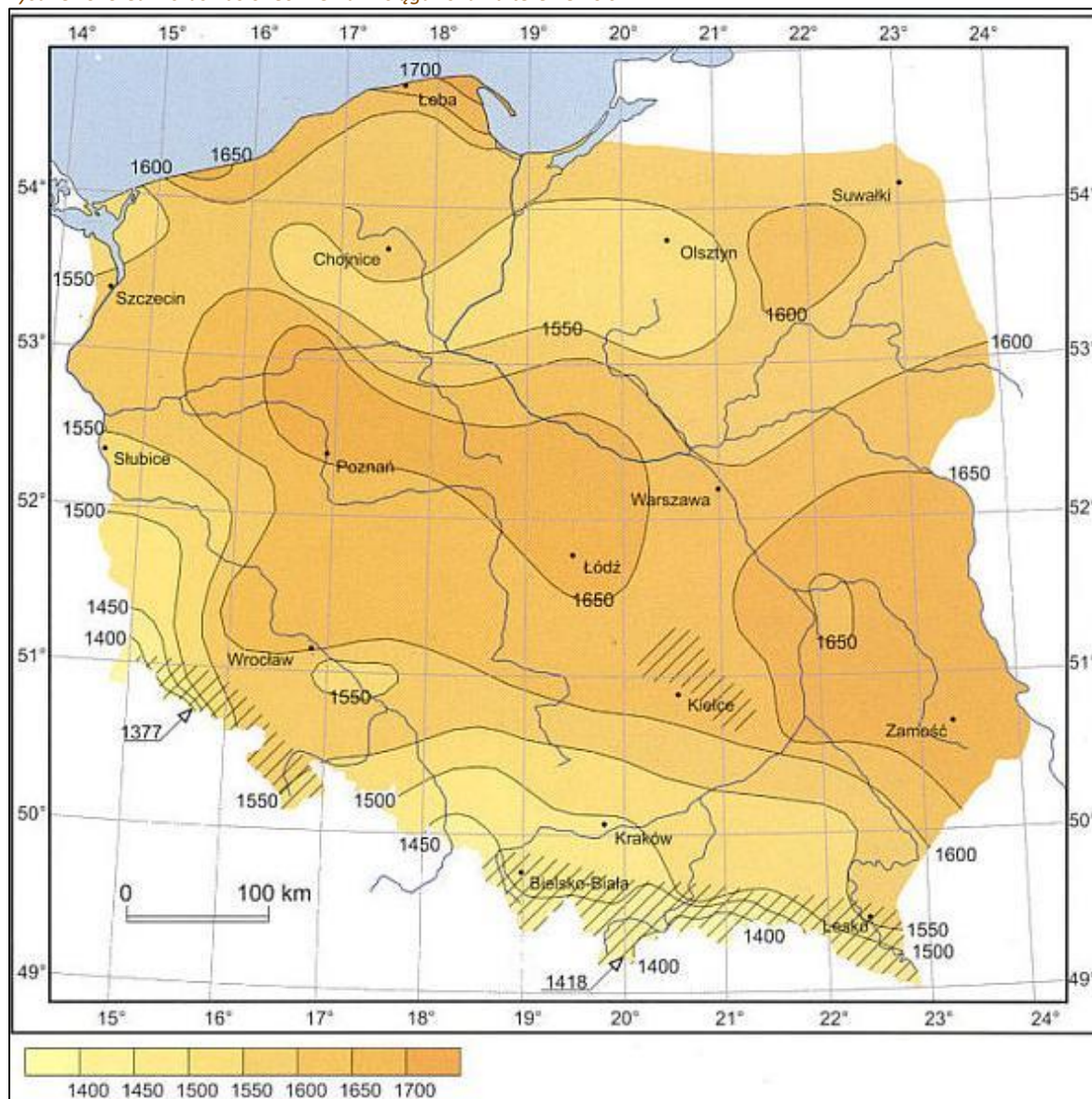

źródło: Szewczyk 2010, Państwowy Instytut Geologiczny

Energia słońca

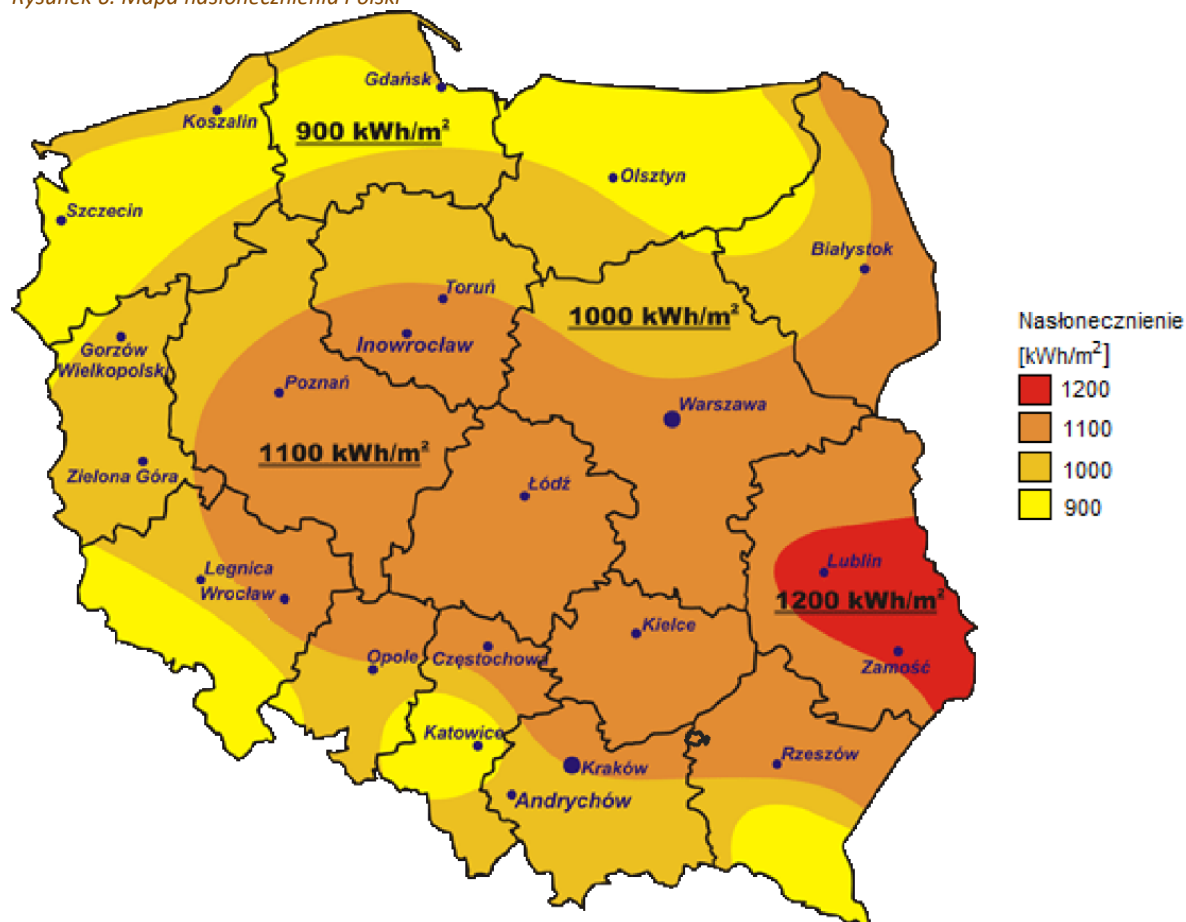
Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej itp. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. Zastosowanie kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych może okazać się zasadne już nawet w przypadku użytkowania przez pojedyncze gospodarstwa domowe, w zależności od stopnia zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową oraz energię elektryczną. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej.

Rysunek 5. Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski

źródło: imgw.pl

Rysunek 6. Mapa nasłonecznienia Polski

źródło: cire.pl

KSSOF zlokalizowany jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 900 -1000 kWh/m². Nasłonecznienie szacowane jest na 1 450 h/rok. Opisane powyżej warunki określone są jako umiarkowane w porównaniu do warunków panujących w innych rejonach Polski.

Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Potencjał energii wodnej zależy od spadu i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spad określany jest jako iloczyn spadku i długości na danym odcinku rzeki. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Do energii odnawialnej zalicza się wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin, wydajność, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000,

prawne (pozwolenie wodnoprawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego),
ekonomiczne oraz społeczne (np. turystyka).

6.4.4. Wody

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki należy w całości do zlewni Odry (zlewnia I rzędu). Główną sieć hydrograficzną KSSOF tworzy rzeka Odra oraz jej dopływy: Bierawka, Cisek, Kłodnica i Mała Panew. Sieć uzupełniają: Kanał Gliwicki oraz Kanał Kędzierzyński (łączy Kanał Gliwicki z Zakładami Azotowymi w Kędzierzynie-Koźlu). Teren KSSOF leży w obrębie 39 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP).

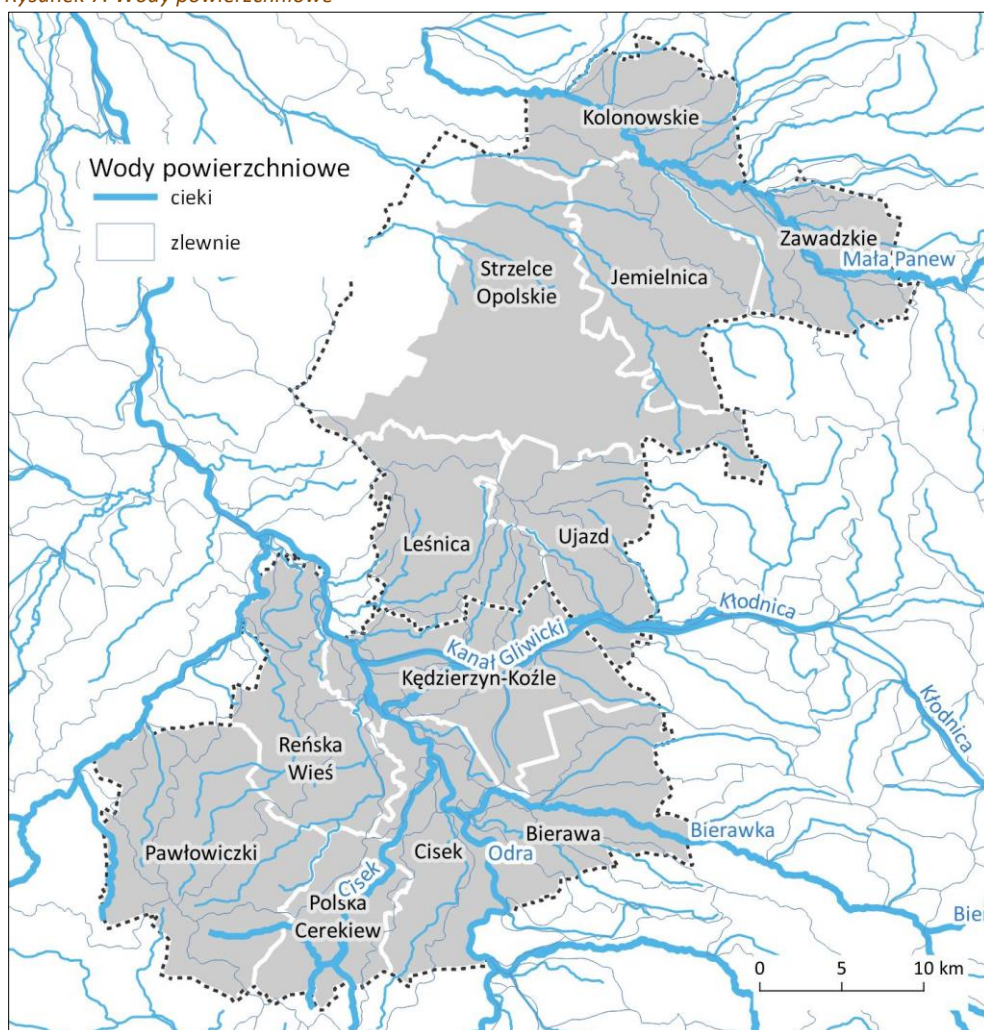
Tabela 4. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze KSSOF

Lp.	Gmina	Kod JCWP	Nazwa JCWP
1.	Kędzierzyn-Koźle, Bierawa	RW6000101171669	Kanał Kędzierzyński
2.	Kędzierzyn-Koźle, Ujazd	RW600016117169	Kanał Gliwicki do ujścia
3.	Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd, Zawadzkie	RW600010118879	Chrzastawa od źródła do Suche
4.	Pawłowiczki	RW600009115239	Psina od źródeł do Suche wraz z Suchą
5.	Polska Cerekiew	RW600011115299	Psina od Suche do ujścia
6.	Reńska Wieś	RW600009117474	Dopływ spod Marianków
7.	Cisek, Polska Cerekiew	RW600009115929	Dzielniczka
8.	Cisek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew	RW600009115949	Cisek
9.	Strzelce Opolskie, Ujazd	RW60000911687	Toszecki Potok od źródeł do zb. Pławniowice
10.	Ujazd	RW600009116929	Jaryszowiec
11.	Kędzierzyn-Koźle, Cisek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś	RW6000091171429	Olszówka
12.	Ujazd	RW6000091171629	Rdzawka
13.	Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Ujazd	RW600009117164	Poleśnica
14.	Bierawa	RW600010115889	Przykopa
15.	Bierawa	RW600010115879029	Łęknica górna
16.	Kędzierzyn-Koźle, Leśnica	RW60001011718	Dopływ w Kędzierzynie-Koźlu
17.	Kędzierzyn-Koźle, Leśnica, Ujazd	RW60001011729	Łącka Woda
18.	Leśnica	RW60001011732	Słotnik
19.	Reńska Wieś	RW60001011738	Trzciniec
20.	Leśnica	RW60001011752	Krępa
21.	Leśnica, Strzelce Opolskie	RW6000101175829	Jasionna
22.	Zawadzkie	RW600010118189	Piła
23.	Zawadzkie	RW6000101181949	Żelazna
24.	Zawadzkie	RW6000101181989	Kanał Hutniczy
25.	Jemielnica, Zawadzkie	RW600010118329	Bziczka
26.	Kolonowskie	RW600010118349	Bziniczka
27.	Kolonowskie	RW600010118369	Grabok

Lp.	Gmina	Kod JCWP	Nazwa JCWP
28.	Bierawa, Cisek, Kędzierzyn-Koźle, Polska Cerekiew, Reńska Wieś	RW60001117159	Odra od granicy do Kanału Gliwickiego
29.	Kolonowskie	RW600010118389	Myślina
30.	Pawłowiczki	RW60000911743	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego
31.	Pawłowiczki	RW60000911746	Grudynka
32.	Pawłowiczki, Reńska Wieś	RW600009117489	Ligocki Potok
33.	Kędzierzyn-Koźle, Bierawa	RW60001115899	Bierawka od Knurówki do ujścia
34.	Kędzierzyn-Koźle, Leśnica, Ujazd	RW60001116999	Kłodnica od Dramy do ujścia
35.	Kędzierzyn-Koźle, Leśnica, Reńska Wieś	RW6000111759	Odra od Kanału Gliwickiego do Osobłogi
36.	Kolonowskie	RW60001011829	Lublinica
37.	Kolonowskie, Zawadzkie	RW60001111859	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa
38.	Zawadzkie	RW600011118199	Mała Panew od Ligockiego Potoku do Lublinicy
39.	Pawłowiczki, Reńska Wieś	RW60001117499	Stradunia od Jakubowickiego Potoku do Odry

Źródło: PGW WP

Rysunek 7. Wody powierzchniowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.kzgw.gov.pl/>

Do najważniejszych, środowiskowych uwarunkowań rozwojowych województwa opolskiego, które mają bezpośrednie przełożenie również na KSSOF, zaliczyć należy nierównomiernie rozwiniętą sieć hydrograficzną dorzecza Górnej Odry (której zasoby wodne są niższe o ok. 30% od zasobów dorzecza Górnej Wisły), skutkiem czego przepływająca przez region Odra należy do rzek najmniej zasobnych w Środkowej Europie. Dodatkowo niewystarczające zdolności retencyjne, w tym dla potrzeb rolnictwa (obszar funkcjonalny w największym stopniu stanowią użytki rolne oraz leśne), wymagają szeregu działań interwencyjnych, włączając w to zwiększanie retencji naturalnej i sztucznej.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMS) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez GIOŚ. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

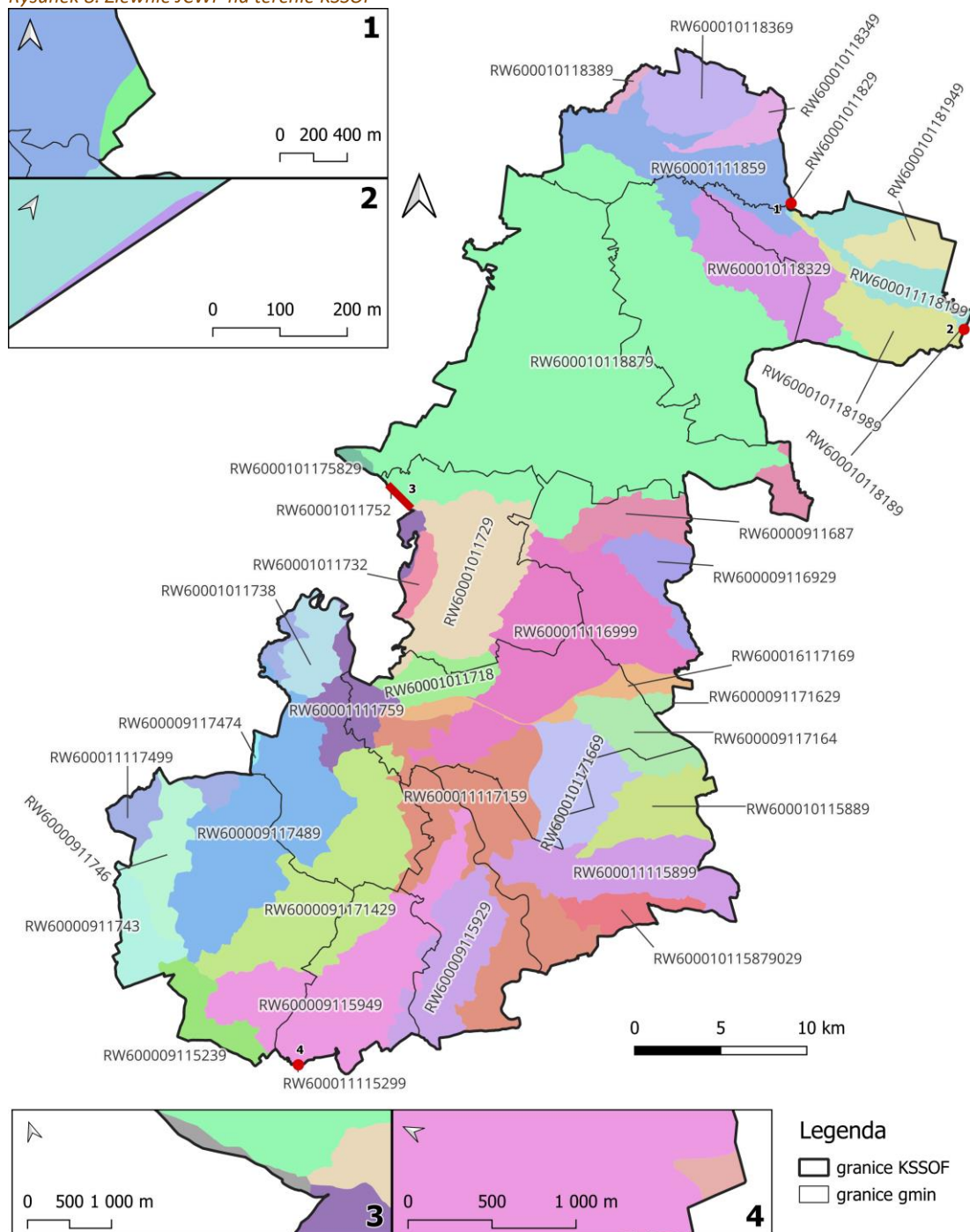
Podstawę prawną dokonanej klasyfikacji stanu wód stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1475). Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2019-2024 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.).

Analiza poniższej tabeli wskazuje, że stan jednolitych części wód powierzchniowych na badanym obszarze jest w przeważającej mierze niezadowalający, ponieważ niemal wszystkie JCWP zostały zaklasyfikowane do kategorii złego stanu wód. Decydującym czynnikiem tej oceny jest najczęściej stan chemiczny poniżej dobrego, a także niskie klasy elementów biologicznych, szczególnie w przypadku wód silnie zmienionych i sztucznych. W wielu JCWP stwierdzono również niekorzystne wyniki elementów fizykochemicznych, w tym przekroczenia dla grup 3.1–3.5 oraz obecność zanieczyszczeń

specyficznych. Jedynie nieliczne ciekі osiągną umiarkowany stan lub potencjał ekologiczny, głównie wśród wód naturalnych, jednak nie przekłada się to na dobrą ocenę końcową. Dodatkowo, w kilku przypadkach brak pełnych danych monitoringowych uniemożliwia jednoznaczną klasyfikację, co wskazuje na potrzebę uzupełnienia badań i poprawy systemu monitoringu jakości wód.

W poniższej tabeli zestawiono ocenę badań monitoringowych w latach 2019-2024 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych KSSOF.

Rysunek 8. Zlewnie JCWP na terenie KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Tabela 5. Ocena stanu wybranych JCWP na terenie KSSOF

Lp.	Kod JCWP	Nazwa	Status	Klasa elementów biologicznych	Obserwacje hydromorfologiczne	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	*Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	*Stan chemiczny	*Ocena stanu JCWP
1.	RW6000101171669	Kanał Kędzierzyński	sztuczna część wód	5	<=3	>2	-	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
2.	RW600016117169	Kanał Gliwicki do ujścia	sztuczna część wód	4	>3	>2	1	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
3.	RW600010118879	Chrzastawa od źródła do Suchej	silnie zmieniona część wód	3	<=3	>2	1	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
4.	RW600009115239	Psina od źródeł do Suchej wraz z Suchą	naturalna część wód	5	3	>2	-	zły stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
5.	RW600011115299	Psina od Suchej do ujścia	naturalna część wód	5	5	>2	2	zły stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
6.	RW600009117474	Dopływ spod Marianków	naturalna część wód	1	-	>2	-	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
7.	RW600009115929	Dzielniczka	silnie zmieniona część wód	5	>2	>2	1	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
8.	RW600009115949	Cisek	silnie zmieniona część wód	4	>2	>2	1	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
9.	RW60000911687	Toszecki Potok od źródeł do zb. Pławniowice	silnie zmieniona część wód	4	<=3	>2	2	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
10.	RW600009116929	Jaryszowiec	silnie zmieniona część wód	5	<=3	>2	1	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
11.	RW6000091171429	Olszówka	silnie zmieniona część wód	4	>1	>2	-	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
12.	RW6000091171629	Rdzawka	silnie zmieniona część wód	5	>3	>2	-	zły potencjał ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
13.	RW600009117164	Poleśnica	naturalna część wód	5	1	>2	1	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
14.	RW600010115889	Przykopa	naturalna część wód	1	-	>2	-	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
15.	RW600010115879029	Łęknica górna	naturalna część wód	brak klasyfikacji	-	brak klasyfikacji	-	brak możliwości klasyfikacji	brak klasyfikacji	brak możliwości wykonania oceny
16.	RW60001011718	Dopływ w Kędzierzynie-Koźlu	naturalna część wód	brak klasyfikacji	-	>2	-	brak możliwości klasyfikacji	brak klasyfikacji	brak możliwości wykonania oceny
17.	RW60001011729	Łącka Woda	naturalna część wód	4	3	>2	1	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
18.	RW60001011732	Słotnik	naturalna część wód	2	2	>2	-	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód

Lp.	Kod JCWP	Nazwa	Status	Klasa elementów biologicznych	Obserwacje hydromorfologiczne	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	*Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	*Stan chemiczny	*Ocena stanu JCWP
19.	RW60001011738	Trzciniec	naturalna część wód	2	3	>2	-	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
20.	RW60001011752	Krępa	naturalna część wód	2	2	>2	-	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
21.	RW6000101175829	Jasionna	naturalna część wód	2	3	>2	-	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
22.	RW600010118189	Piła	naturalna część wód	2	2	>2	-	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
23.	RW6000101181949	Żelazna	naturalna część wód	1	2	>2	-	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
24.	RW6000101181989	Kanał Hutniczy	sztuczna część wód	5	>3	>2	2	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
25.	RW600010118329	Bziczka	naturalna część wód	5	3	>2	2	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
26.	RW600010118349	Bziniczka	silnie zmieniona część wód	2	<=2	>2	1	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód
27.	RW600010118369	Grabok	naturalna część wód	5	-	>2	-	zły stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
28.	RW600011117159	Odra od granicy do Kanału Gliwickiego	silnie zmieniona część wód	4	>2	>2	2	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
29.	RW600010118389	Myślińska	naturalna część wód	2	-	>2	-	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
30.	RW60000911743	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego	naturalna część wód	4	2	>2	-	słaby stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
31.	RW60000911746	Grudynka	naturalna część wód	3	3	>2	-	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
32.	RW600009117489	Ligocki Potok	naturalna część wód	3	2	2	-	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji	zły stan wód
33.	RW600011115899	Bierawka od Knurówki do ujścia	naturalna część wód	5	2	>2	2	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
34.	RW600011116999	Kłodnica od Dramy do ujścia	silnie zmieniona część wód	4	<=2	>2	1	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
35.	RW60001111759	Odra od Kanału Gliwickiego do Osobłogi	silnie zmieniona część wód	4	<=3	>2	1	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
36.	RW60001011829	Lublinica	naturalna część wód	4	1	>2	>2	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
37.	RW60001111859	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	naturalna część wód	3	2	>2	1	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
38.	RW600011118199	Mała Panew od Ligockiego Potoku do Lublinicy	naturalna część wód	3	1	>2	1	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

Lp.	Kod JCWP	Nazwa	Status	Klasa elementów biologicznych	Obserwacje hydromorfologiczne	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	*Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	*Stan chemiczny	*Ocena stanu JCWP
39.	RW600011117499	Stradunia od Jakubowickiego Potoku do Odry	naturalna część wód	3	4	2	!	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

*1 Zgodnie z raportem z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonanej w roku 2025 na podstawie danych z lat 2019-2024

źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Tabela 6. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży obszar KSSOF

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych , w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁶	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
1.	Kanał Kędzierzyński	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
2.	Kanał Gliwicki do ujścia	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE

⁶ obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁶	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
3.	Chrząstawa od źródła do Suchej	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
4.	Psina od źródeł do Suchej wraz z Suchą	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, fosfor ogólny, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartości w wodzie: do 2740 µS/cm)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
5.	Psina od Suchej do ujścia	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych , w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁶	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
6.	Dopływ spod Marianków	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
7.	Dzielniczka	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
8.	Cisek	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
9.	Toszecki Potok od źródeł do zb. Pławniowice	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
10.	Jaryszowiec	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot azotanowy]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
11.	Olszówka	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
12.	Rdzawka	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych , w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁶	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
13.	Poleśnica	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
14.	Przykopa	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [kadm(w), nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
15.	Łęknica górna	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
16.	Dopływ w Kędzierzynie-Koźlu	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
17.	Łącka Woda	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
18.	Słotnik	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych , w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁶	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
19.	Trzciniec	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
20.	Krępa	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
21.	Jasionna	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
22.	Piła	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
23.	Żelazna	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
24.	Kanał Hutniczy	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁶	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
25.	Bziczka	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
26.	Bziniczka	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
27.	Grabok	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
28.	Odra od granicy do Kanału Gliwickiego	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartości w wodzie: do 2740 µS/cm)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Odry od ujścia Kanału Gliwickiego do ujścia Olzy (dla łososia)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
29.	Myślina	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
30.	Stradunia od źródła do Potoku	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych , w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁶	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
	Jakubowickiego	monitorowany wskaźnik diadromiczny D							
31.	Grudynka	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
32.	Ligocki Potok	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosforany, BZT5]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
33.	Bierawka od Knurówki do ujścia	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: zgodnie z zasadą braku dalszego pogorszenia)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych , w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁶	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
		monitorowany wskaźnik diadromiczny D							
34.	Kłodnica od Dramy do ujścia	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w), nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
35.	Odra od Kanału Gliwickiego do Osobłogi	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartości w wodzie: do 2740 µS/cm)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Odry w obrębie JCWP (dla łososia)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
36.	Lublinica	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), kadm] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁶	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
37.	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
38.	Mała Panew od Ligockiego Potoku do Lublinicy	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [kadm (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
39.	Stradunia od Jakubowickiego Potoku do Odry	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 22.01.2026 r.]

Tabela 7. Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne, znajdujące się na terenie JCWP obecnych na obszarze KSSOF

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
1.	Kanał Kędzierzyński	-	-
2.	Kanał Gliwicki do ujścia	-	-
3.	Chrzastawa od źródła do Suchej	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny	ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: sieć wód, strumienie, źródliska, łągi, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zachowanie walorów geomorfologicznych (w tym naturalnych koryt cieków). Stwarzanie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania
		Lasy Stobrawsko-Turawskie	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej sploty powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
		Góra św. Anny (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 91E0
		Mostki (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Wzniesienia morenowe
		Błumsztajnowe (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: mułowiska, namuliska i podmokliska
		Wierzecznik (Kasztal) (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; jezioro, ciek, mułowiska, namuliska i podmokliska
		Kołodzieje (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: ciek, mułowiska, namuliska i podmokliska

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Markownie (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: mułowiska, namuliska i podmokliska
		Bożyszcok (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; jezioro, ciek
		Pierwiosnek (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: ciek, mułowiska, namuliska i podmokliska
		Koło (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; mułowiska, namuliska i podmokliska, siedl. przyr. 7120
4.	Psina od źródeł do Suchej wraz z Suchą	Wronin – Maciowakrze (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródłiskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływu powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogeniczných, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
5.	Psina od Suchej do ujścia	Wronin – Maciowakrze (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródłiskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływu powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogeniczných, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
6.	Dopływ spod Marianków	-	-

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
7.	Dzielniczka	Wronin – Maciowakrze (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogeniczných, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
8.	Cisek	Wronin – Maciowakrze (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogeniczných, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
9.	Toszecki Potok od źródeł do zb. Pławniowice	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny	ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: sieć wód, strumienie, źródliska, łągi, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zachowanie walorów geomorfologicznych (w tym naturalnych koryt cieków). Stwarzanie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania
		Lasy Stobrawsko-Turawskie (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			odtworzenie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
		Góra Świętej Anny (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 91E0
10.	Jaryszowiec	-	-
11.	Olszówka	Wronin – Maciowakrze (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
12.	Rdzawka	-	-
13.	Poleśnica	Oczko za składnicą (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: jeziorko
		Ostojnik (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: zb. wodny, bagno
14.	Przykopa	-	-
15.	Łęknica górna	-	-
16.	Dopływ w Kędzierzynie-Koźlu	-	-

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
17.	Łącka Woda	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny	ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: sieć wód, strumienie, źródłiska, łągi, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zachowanie walorów geomorfologicznych (w tym naturalnych koryt cieków). Stwarzanie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania
		Góra Świętej Anny (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 91E0
18.	Słotnik	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny	ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: sieć wód, strumienie, źródłiska, łągi, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zachowanie walorów geomorfologicznych (w tym naturalnych koryt cieków). Stwarzanie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania
		Łęg Zdieszowicki (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących źródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogeniczych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
		Góra Świętej Anny (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 91E0
		Łęg Zdieszowicki (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 3150, 91F0 (tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk Natura 2000). Na lata 2017-2027: Zapobieganie: nadmiernej eutrofizacji wody; pracom melioracyjnym i hydrotechnicznym, zwiększeniu kontaktu starorzeczy z wodami rzeki i innym pracom na otaczającym terenie mogącym spowodować przesuszenie i degenerację; intensyfikacji hodowli ryb i zmianom właściwości fizyko-chemicznych wody; regulacji koryt rzecznych; ograniczeniu naturalnych zalewów;

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
19.	Trzciniec	Łęg Zdieszowicki (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących źródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
		Łęg Zdieszowicki (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 3150, 91F0 (tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk Natura 2000). Na lata 2017-2027: Zapobieganie: nadmiernej eutrofizacji wody; pracom melioracyjnym i hydrotechnicznym, zwiększeniu kontaktu starorzeczy z wodami rzeki i innym pracom na otaczającym terenie mogącym spowodować przesuszenie i degenerację; intensyfikacji hodowli ryb i zmianom właściwości fizyko-chemicznych wody; regulacji koryt rzecznych; ograniczeniu naturalnych zalewów;
		Stara Odra (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: starorzecze; jezioro, ciek, mułowiska, namuliska i podmokliska
20.	Krępa	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny	ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: sieć wód, strumienie, źródliska, łęgi, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zachowanie walorów geomorfologicznych (w tym naturalnych koryt cieków). Stwarzanie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania
		Góra Świętej Anny (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 91E0 (tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk Natura 2000)
21.	Jasionna	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny	ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: sieć wód, strumienie, źródliska, łęgi, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zachowanie walorów geomorfologicznych (w tym naturalnych koryt cieków). Stwarzanie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania
		Góra Świętej Anny (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 91E0

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
22.	Piła	Lasy Stobrawsko-Turawskie (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
23.	Żelazna	Lasy Stobrawsko-Turawskie (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
		Dolina Małej Panwi (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 3150, 3260, 6410, 7110, 7230, 91D0, 91E0 (tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk Natura 2000). Na lata 2014-2024: Poprawienie stanu uwodnienia siedlisk. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego wód. Zachowanie naturalnej morfologii koryta. Poprawa jakości wód. Zapobieganie: zaburzeniu stosunków wodnych i przesuszeniu siedlisk; regulowaniu naturalnego przebiegu rzeki; obniżeniu poziomu wód
		Księżę Stawy (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno
		Nasiejów (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno, oczko wodne
		Oczko (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: mułowiska, namuliska i podmokliska

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Podarta (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; torfowiska niskie; mułowiska, namuliska i podmokliska
		Sitowie (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; mułowiska, namuliska i podmokliska, siedl. przyr. 91E0
24.	Kanał Hutniczy	Lasy Stobrawsko-Turawskie (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływu powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżień terenu
		Dolina Małej Panwi (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 3150, 3260, 6410, 7110, 7230, 91D0, 91E0 (tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk Natura 2000). Na lata 2014-2024: Poprawienie stanu uwodnienie siedlisk. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego wód. Zachowanie naturalnej morfologii koryta. Poprawa jakości wód. Zapobieganie: zaburzeniu stosunków wodnych i przesuszeniu siedlisk; regulowaniu naturalnego przebiegu rzeki; obniżeniu poziomu wód
		Mostki (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Wzniesienia morenowe
25.	Bziczka	Lasy Stobrawsko-Turawskie (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływu powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżień terenu

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Dolina Małej Panwi (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 3150, 3260, 6410, 7110, 7230, 91D0, 91E0 (tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk Natura 2000). Na lata 2014-2024: Poprawienie stanu uwodnienia siedlisk. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego wód. Zachowanie naturalnej morfologii koryta. Poprawa jakości wód. Zapobieganie: zaburzeniu stosunków wodnych i przesuszeniu siedlisk; regulowaniu naturalnego przebiegu rzeki; obniżeniu poziomu wód
		Mostki (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Wzniesienia morenowe
		Pod Dębami (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Kompleks leśny położony w dolinie rzeki Mała Panew
		Chudwajda (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: mułowiska, namuliska i podmokliska
		Nowe Łąki (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: mułowiska, namuliska i podmokliska
26.	Bziniczka	Lasy Stobrawsko-Turawskie (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródłiskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródeł oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
		Nad Bziniczką (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Kompleks leśny położony wzdłuż środkowego odcinka rzeki Bziniczki.
		Kocia Góra (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Obszar wzniesień morenowych porośniętych lasami

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
27.	Grabok	Lasy Stobrawsko-Turawskie (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogeniczných, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
		Nad Bziniczką (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Kompleks leśny położony wzdłuż środkowego odcinka rzeki Bziniczki.
		Wielka Kobyła (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: ciek
		Mała Kobyła (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: ciek
		Kumince (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: ciek
28.	Odra od granicy do Kanału Gliwickiego	Kaczy Dół (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: jezioro
		Żabi Dół (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno
		Gacek (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: mokradła doliny rzecznej
29.	Myślina	Lasy Stobrawsko-Turawskie (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej,

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
30.	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego	-	-
31.	Grudynka	-	-
32.	Ligocki Potok	-	-
33.	Bierawka od Knurówki do ujścia	-	-
34.	Kłodnica od Dramy do ujścia	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny	ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: sieć wód, strumienie, źródłiska, łągi, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zachowanie walorów geomorfologicznych (w tym naturalnych koryt cieków). Stwarzanie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania
		Góra Świętej Anny (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 91E0
35.	Odra od Kanału Gliwickiego do Osobłogi	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny	ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: sieć wód, strumienie, źródłiska, łągi, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zachowanie walorów geomorfologicznych (w tym naturalnych koryt cieków). Stwarzanie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania
		Łęg Zdieszowicki (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródlęśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			odtworzenie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródeł oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
		Łęg Zdieszowski (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 3150, 91F0 (tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk Natura 2000). Na lata 2017-2027: Zapobieganie: nadmiernej eutrofizacji wody; pracom melioracyjnym i hydrotechnicznym, zwiększeniu kontaktu starorzeczy z wodami rzeki i innym pracom na otaczającym terenie mogącym spowodować przesuszenie i degenerację; intensyfikacji hodowli ryb i zmianom właściwości fizyko-chemicznych wody; regulacji koryt rzecznych; ograniczeniu naturalnych zalewów;
		Góra Świętej Anny (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 91E0
		Stara Odra (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: starorzecze; jezioro, ciek, mułowiska, namuliska i podmokliska
36.	Lublinica	Lasy Stobrawsko-Turawskie (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględny zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływu powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródeł oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
		Dolina Małej Panwi (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 3150, 3260, 6410, 7110, 7230, 91D0, 91E0 (tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk Natura 2000). Na lata 2014-2024: Poprawienie stanu uводnienia siedlisk. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego wód. Zachowanie naturalnej morfologii koryta. Poprawa jakości wód. Zapobieganie: zaburzeniu stosunków wodnych i przesuszeniu siedlisk; regulowaniu naturalnego przebiegu rzeki; obniżeniu poziomu wód

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
37.	Mała Panew od Lublinicy do zb. Turawa	Lasy Stobrawsko-Turawskie (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu
		Dolina Małej Panwi (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 3150, 3260, 6410, 7110, 7230, 91D0, 91E0 (tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk Natura 2000). Na lata 2014-2024: Poprawienie stanu uwodnienia siedlisk. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego wód. Zachowanie naturalnej morfologii koryta. Poprawa jakości wód. Zapobieganie: zaburzeniu stosunków wodnych i przesuszeniu siedlisk; regulowaniu naturalnego przebiegu rzeki; obniżeniu poziomu wód
		Kocia Góra (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Obszar wzniesień morenowych porośniętych lasami
		Pod Dębami (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Kompleks leśny położony w dolinie rzeki Mała Panew
		Nad Bziniczką (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Kompleks leśny położony wzdłuż środkowego odcinka rzeki Bziniczki.
		Stoczek (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: natur. zb. wodny
		Bagno (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: starorzecze

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Parza (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: mułowiska, namuliska i podmokliska
		Szczyrkowiska (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: oczko śródl.; jezioro
38.	Mała Panew od Ligockiego Potoku do Lublinicy	Lasy Stobrawsko-Turawskie (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno-błotnych i obszarów źródliskowych cieków (nieleśne ekosystemy lądowe). Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją. Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe, utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródlisk oraz starorzeczy i lokalnych obniżień terenu
		Dolina Małej Panwi (obszar Natura 2000)	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: – siedlisko przyrodnicze: 3150, 3260, 6410, 7110, 7230, 91D0, 91E0 (tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk Natura 2000). Na lata 2014-2024: Poprawienie stanu uwodnienia siedlisk. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego wód. Zachowanie naturalnej morfologii koryta. Poprawa jakości wód. Zapobieganie: zaburzeniu stosunków wodnych i przesuszeniu siedlisk; regulowaniu naturalnego przebiegu rzeki; obniżeniu poziomu wód
		Księżę Stawy (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno
		Hehelec (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: starorzecze
		Dwoinka (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: mułowiska, namuliska i podmokliska
		Nad Małą Panwią (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno
		Świński łuk (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: starorzecze;

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Podarta (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; torfowiska niskie; mułowiska, namuliska i podmokliska
39.	Stradunia od Jakubowickiego Potoku do Odry	-	-

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 22.01.2026 r.]

Wody podziemne

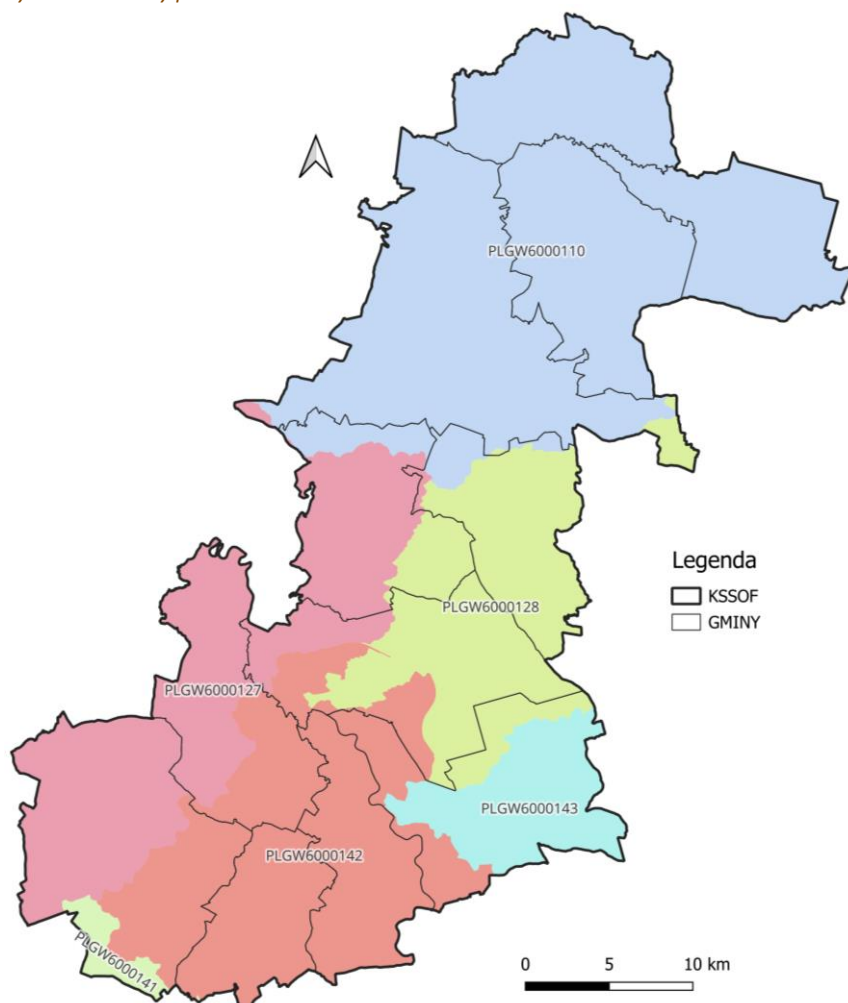
Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki leży na jednym z najzasobniejszych w Polsce obszarów wód podziemnych. Na terenie KSSOF występuje 5 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych o numerach: 327, 328, 332, 333 i 335. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tych zbiorników wynoszą 50-300 tys. m³/24h. Obszar znajduje się w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych o numerach: 110, 127, 128, 141, 142 oraz 143.

Tabela 8. Jednolite Części Wód Podziemnych znajdujące się na obszarze KSSOF

Gmina	JCWpd
Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd, Zawadzkie	PLGW6000110
Kędzierzyn-Koźle, Leśnica, Pawłowiczki, Reńska Wieś, Strzelce Opolskie, Ujazd	PLGW6000127
Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd	PLGW6000128
Pawłowiczki, Polska Cerekiew	PLGW6000141
Kędzierzyn-Koźle, Cisek, Bierawa, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś	PLGW6000142
Kędzierzyn-Koźle, Bierawa	PLGW6000143

Źródło: PGW WP

Rysunek 9. Wody podziemne

Źródło: opracowanie własne na podstawie Centralnej Bazy Danych Geologicznych.

Tabela 9. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie KSSOF

Numer JCWPd	PLGW6000110	PLGW6000127	PLGW6000128	PLGW6000141	PLGW6000142	PLGW6000143
Powierzchnia [km ²]	2 113,23	1 872,47	689,99	553,44	761,52	379,21
Dorzecze	Odry	Odry	Odry	Odry	Odry	Odry
Region wodny	Górnej Odry	Środkowej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry	Górnej Odry
Województwo	opolskie, śląskie	opolskie	opolskie, śląskie	opolskie, śląskie	opolskie, śląskie	opolskie, śląskie
Powiaty	powiat Bytom, powiat Opole, powiat gliwicki, powiat krapkowicki, powiat lubliniecki, powiat myszkowski, powiat oleski, powiat opolski, powiat strzelecki, powiat tarnogórski	powiat Opole, powiat brzeski, powiat głubczycki, powiat krapkowicki, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat nyski, powiat opolski, powiat prudnicki, powiat strzelecki	powiat Bytom, powiat Gliwice, powiat Zabrze, powiat gliwicki, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat strzelecki, powiat tarnogórski	powiat głubczycki, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat raciborski, powiat wodzisławski	powiat Rybnik, powiat głubczycki, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat raciborski, powiat rybnicki, powiat wodzisławski	powiat Gliwice, powiat Rybnik, powiat gliwicki, powiat kędzierzyńsko-kozielski, powiat mikołowski, powiat raciborski, powiat rybnicki
Obszar bilansowy	Przemsza, Kłodnica, Górna Warta, Liswarta (bez Kocinki), Widawa i Stobrawa (GL), Mała Panew, Przyodrze (GL)	Górna Odra (Odra po Koźle), Kłodnica, Widawa i Stobrawa (GL), Mała Panew, Nysa Kłodzka, Osobłoga i Stradunia, Przyodrze (GL), Przyodrze (WR)	Przemsza, Górna Odra (Odra po Koźle), Kłodnica, Mała Panew, Przyodrze (GL)	Górna Odra (Odra po Koźle), Osobłoga i Stradunia	Górna Odra (Odra po Koźle), Kłodnica, Osobłoga i Stradunia, Przyodrze (GL)	Mała Wisła do ujścia Przemszy, Górna Odra (Odra po Koźle), Kłodnica
Pobór rejestrowany z ujęć wód podziemnych – stan na rok 2018 [tys. m ³ /rok]	36 730,23	9 915,48	14 771,34	4 996,57	10 643,66	4 095,63
Pobór odwodnieniowy – stan na rok 2018 [tys. m ³ /rok]	6 033,28	14 118,64	nie dotyczy	nie dotyczy	529,45	17 780,35
Razem [tys. m ³ /rok] – stan na rok 2018	42 763,51	24 034,12	14 771,34	4 996,57	11 173,10	21 875,98
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [tys. m ³ /rok] – stan na rok 2018	124 463,54	86 547,71	28 187,13	25 904,78	40 973,08	19 941,05
% wykorzystania zasobów dostępnych do zagospodarowania	34	28	52	19	27	110
Zidentyfikowane presje znaczące. Wynik analizy znaczących oddziaływań – JCWPd	(1) pobór punktowy z ujęć wód podziemnych, (2) presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną i przemysłem	(1) pobór punktowy z ujęć wód podziemnych, (2) presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną i przemysłem	(1) pobór punktowy z ujęć wód podziemnych oraz odwodnienia wyrobisk górniczych (rejon GZW), (2) presja obszarowa rozproszona	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem	(1) pobór punktowy z ujęć wód podziemnych, (2) presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką	(1) pobór na potrzeby odwodnienia wyrobisk górniczych (rejon GZW), (2) presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką

Numer JCWPd		PLGW6000110	PLGW6000127	PLGW6000128	PLGW6000141	PLGW6000142	PLGW6000143
				związana z rolnictwem, gospodarką komunalną i przemysłem (w tym zanieczyszczenia historyczne w rejonie zakładów chemicznych w Tarnowskich Górach)		komunalną lub przemysłem	komunalną lub przemysłem
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		zagrożona chemicznie	zagrożona chemicznie	zagrożona ilościowo i chemicznie	niezagrożona	niezagrożona	zagrożona ilościowo i chemicznie
JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi		TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Stan wód: chemiczny	2016 rok	slaby	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
	2019 rok	dobry	slaby	dobry	dobry	dobry	dobry
	2022 rok	slaby	slaby	dobry	dobry	dobry	dobry
Stan wód: ilościowy	2016 rok	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	slaby
	2019 rok	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	slaby
	2022 rok	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	slaby

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

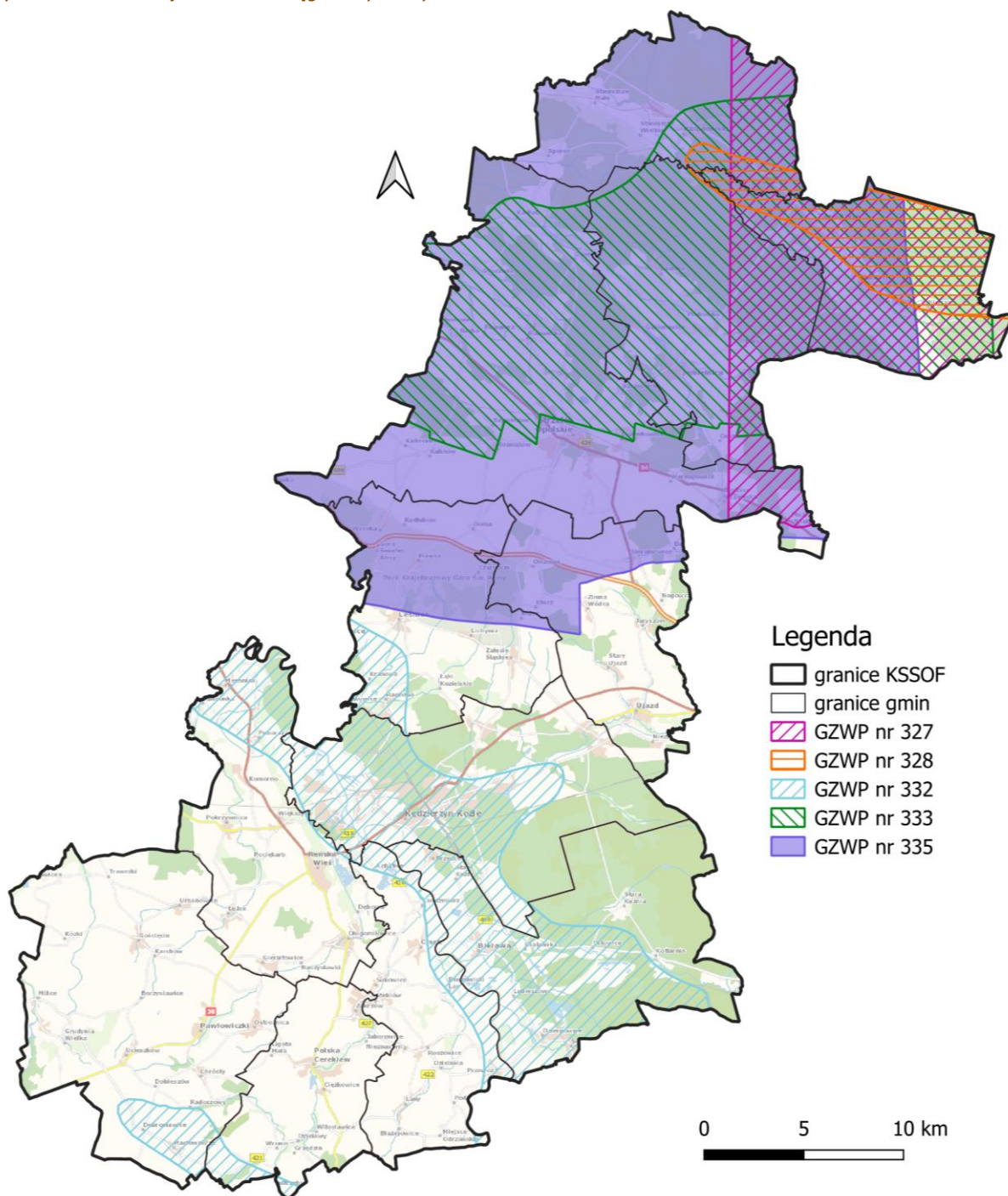
Monitoring krajowy wód podziemnych wykonywany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Monitoring krajowy wód podziemnych jest podstawą do oceny wód podziemnych w poszczególnych punktach pomiarowych oraz jednolitych części wód podziemnych. Zgodnie z wyżej przytaczanym rozporządzeniem klasyfikującym jednolite części wód podziemnych, oceny stanu jednolitych części wód podziemnych dokonuje się na podstawie oceny stanu ilościowego i stanu chemicznego, które mogą być dobre bądź słabe. Według § 14.1. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako dobry, jeżeli zarówno jej stan chemiczny, jak i stan ilościowy, są oceniane jako dobre. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako słaby, jeżeli jej stan chemiczny lub jej stan ilościowy jest oceniany jako słaby.

Główne zbiorniki wód podziemnych

Na terenie KSSOF znajduje się 5 głównych zbiorników wód podziemnych:

- nr. 327 – Lubliniec-Myszków;
- nr. 328 – Dolina kopalna rzeki Mała Panew;
- nr. 332 – Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka;
- nr. 333 – Zbiornik Opole-Zawadzkie;
- nr. 335 – Zbiornik Krapkowice-Strzelce Opolskie.

Rysunek 10. Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży teren KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych na stronie: <https://dm.pgi.gov.pl/>

Tabela 10. Charakterystyka GZWP znajdujących się na terenie KSSOF

Nazwa GZWP	327 Zbiornik Lubliniec–Myszków	328 Dolina Kopalna rzeki Mała Panew	332 Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka	333 Zbiornik Opole-Zawadzkie	335 Zbiornik Krapkowice–Strzelce Opolskie
Województwo	opolskie, śląskie	śląskie i opolskie	opolskie, śląskie	opolskie, śląskie	opolskie, śląskie
Powiat	zawierciański, tarnogórski, myszkowski, lubliniecki, gliwicki, częstochowski, będziński, m. Bytom, m. Piekary Śląskie, strzelecki, oleski	tarnogórski, gliwicki, lubliniecki, strzelecki, oleski	Nyski, prudnicki, głubczycki, kędzierzyńsko-kozielski, krapkowicki, strzelecki, gliwicki, tarnogórski, raciborski, rybnicki, wodzisławski, m. Rybnik, m. Żory	krapkowicki, opolski, strzelecki, tarnogórski, lubliniecki	Brzeski, opolski, strzelecki, krapkowicki, oleski, nyski, prudnicki, gliwicki, lubliniecki, m. Opole
RZGW	Wrocław, Poznań, Gliwice, Warszawa	Wrocław	Gliwice, Wrocław	Wrocław	Wrocław, Gliwice
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	98, 99, 110, 111, 112, 113, 128	110	127, 128, 141, 142, 143, 144	110, 127	97, 109, 110, 127, 128
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincia Wisły: SŚWW – region środkowej Wisły – subregion wyżynny; provincia Odry: SWW – region Warty – subregion wyżynny, ŚOPd – region środkowej Odry – subregion południowy, RGO – region górnej Odry	provincia Odry: SŚOPd – region środkowej Odry – subregion południowy	provincia Odry: SŚOPd – region środkowej Odry – subregion południowy, RGO – region górnej Odry	provincia Odry: SŚOPd – region środkowej Odry – subregion południowy	provincia Odry: SŚOPd – region środkowej Odry – subregion południowy
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników Wyżyn Polskich (GZWP w paśmie wyżyn)	pasmo zbiorników Wyżyn Polskich (GZWP w paśmie wyżyn)	pasmo zbiorników przedsudeckich	pasmo zbiorników równinne (GZWP w paśmie nizin)	pasmo zbiorników równinne (GZWP w paśmie nizin)
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	Odry do Nysy Kłodzkiej, Warty, Wisły do Sanu	Odry do Nysy Kłodzkiej	lewobrzeżna Odry do Nysy Kłodzkiej	Małej Panwi, Kłodnicy	prawobrzeżna Odry od Nysy Kłodzkiej do Baryczy, Nysy Kłodzkiej, lewobrzeżna Odry do Nysy Kłodzkiej

Nazwa GZWP	327 Zbiornik Lubliniec–Myszków	328 Dolina Kopalna rzeki Mała Panew	332 Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka	333 Zbiornik Opole-Zawadzkie	335 Zbiornik Krapkowice–Strzelce Opolskie
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Śląska (318.5); wyżyny Polskie (34): Wyżyna Śląska (341.1), Wyżyna Woźnicko-Wieluńska (341.2), Wyżyna Krakowsko-Częstochowska (341.3)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Śląska (318.5)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Śląska (318.5); Wyżyny Polskie (34): Wyżyna Śląska (341.1)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Śląska (318.5); Wyżyny Polskie (34): Wyżyna Śląska (341.1), Wyżyna Woźnicko-Wieluńska (341.2)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Śląska (318.5), Wyżyna Śląska (341.1); Masyw Czeski (33): Przedgórze Sudeckie (332.1)
Typ zbiornika	krasowo-szczelinowy	porowy	porowy	szczelinowo-krasowy	porowo-szczelinowy
Stratygrafia	trias środkowy, trias dolny, dewon	czwartorzęd	czwartorzęd, neogen	trias środkowy (wapień muszlowy)	trias dolny, perm
Klasa jakości wody ⁷	Ib, II, III	I–III	II, III	na przeważającym obszarze I, lokalnie III	I–III
Wodoprzewodność [m ² /d]	na przeważającym obszarze 24–120, lokalnie >600	24–4315,2	na przeważającym obszarze 1,35; lokalnie w oknach hydrogeologicznych do 20,5	na przeważającym obszarze 100–800, lokalnie na wychodniach 1000–8000	5,6
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	105,2	178,36	238,3	137	16,4
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	222 176	23 811,5	109 890	106 400	36 364
Podatność zbiornika na antropopresję	bardzo mało podatny	bardzo podatny, podatny	średnio i mało podatny	bardzo mało podatny, średnio i mało podatny, podatny, bardzo podatny	podatny, średnio i mało podatny

źródło: Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce

⁷ Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

Zagrożenie powodzią

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) powódź to: *„czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych”*. Ze względu na źródło oraz mechanizmy powstania, powodzie występujące na obszarze Polski dzieli się na:

- powodzie rzeczne o mechanizmie naturalnego wezbrania;
- powodzie rzeczne powstałe w wyniku przelania lub zniszczenia obwałowań przeciwpowodziowych;
- powodzie rzeczne zimowe o mechanizmie zatorowym;
- powodzie opadowe, związane z zalaniem terenu wodami pochodzącymi bezpośrednio z opadów deszczu lub z topnienia śniegu;
- powodzie od wód podziemnych;
- powodzie od strony morza;
- powodzie powstałe w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących.

Zgodnie z wymogami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dawniej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) przygotowuje mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP). Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
2. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w tym:
 - a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
 - b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
 - c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne;
 - d) pas techniczny;
3. obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
 - a) wału przeciwpowodziowego;
 - b) wału przeciwsztormowego;
 - c) budowli piętrzącej.

Jako podtopienie klasyfikuje się pojawienie się wód podziemnych blisko powierzchni terenu, w związku z piętrzeniem się wód podziemnych, na skutek podnoszenia się zwierciadła wód w ciekach i zbiornikach powierzchniowych.

Rzeki na obszarze KSSOF, w szczególności Odra, wykazują w warunkach naturalnych znaczne wahania przepływów. Reagują zarówno na wiosenne roztopy i kruszenie kry, jak i na letnie opady rozlewne. Powiat kędzierzyńsko-kozielski jest jednym z najbardziej zagrożonych powiatów powodziami opadowymi na terenie województwa opolskiego. W powiecie strzeleckim najbardziej zagrożone tym typem powodzi są gminy: Zawadzkie i Ujazd⁸.

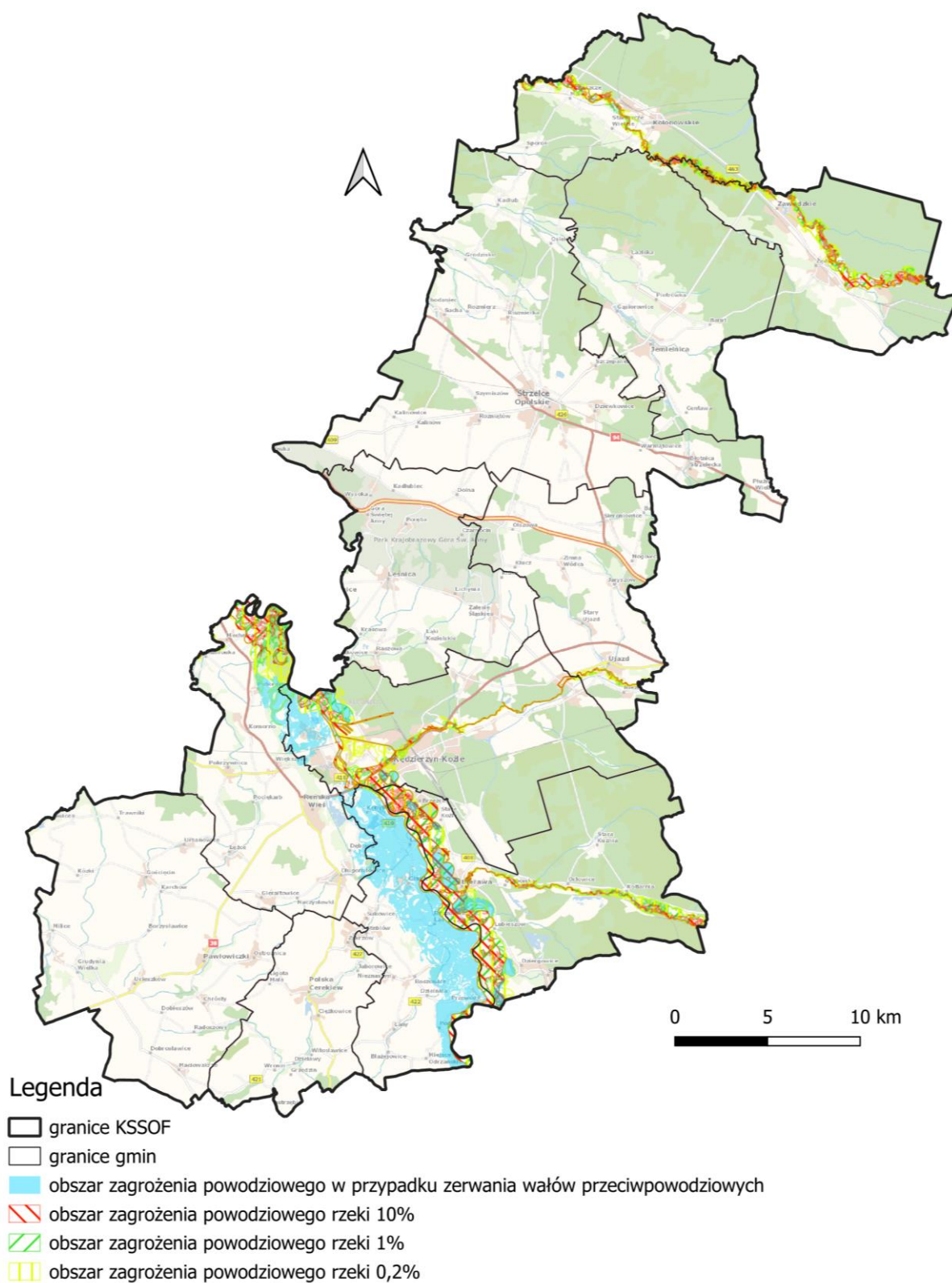
Największe zagrożenie powodziami roztopowymi występuje w gminach: Cisek, Reńska Wieś, Leśnica, Strzelce Opolskie, Jemielnica oraz Zawadzkie. Duży wpływ na ograniczenie zasięgu powodzi roztopowych ma odpowiednia drożność rowów melioracyjnych.

Najważniejszą inwestycją w zakresie ochrony przeciwpowodziowej jest zakończona w czerwcu 2020 r. budowa zbiornika przeciwpowodziowego „Racibórz Dolny” w dolinie rzeki Odry. Jest to obecnie największy zbiornik retencyjny w Polsce, o powierzchni 26,3 km² i pojemności 185 mln m³. Instalacja została zaprojektowana jako polder, czyli suchy obiekt, który będzie wypełniany wyłącznie w przypadku powodzi. Jego zadaniem będzie ochrona przed powodzią obszaru o powierzchni około 600 km² i około 2,5 miliona mieszkańców województw: śląskiego, opolskiego i dolnośląskiego – od Raciborza przez Kędzierzyn-Koźle po Wrocław.

Zgodnie z danymi PGW WP na terenie KSSOF znajdują się tereny zagrożone powodzią od rzek oraz obszary zagrożone podtopieniami przedstawione na poniższych mapach.

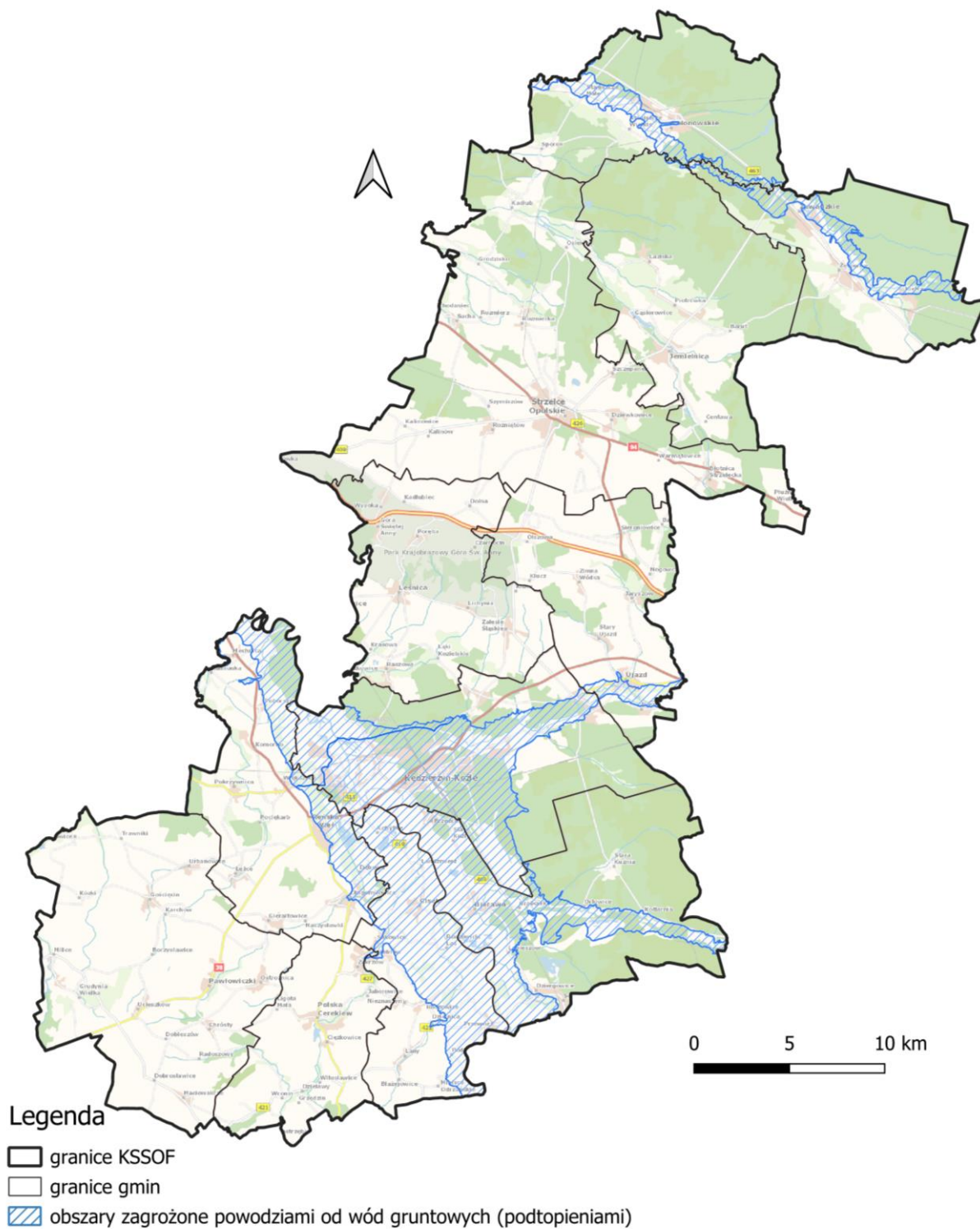
⁸ Powiatowy plan zarządzania kryzysowego powiatu strzeleckiego, 2016 r.

Rysunek 11. Obszary zagrożone powodzią na terenie KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW

Rysunek 12. Obszary zagrożone podtopieniami na terenie KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW

Obszary zagrożone suszą

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Wyróżnia się następujące typy suszy:

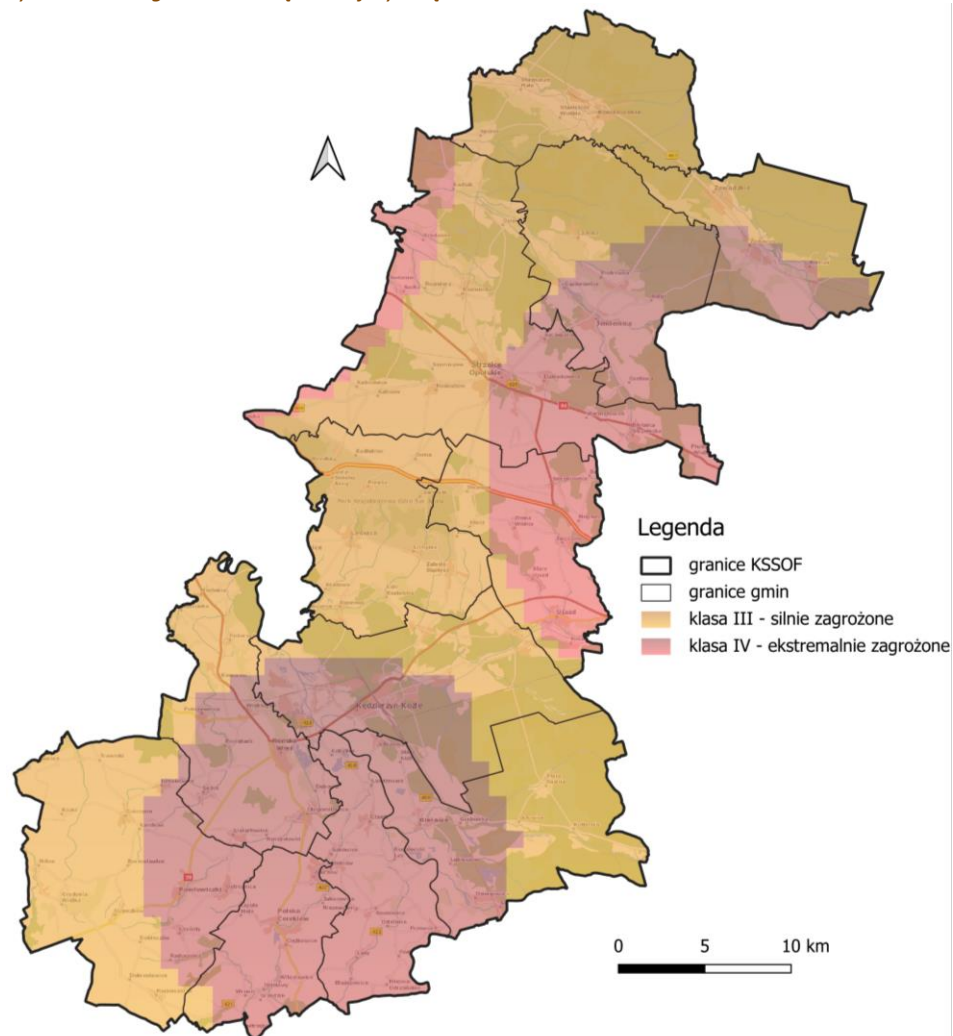
- susza atmosferyczna – występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Zwana również suszą meteorologiczną. Jest to pierwszy etap rozwoju zjawiska suszy. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak;
- susza rolnicza - pojawia się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Zwana również suszą glebową. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej;
- susza hydrologiczna - przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach. Zwana również „niżówką hydrologiczną”. Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej;
- susza hydrogeologiczna - susza definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni.

Susza, obok zjawiska powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych i bezpośrednich zjawisk naturalnych oddziałujących na środowisko, gospodarkę i lokalne społeczności. Jednakże w przeciwieństwie do powodzi nie ma praktycznie możliwości prowadzenia działań doraźnych, które przyczynią się do zminimalizowania skutków suszy.

W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest m.in. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą.

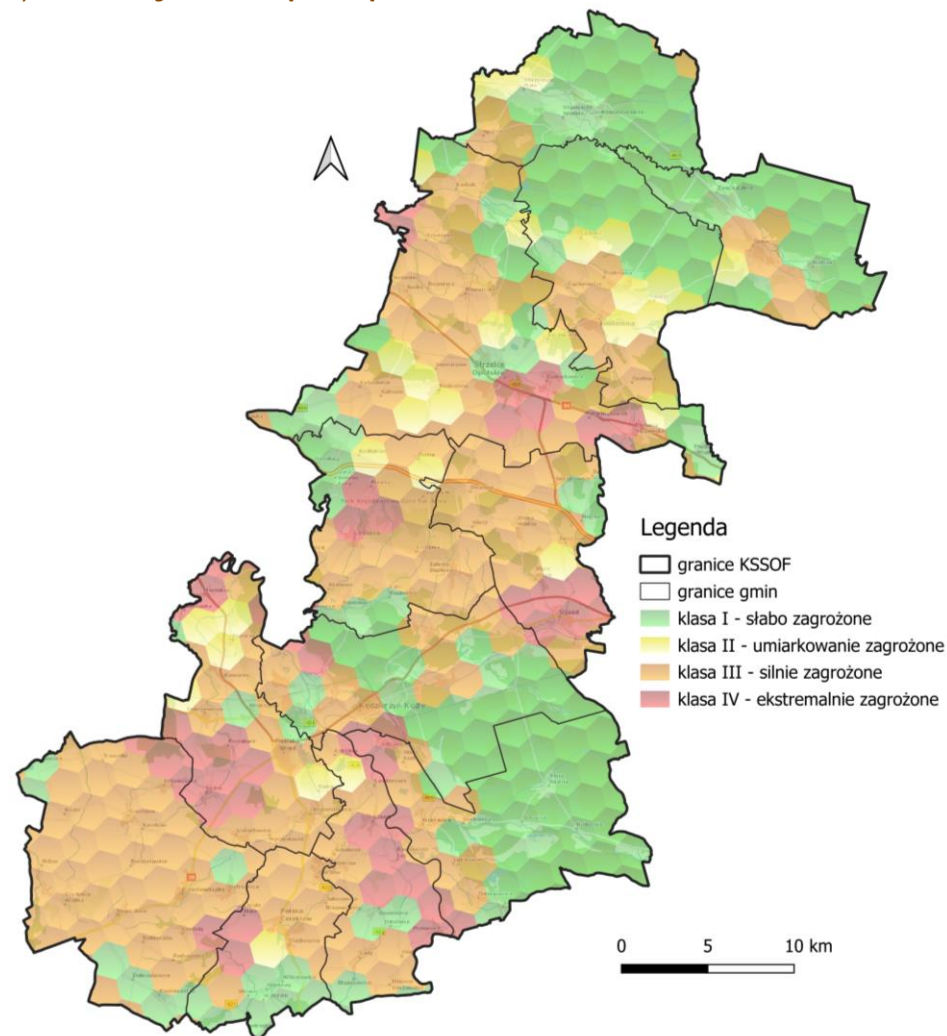
Na poniższych rysunkach pokazano graficznie obszary gminy Ujazd o określonym stopniu narażenia na poszczególne typy suszy. Jak wynika z poniższych map, teren gminy jest narażony na suszę atmosferyczną, rolnicza i hydrogeologiczną.

Rysunek 13. Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie KSSOF

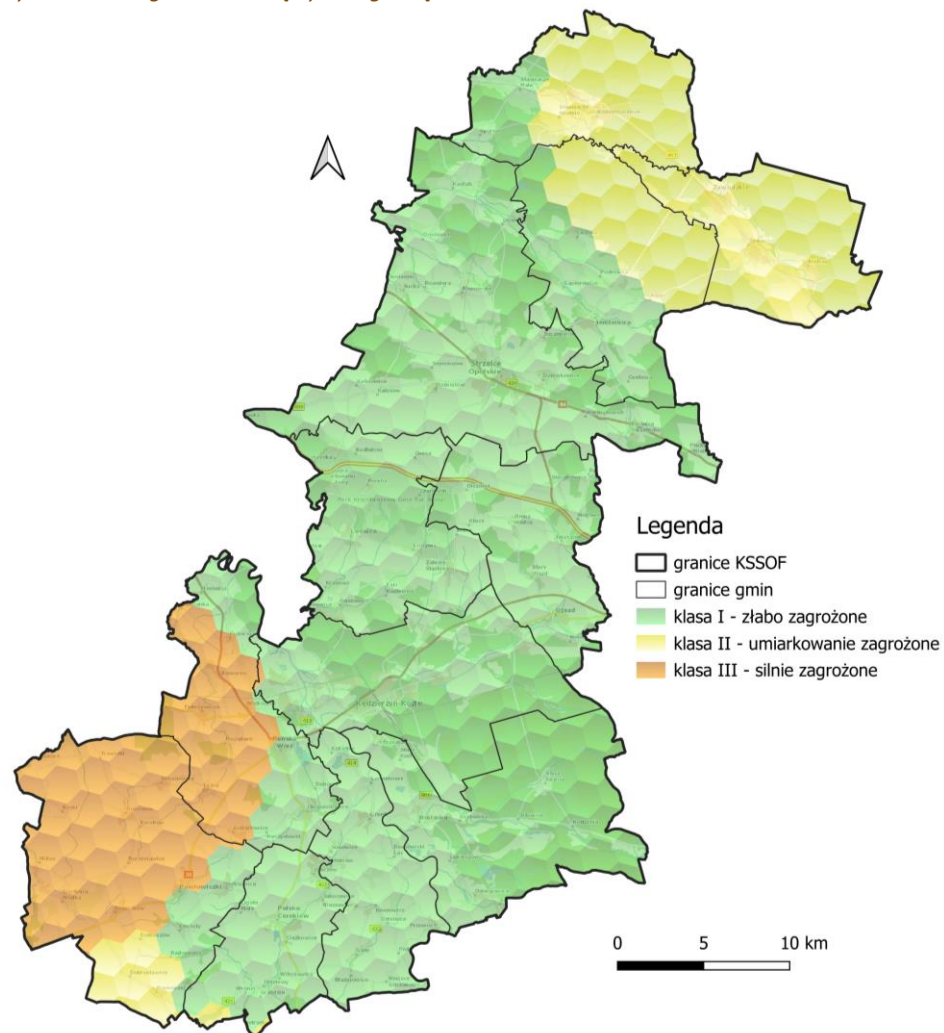
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 05.01.2026 r.]

Rysunek 14. Zagrożenie suszą rolniczą na terenie KSSOF

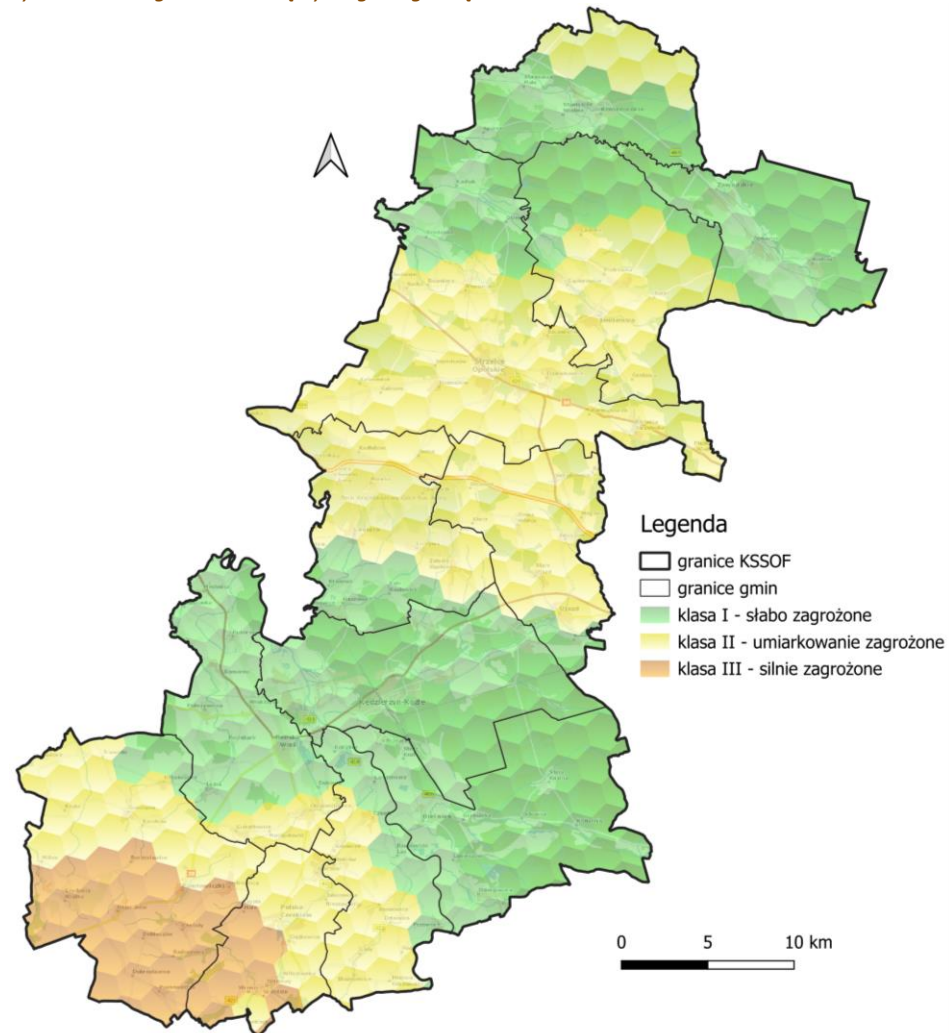
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 05.01.2026 r.]

Rysunek 15. Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie KSSOF

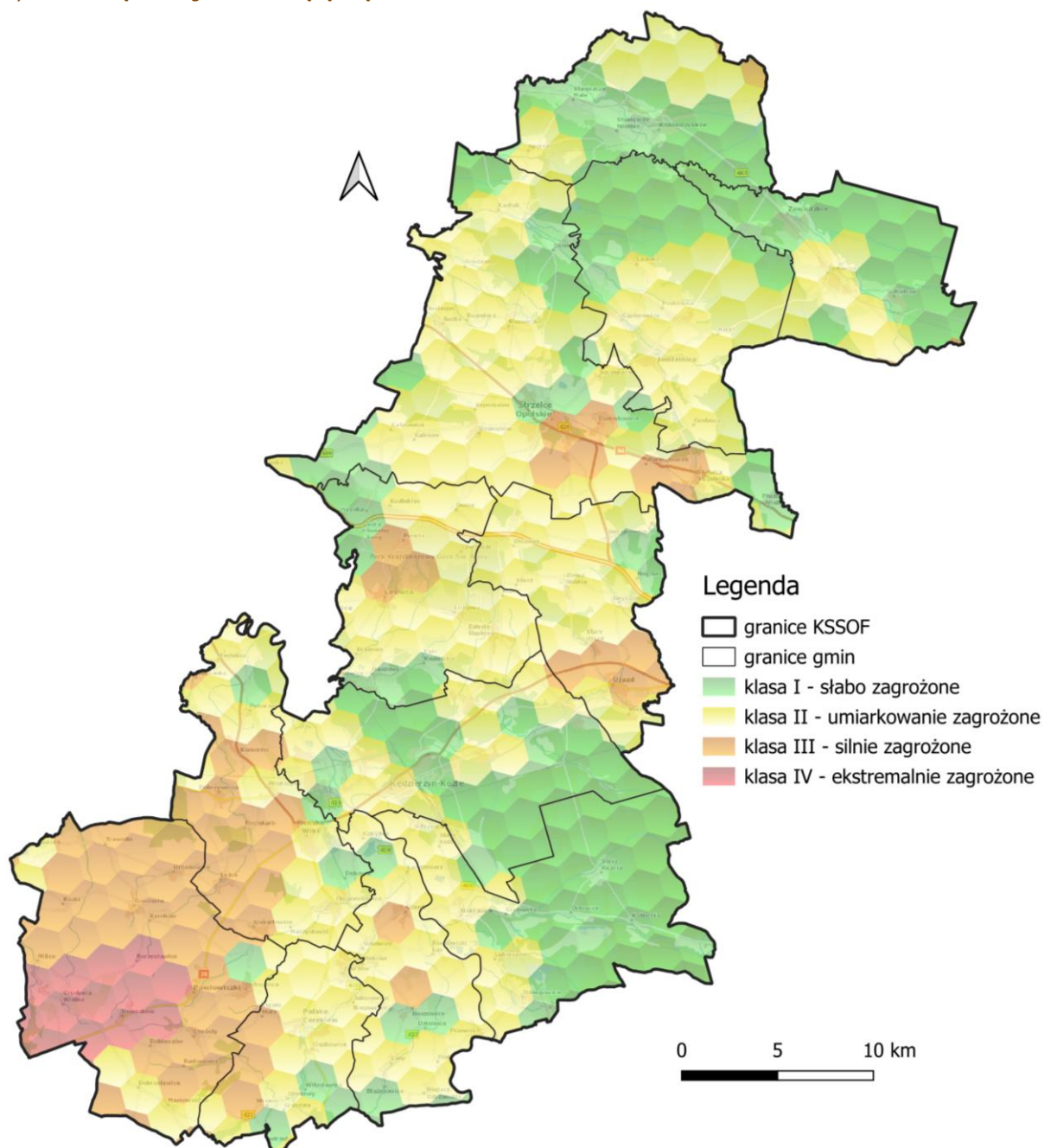
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 22.01.2026 r.]

Rysunek 16. Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 22.01.2026 r.]

Rysunek 17. Łączne zagrożenie suszą łączną na terenie KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 22.01.2026 r.]

6.4.5. Hałas

➤ Stan wyjściowy i źródła hałasu

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas – dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość $52 \text{ dB} < L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość $63 \text{ dB} < L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze

dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli.

Poziomy dopuszczalne zostały określone dla dwóch grup wskaźników mających zastosowanie:

- w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem:
 - L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia od godz. 6.00 – 18.00, pory wieczoru od godz. 18.00 – 22.00 oraz pory nocy od godz. 22.00 – 6.00;
 - L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku od godz. 22.00-6.00,
- do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
 - L_{AeqD} jest to równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia, rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 – 22.00,
 - L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy, rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 – 6.00.

Tabela 11. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{AeqD}	L_{AeqN}
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w gminach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

gdzie:

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112)

Natężenie ruchu pojazdów poruszających się drogami na przestrzeni lat ulega zwiększeniu, przez co negatywne oddziaływanie akustyczne nasila się. Hałas, oddziałując bezpośrednio na tereny sąsiadującej zabudowy, stanowi główne źródło zagrożenia. Hałas drogowy stanowi dominujące źródło na terenie KSSOF, zarówno pod względem wielkości jak i zasięgu oddziaływania.

Hałasem, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, są dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany ludzką działalnością można podzielić na:

- hałas komunikacyjny;
- hałas przemysłowy (instalacyjny).

Przez KSSOF przebiega jeden z najważniejszych tranzytowych szlaków transportowych w Polsce, należący do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego. Dużym atutem jest także bliska odległość do Republiki Czeskiej. Do najważniejszych dróg tworzących sieć transportową KSSOF należą:

- autostrada A4 przebiegająca przez gminy Leśnica i Ujazd, oraz w niewielkiej części przez gminę Strzelce Opolskie (Ligota Dolna),
- droga krajowa DK94 będąca bezpłatną alternatywą dla autostrady A4,
- droga krajowa DK88 łącząca DK94 z autostradą A4,
- droga krajowa DK40 przebiegająca przez Kędzierzyn-Koźle, prowadząca od granicy z Republiką Czeską w Głuchołazach do DK94 w Pyskowicach,
- droga krajowa DK38 łącząca Kędzierzyn-Koźle z Republiką Czeską (Pietrowice),
- droga krajowa DK45 – jedyna droga krajowa w KSSOF o przebiegu południkowym, przebiegająca na zachód od Kędzierzyna-Koźla, łącząca Opole z Republiką Czeską (Chałupki).

Hałas kolejowy

Na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego występuje dobrze rozwinięta sieć kolejowa. Przez obszar KSSOF przebiega linia kolejowa E30 należąca do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę. Obecność tego ważnego węzła kolejowego stwarza korzystne perspektywy dla rozwoju gospodarki obszaru. Przy magistrali kolejowej biegnącej z Kędzierzyna-Koźła (jednej z największych stacji kolejowych w województwie opolskim) w kierunku Gliwic i Katowic oraz przez Racibórz i Chałupki do granicy z Republiką Czeską, położone są duże zakłady przemysłowe, takie jak Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., czy podmioty gospodarcze działające na terenie i w otoczeniu Blachownia Holding S.A. (m.in. Petrochemia Blachownia, PCC Synteza S.A, FAMET S.A., Jokey Plastik Blachownia Sp. z o.o., Global Colors Polska S.A.).

Na infrastrukturę kolejową KSSOF składają się linie kolejowe przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 12. Linie kolejowe przebiegające przez KSSOF.

Nr linii kolejowej	Nazwa linii	Kategoria linii	Gminy na trasie linii
61	Kielce – Fosowskie	pierwszorzędna	Kolonowskie
132	Bytom - Wrocław Główny	magistralna	Strzelce Opolskie
136	Kędzierzyn-Koźle - Opole Groszowice	magistralna	Kędzierzyn-Koźle, Leśnica
137	Katowice-Legnica	magistralna	Kędzierzyn-Koźle, Reńska Wieś
151	Kędzierzyn-Koźle - Chałupki	magistralna	Kędzierzyn-Koźle, Bierawa
174	Kędzierzyn-Koźle - Żabieniec	-	Kędzierzyn-Koźle
199	Rudziniec Gliwicki - Kędzierzyn-Koźle	magistralna	Kędzierzyn-Koźle
144	Tarnowskie Góry - Opole Główne	pierwszorzędna	Zawadzkie
175	Strzelce Opolskie - Kluczbork	pierwszorzędna	Strzelce Opolskie
680	Kędzierzyn-Koźle - Kłodnica	drugorzędna	Kędzierzyn-Koźle
681	Nowa Wieś - Stare Koźle	pierwszorzędna	Kędzierzyn-Koźle
682	Nowa Wieś - Kędzierzyn-Koźle	drugorzędna	Kędzierzyn-Koźle
709	Kędzierzyn-Koźle - Stare Koźle	drugorzędna	Kędzierzyn-Koźle
872	Nowa Wieś - Kędzierzyn-Koźle	znaczenia miejscowego	Kędzierzyn-Koźle
956	Kędzierzyn-Koźle KKC - Kędzierzyn-Koźle KKB	znaczenia miejscowego	Kędzierzyn-Koźle

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://mapa.plk-sa.pl/>.

Zgodnie z Monitoringiem hałasu (GDOŚ) ostatni monitoring klimatu akustycznego na terenie KSSOF był prowadzony w 2023 roku na terenie miasta Strzelce Opolskie i wykazał przekroczenie dla pory nocy.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy na terenie KSSOF stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występuje głównie na terenach sąsiadujących z podmiotami gospodarczymi. Związany jest głównie z funkcjonowaniem obecnych na terenie KSSOF podmiotów, w tym tartaku, stolarni, zakładów blacharskich, rzemieślniczych itp. Hałas przemysłowy stanowią tak źródła znajdujące się na otwartej przestrzeni (punktowe źródła hałasu np. wentylatory, sprężarki itp. usytuowane na zewnątrz budynków), jak

i w budynkach (wtórne źródła hałasu - od pracy maszyn i urządzeń), emitowany do środowiska przez ściany, strop, okna i drzwi. Dodatkowe źródło hałasu stanowią ponadto prace dorywcze wykonywane poza budynkami produkcyjnymi jak np. cięcie, kucie, szlifowanie, a także obsługa zakładów przez transport kołowy. Uciążliwość hałasu emitowana z tych obiektów zależy między innymi od ilości źródeł hałasu i czasu ich pracy. Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań WIOŚ. W przypadkach stwierdzenia nadmiernego poziomu hałasu nakładane są kary.

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ)

W 2024 roku nie prowadzono w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie KSSOF, badania stanu klimatu akustycznego.

W 2024 roku na terenie województwa opolskiego, w ramach pomiarów monitoringowych, przeprowadzono badania hałasu drogowego w 8 punktach, z czego, w 3 punktach pomiaru krótkookresowego przekroczony został dopuszczalny poziom hałasu zarówno w ciągu dnia, jak i w porze nocy. Dodatkowo w jednym punkcie pomiaru długookresowego nastąpiło przekroczenie w porze dnia. Pomiar hałasu kolejowego przeprowadzony został całodobowo w 1 punkcie wyznaczonym w województwie. Poziom hałasu nie został tu przekroczony. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu przeprowadził 9 kontroli, które dotyczyły dotrzymywania dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego. Wśród skontrolowanych odcinków dróg, przekroczenia wystąpiły w 2 punktach zarówno w porze dnia jak i w porze nocy. Pomiary hałasu przemysłowego, wykonane przez zobligowanych ku temu prowadzących instalację, przeprowadzono w 71 zakładach, a wyniki badań przekazano do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu. Łącznie wykonano 202 pomiary okresowe w porze dnia i 158 w porze nocy. Wykonano także 35 pomiarów innych. Ponadto Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu przeprowadził kontrole w tych zakładach obejmujących 20 pomiarów.

6.4.6. Pola elektromagnetyczne

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach albo ich zmniejszeniu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Zadaniem podsystemu monitoringu PEM jest ocena i obserwacja zmian wielkości pola elektromagnetycznego. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności

Tabela 13. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie KSOF w latach 2022-2024

Gmina	Nazwa punktu pomiarowego	Współrzędne punktu pomiarowego		Data pomiaru	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]*	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość maksymalna (Emax) [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Średnia dla kategorii obszaru [V/m]
Kędzierzyn-Koźle	O_2022_C_1	50.335694	18.144694	2024-11-06	3	0,6	4,31	0,7	2,03
	O_2022_C_2	50.353068	18.251903		1	0,5	1,97	0,52	
Kolonowskie	O_2022_E_5	50.65044	18.383985	2024-05-22	1,8	0,6	3,35	0,6	9,00
Leśnica	O_2022_E_7	50.424607	18.18512	2024-05-24	1,1	0,5	1,76	0,53	
Kędzierzyn-Koźle	O_2021_C_1	50.347083	18.221222	2023-10-30	1,95	0,52	2,44	0,92	0,97
Zawadzkie	O_2021_E_11	50.609806	18.480889	2023-10-13	0,65	0,45	1,14	0,58	9,00
Ujazd	O_2021_E_9	50.389528	18.349306	2023-10-30	<0,5		0,73	0,51	
Kędzierzyn-Koźle	O_2022_C_1	50.335694	18.144694	2022-09-23	2,29	0,55	2,58	0,58	-
Kędzierzyn-Koźle	O_2022_C_2	50.353	18.251861	2022-09-23	1,69	0,51	1,99	0,53	-
Kolonowskie	O_2022_E_5	50.650167	18.384028	2022-12-19	1,69	0,58	1,99	0,63	-
Leśnica	O_2022_E_7	50.424492	18.185036	2022-11-30	1,84	0,61	2,29	0,68	-

źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Monitoring Środowiska, Monitoring pól elektromagnetycznych [data dostępu: 22.01.2026 r.]

6.4.7. Gospodarka wodno-ściekowa

Na terenie KSSOF działa obecnie 10 oczyszczalni ścieków ogółem, w tym 7 oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów (w gminach: Kędzierzyn-Koźle, Pawłowiczki, Strzelce Opolskie i Zawadzkie). Z oczyszczalni ścieków w 2024 r. korzystało 87,9% ludności KSSOF, co w skali województwa jest wysokim wynikiem (79,8% korzystających z oczyszczalni ścieków w województwie opolskim).

Tabela 14. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie KSSOF w latach 2021-2024

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024
Gmina Kędzierzyn-Koźle					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	223,6	226,5	228,6	231,4
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	6 643	6 687	6 728	6 774
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	100,0	100,0	100,0	100,0
Gmina Bierawa					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	115,5	120,5	122,6	123,0
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 334	2 369	2 393	2 419
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	99,4	99,4	99,4	99,4
Gmina Cisek					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	121,2	121,2	121,2	121,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 794	1 799	1 806	1 810
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	94,9	94,9	94,9	94,9
Gmina Pawłowiczki					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	106,3	106,6	108,4	109,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 979	1 997	2 003	2 010
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	99,8	99,8	99,8	99,8
Gmina Polska Cerekiew					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	54,5	54,5	54,5	55,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 108	1 110	1 111	1 116
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	94,8	94,8	94,8	94,9
Gmina Reńska Wieś					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	121,5	124,0	124,0	124,5

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 214	2 244	2 278	2 310
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	99,9	99,9	99,9	99,9
Gmina Jemielnica					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	69,3	69,3	69,3	70,0
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 911	1 925	1 945	1 963
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	99,9	99,9	99,9	99,9
Gmina Kolonowskie					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	80,3	80,3	80,8	81,0
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 458	1 467	1 475	1 482
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	96,8	96,8	96,9	96,9
Gmina Leśnica					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	91,4	92,2	89,0	89,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 975	1 984	1 990	2 006
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	99,9	99,9	99,9	99,9
Gmina Strzelce Opolskie					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	172,2	177,7	247,7	247,7
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4 285	4 336	4 386	4 430
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	98,8	98,8	98,8	98,8
Gmina Ujazd					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	71,3	71,3	71,3	71,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 479	1 504	1 587	1 601
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	95,5	95,6	95,8	95,9
Gmina Zawadzkie					
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	32,2	32,2	32,2	32,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 968	2 115	2 116	2 131
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	100,0	100,0	100,0	100,0

źródło: GUS, stan na 31.12.2024 [data dostępu: 21.01.2026 r.]

Struktura sieci kanalizacyjnej na terenie KSSOF została scharakteryzowana w poniższej tabeli.

Tabela 15. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie KSSOF w latach 2021-2024

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024
Gmina Kędzierzyn-Koźle					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	208,8	213,6	214,8	215,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	5 983	6 031	6 079	6 130
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	89,4	89,5	89,6	89,7
Gmina Bierawa					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	107,5	107,5	98,4	98,8
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 980	2 014	2 049	2 074
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	73,2	73,6	74,0	74,3
Gmina Cisek					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	20,3	20,3	20,3	20,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	439	459	461	463
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	21,7	22,5	22,6	22,6
Gmina Pawłowiczki					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	86,5	90,4	90,4	97,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 871	1 939	1 942	2 010
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	77,4	78,1	78,2	78,9
Gmina Polska Cerekiew					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	45,4	45,4	45,4	50,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	593	594	587	672
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	50,3	50,3	50,0	53,5
Gmina Reńska Wieś					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	92,4	95,5	95,5	107,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 804	1 838	1 857	2 071
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	68,6	69,0	69,2	71,8
Gmina Jemielnica					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	66,7	66,7	66,7	71,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 739	1 759	1 777	1 798

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	73,9	74,2	74,4	74,7
Gmina Kolonowskie					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	56,7	56,7	57,0	57,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 360	1 367	1 375	1 382
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	86,7	86,7	86,8	86,8
Gmina Leśnica					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	52,5	52,5	52,6	54,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 101	1 137	1 161	1 180
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	58,5	59,3	59,9	60,2
Gmina Strzelce Opolskie					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	165,6	190,2	190,2	190,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 984	3 036	3 078	3 118
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	80,1	80,2	80,4	80,5
Gmina Ujazd					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	78,0	78,0	78,0	78,0
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 133	1 155	1 183	1 197
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	83,3	83,5	83,8	83,9
Gmina Zawadzkie					
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	48,1	48,1	50,9	50,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 435	1 711	1 800	1 808
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	82,9	82,5	83,3	83,3

źródło: GUS, stan na 31.12.2024 [data dostępu: 21.01.2026 r.]

W ograniczaniu niepokojącego zjawiska, jakim jest nielegalne odprowadzanie ścieków bytowych do rowów melioracyjnych, rzek czy kanałów, pomaga realizacja przedsięwzięć polegających na rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej.

Na terenie KSSOF funkcjonują aglomeracje ściekowe scharakteryzowane w poniższej tabeli.

Tabela 16. Charakterystyka aglomeracji na terenie KSSOF

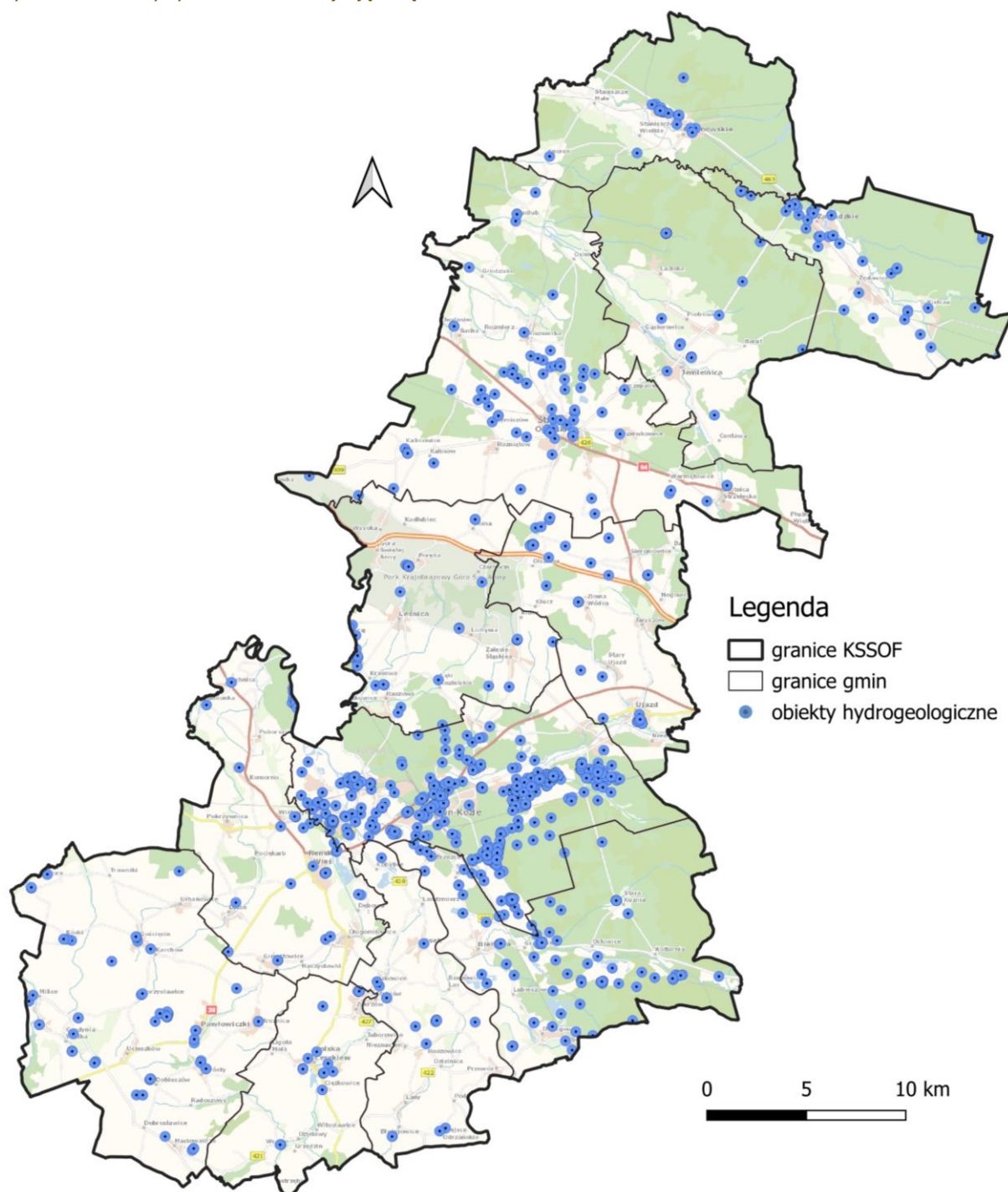
Nazwa aglomeracji	Kędzierzyn-Koźle	Zawadzkie	Pawłowiczki	Kolonowskie	Polska Cerekiew	Ujazd	Leśnica
Obowiązująca uchwała ustanawiająca aglomerację	Uchwała Nr LXI/711/23 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 31 sierpnia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Kędzierzyn-Koźle (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 07 września 2023 r. poz. 2664)	Uchwała nr XXIV/179/2020 Rady Miejskiej z dnia 21 grudnia 2020 r	Uchwała Nr XVI/119/20 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 24 września 2020	Uchwała Nr XVIII/163/20 Rady Miejskiej Kolonowskiego z dnia 14 grudnia 2020 roku	Uchwała nr XXII/135/20 21 z dnia 20 stycznia 2021 roku	Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z dnia 17.12.2020 r. poz.3515 organ Wojewoda Opolski, Uchwała Nr XXV.186.2020 Rady Miejskiej w Ujeździe	Uchwała nr XXIII/150/20 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Leśnica (Dz. U.Woj. Opol. z dnia 9 grudnia 2020 roku poz. 3406)
Gminy w aglomeracji	Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Cisek, Reńska Wieś	Zawadzkie	Pawłowiczki	Kolonowskie	Polska Cerekiew	Ujazd	Leśnica
RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującą uchwałą	74 254	9 180	4 035	6 225	3 700	6 250	5 040
Liczba mieszkańców aglomeracji zameldowana na pobyt stały i czasowy na terenie aglomeracji	62 496	8 427	3 652	5 634	3 700	5 840	4 035
Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	61 755	8 258	3 610	5 627	3 200	5 801	3 940
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]	135	20	36	0	0	12	9
Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej) [km]	391,67	39,00	44,20	57,00	46,70	102,10	40,50
Długość istniejącej kanalizacji deszczowej w aglomeracji [km]	134,29	13,80	20,50	0,00	5,10	13,00	1,60

źródło: Sprawozdanie z realizacji KPOŚK za 2023 rok

Ujęcia wód

Na terenie KSSOF występują obiekty hydrotechniczne, których lokalizację na tle granic przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 18 Obiekty hydrotechniczne znajdujące się na terenie KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez PIG PIB oraz Główny Urząd Geodezji i Kartografii
[data dostępu 22.01.2026 r.]

6.4.8. Gospodarka odpadami

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych są realizowane zgodnie z wymogami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Na terenie KSSOF od 2008 r. funkcjonuje Związek Międzygminny „Czysty Region” wykonujący zadania publiczne gospodarki odpadami przekazane mu przez gminy. W skład Związku wchodzi 9 gmin KSSOF: Cisek, Kędzierzyn-Koźle, Kolonowskie, Leśnica, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś, Ujazd oraz Zawadzkie.

Według danych GUS w 2024 r. na terenie KSSOF na terenie KSSOF zebrano łącznie 58,5 tys. ton odpadów komunalnych, co w przeliczeniu wynosi 388 kg na 1 mieszkańca rocznie. Blisko 86% odpadów pochodzi z gospodarstw domowych. W porównaniu z latami 2020-2023 masa wytwarzanych odpadów zmieszanych uległa zmniejszeniu.

Biorąc pod uwagę odpady zmieszane, na obszarze KSSOF, zebrano łącznie blisko 27 ton w 2024 r. Najwięcej zmieszanych odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. zebrano w gminie Strzelce Opolskie – 197 kg/os. Podobnie wypadają jedynie Kędzierzyn-Koźle, gmina Kolonowskie oraz gmina Bierawa – gdzie odnotowano kolejno 193, 196 i 190 kg na 1 mieszkańca. Najlepszym udziałem odpadów zebranych selektywnie ogółem w 2024 r. charakteryzowały się gminy: Pawłowiczki (67,3%) i Reńska Wieś (66,5%)

Biorąc pod uwagę powyższe dane, szeroko rozumiana gospodarka odpadami jest istotnym elementem łączącym gminy głównie w zakresie potrzeb inwestycyjnych. Restrykcyjne regulacje prawne i uwarunkowania środowiskowe implikują konieczność współdziałania w zakresie skutecznego rozwiązywania problemów, w tym również tych dotyczących obszaru odpadów komunalnych.

6.4.9. Zasoby przyrodnicze

Powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, tj. prawnie chroniona, zajmuje obecnie w KSSOF ponad 36 tys. hektarów, co stanowi 29,4% powierzchni KSSOF.

Tabela 17. Powierzchnia form ochrony przyrody w poszczególnych gminach KSSOF w 2024 r

Gmina	[ha]					Pokrycie gminy formami ochrony przyrody [%]
	parki krajobrazowe	rezerваты przyrody	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
Kędzierzyn-Koźle	0	0	0	0	30	0,2
Bierawa	0	0	0	0	14	0,1
Cisek	0	0	0	254	0	3,6
Pawłowiczki	0	0	0	1 487	0	9,7
Polska Cerekiew	0	0	0	2 128	0	35,4
Reńska Wieś	0	0	0	514	3	5,3
Jemielnica	0	0	422	8 133	55	71,9
Kolonowskie	0	0	816	6 500	74	80,2
Leśnica	3 230	54	0	0	0	34,1
Strzelce Opolskie	358	45	0	4 900	0	26,1
Ujazd	350	69	0	0	0	4,2
Zawadzkie	0	0	479	6 719	79	81,8
KSSOF	3 938	168	1 717	30 635	255	29,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL.

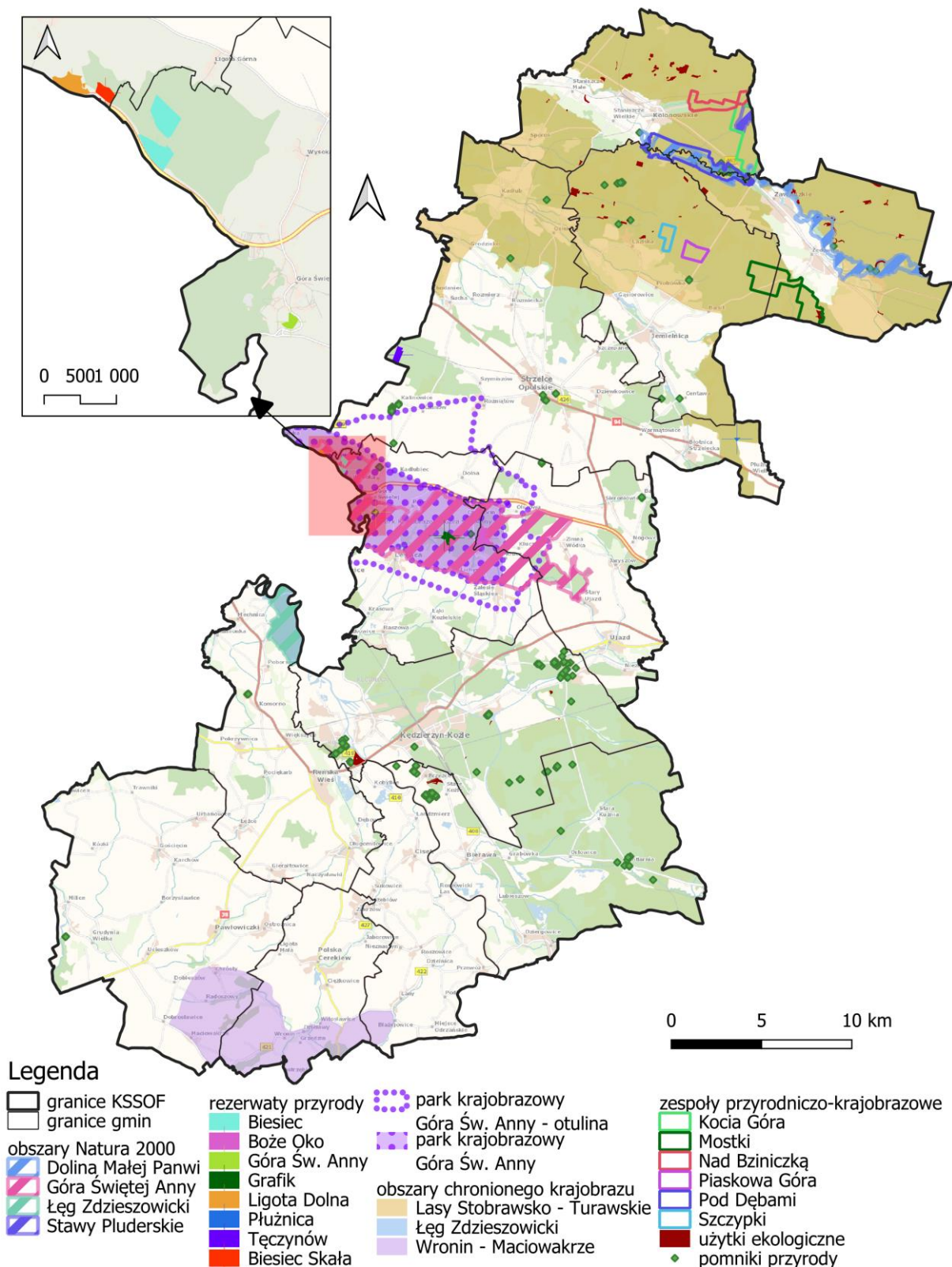
Rozkład form ochrony przyrody jest w poszczególnych gminach KSSOF bardzo zróżnicowany. Największy udział powierzchni prawnie chronionej znajduje się w gminach Zawadzkie (81,8%) oraz Kolonowskie (80,2%), na terenie których rozciągają się Lasy Stobrawsko-Turawskie. Na terenie gmin Kędzierzyn-Koźle oraz Bierawa nie występują żadne powierzchniowe formy ochrony przyrody oprócz użytków ekologicznych. Ubogie w obszary przyrodnicze są także gminy: Cisek, Reńska Wieś, Ujazd oraz Pawłowiczki, gdzie pokrycie formami ochrony przyrody nie przekracza 10%.

Największą powierzchnię KSSOF zajmują obszary chronionego krajobrazu (30 tys. hektarów). Są to przede wszystkim wspomniane wcześniej Lasy Stobrawsko-Turawskie, a także obszary: Łęg Zdieszowicki oraz Wronin-Maciowakrze. Uchwałą Nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 r. w sprawie ochrony walorów krajobrazu

Na terenie KSSOF znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- obszary Natura 2000:
 - Góra Świętej Anny – PLH160002;
 - Dolina Małej Panwi – PLH160008;
 - Łęg Zdieszowicki – PLH160011;
 - Stawy Pluderskie – PLH160021;
- Park Krajobrazowy Góra Św. Anny;
- 8 rezerwatów przyrody:
 - Biesiec;
 - Boże Oko;
 - Góra Św. Anny;
 - Grafik;
 - Ligota Dolna;
 - Płużnica;
 - Tęczynów;
 - Biesiec Skała;
 - planowane: Grabówka, Ligota Dolna, Łom, Dolina Małej Panwi, Pludry, Dolina Myśliny, Mała Panew
- 7 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych:
 - Mostki;
 - Piaskowa Góra;
 - Pod Dębami;
 - Szczypki;
 - Kocia Góra;
 - Nad Bziniczką.
- 3 obszary chronionego krajobrazu:
 - Lasy Stobrawsko-Turawskie;
 - Łęg Zdieszowicki;
 - Wronin-Maciowakrze;
- 53 użytków ekologicznych (Gmina Kolonowskie – 15 szt., Gmina Zawadzkie – 18 szt., Gmina Jemielnica – 13 szt., Gmina Kędzierzyn-Koźle – 5 szt., Gmina Bierawa – 1 szt., Gmina Reńska Wieś – 1 szt.);
- 126 pomników przyrody.

Rysunek 19. Formy ochrony przyrody na terenie KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie www.gdos.gov.pl

Obszary Natura 2000

Obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty.

Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody (z wyjątkiem ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów).

W tabeli poniżej zestawiono Obszary Natura 2000 znajdujące się na terenie KSSOF.

Tabela 18. Obszary Natura 2000 na terenie KSSOF.

Nazwa	Góra Świętej Anny	Dolina Małej Panwi	Łęg Zdieszowicki	Stawy Pluderskie
Kod obszaru	PLH160002	PLH160008	PLH160011	PLH160021
Rodzaj	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa
Gminy	Ujazd, Zdieszowice, Leśnica, Strzelce Opolskie	Zawadzkie, Krupski Młyn, Dobrodzień, Jemielnica, Kolonowskie	Reńska Wieś, Zdieszowice, Kędzierzyn-Koźle	Dobrodzień, Kolonowskie
Data wyznaczenia	2008-01-15	2011-02-08	2011-02-08	2022-02-21
Powierzchnia [ha]	5 062,95	1 138,95	619,90	149,1400
Przedmiot ochrony	6110 Skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską <i>Alyssa-Sedion</i> , 6210 Murawy kserotermiczne, 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne, 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilla caulescentis</i> , 9110 Kwaśne buczyny, 9130 Żyzne buczyny, 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe, 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> , 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 91D0 Bory i lasy bagienne, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> , 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, pachnica gębowa, traszka grzebieniasta, kumak nizinny	1082 <i>Graphoderus bilineatus</i> kreślinek nizinny
Akt prawny o wyznaczeniu	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE)	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)	Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia piętnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2022) 854)

Nazwa	Góra Świętej Anny	Dolina Małej Panwi	Łęg Zdieszowicki	Stawy Pluderskie
Plany zadań ochronnych	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH160002	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 września 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 16 stycznia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łęg Zdieszowicki PLH160011 (Dz. Urz. Woj. Op. Z 2017 r., poz. 242); Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 3 sierpnia 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łęg Zdieszowicki PLH160011	brak

źródło: crfop.gdos.gov.pl

Plan Zadań Ochronnych (PZO)

Plan zadań ochronnych jest podstawowym dokumentem przy zarządzaniu zasobami przyrodniczymi dla ochrony których, zostały utworzone obszary sieci Natura 2000. Tworzy on podstawę do prowadzenia działań ochronnych siedlisk oraz gatunków zwierząt, wskazując podmioty odpowiedzialne za wykonanie jego założeń.

Dokument ten jest sporządzany na okres dziesięciu lat, obejmuje on m.in.

- opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- cele działań ochronnych;
- określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących: ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk; monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów; uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) dyrektywy siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – (Dz.U. L 206 z 22.7.1992 z późn. zm.) oraz art. 28 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., tryb sporządzania określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. 2024 poz. 99.). Projekty planów zadań ochronnych i wydawane na ich podstawie projekty zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych, opracowywane były w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski, były zamieszczane na platformie informacyjno – komunikacyjnej.

Park Krajobrazowy

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Tabela 19. Park Krajobrazowy na terenie KSSOF

Nazwa	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny
Data utworzenia	1988-05-26
Powierzchnia [ha]	5051,00
Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Uchwała Nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 roku w sprawie ochrony walorów krajobrazu
Dane pozostałych aktów prawnych	Rozporządzenie Nr P/10/2000 Wojewody Opolskiego z dnia 17 maja 2000 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Góra Św. Anny" Rozporządzenie Nr 0151/P/7/2003 Wojewody Opolskiego z 8 grudnia 2003 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie Parku Krajobrazowego "Góra Św. Anny" Rozporządzenie Nr 0151/P/17/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Góra Św. Anny" (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 33, poz. 1134)
Gminy	Ujazd, Gogolin, Izbicko, Zdzeszowice, Leśnica, Strzelce Opolskie
Powierzchnia otuliny [ha]	6 374,00
Opis celów ochrony	Szczególnymi celami ochrony Parku są: 1) zachowanie najcenniejszych fragmentów przyrody naturalnej, walorów krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego zachodniego krańca Wyżyny Śląskiej, zwanego Garbem Chełmu; 2) stwarzanie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania; 3) zachowanie ekosystemów leśnych i łąkowych z charakterystyczną florą i fauną; 4) zachowanie walorów geologicznych i geomorfologicznych Parku; 5) zachowanie ładu przestrzennego na obszarze Parku, w tym utrzymanie zabytkowych układów urbanistycznych oraz kształtowanie harmonijnego współczesnego krajobrazu i form zabudowy w nawiązaniu do tradycji regionalnych; 6) zachowanie ukształtowanego zespołu kulturowo - krajobrazowego Góry Św. Anny; 7) zwiększanie świadomości ekologicznej lokalnych społeczności w zakresie konieczności zachowania całego bogactwa przyrodniczego jako dziedzictwa i dobra wspólnego.
Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego?	Tak SOO Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000
Plan ochrony	Rozporządzenie Nr 0151/P/1/09 Wojewody Opolskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny”
Opis	W krajobrazach lessowych PK Góry św. Anny występuje zróżnicowanie na wysoczyzny słabo rozcięte, obejmujące mniej nachylone stoki przedproża progu strukturalnego i przy jego krawędzi oraz głęboko rozcięte, które występują na stromych stokach czoła progu. Te ostatnie występują na części obszaru parku ograniczonej miejscowościami Góra św. Anny na północnym zachodzie, Leśnica na południowym zachodzie, Czarnocin na północnym wschodzie i Zalesie Śląskie na południowym wschodzie. Jest to teren ze znacznym udziałem niewielkich kompleksów lasów i dużych zadrzewień stabilizujących procesy geomorfologiczne w rozcięciach erozyjnych. Niektóre z kompleksów leśnych na wschód i zachód od Czarnocina z dominującymi drzewostanami bukowymi charakteryzują się wysokimi walorami florystycznymi i faunistycznymi. Dla ochrony buczyn utworzono tu 2 rezerваты przyrody.

źródło: crfop.gdos.gov.pl, Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony

Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (art. 13 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Poniżej zestawiono rezerваты przyrody znajdujące się na terenie KSSOF.

Tabela 20. Rezerваты przyrody na terenie KSSOF.

Nazwa	Biesiec	Boże Oko	Góra Św. Anny	Grafik	Ligota Dolna	Płużnica	Tęczynów	Biesiec Skąła
Data uznania	2001-08-11	1997-09-19	1972-02-29	1997-09-02	1959-09-30	1957-05-31	2000-02-05	2026-01-23
Powierzchnia [ha]	24,66	68,59	2,690	27,01	8,297	3,41	33,40	4,15
Rodzaj rezerwatu	leśny	leśny	przyrody nieożywionej	leśny	stepowy	leśny	leśny	przyrody nieożywionej
Typ rezerwatu	fitocenotyczny	fitocenotyczny	geologiczny i glebowy	fitocenotyczny	fitocenotyczny	fitocenotyczny	fitocenotyczny	geologiczny i glebowy
Podtyp rezerwatu	zbiorowisk leśnych	zbiorowisk leśnych	skał, minerałów, osadów, gleb i wydym	zbiorowisk leśnych	zbiorowisk nieleśnych	zbiorowisk leśnych	zbiorowisk leśnych	form tektonicznych i erozyjnych
Typ ekosystemu	leśny i borowy	leśny i borowy	skalny	leśny i borowy	łąkowy, pastwiskowy, murawowy i zaroślowy	leśny i borowy	leśny i borowy	leśny i borowy
Podtyp ekosystemu	lasów wyżynnych	lasów wyżynnych	innych skał	lasów wyżynnych	muraw kserotermicznych	lasów mieszanych nizinnych	lasów mieszanych nizinnych	lasów wyżynnych
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Rozporządzenie Wojewody Opolskiego Nr P/9/2001 z dnia 19 lipca 2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 lipca 1997 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 grudnia 1971 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 lipca 1997 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 września 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 kwietnia 1957 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Rozporządzenie Nr P/3/2000 Wojewody Opolskiego z dnia 10 stycznia 2000 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 stycznia 2026 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Biesiec Skąła”
Gminy	Leśnica	Ujazd	Leśnica	Leśnica	Strzelce Opolskie	Strzelce Opolskie	Strzelce Opolskie	Strzelce Opolskie
Opis granicy lub położenia	Opis granic rezerwatu stanowi załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Biesiec" (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1568).	Opis granic rezerwatu stanowi załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Boże Oko" (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 1257).	Rezerwat przyrody pod nazwą „Góra Św. Anny” obejmuje obszar oznaczony w ewidencji gruntów obrębem Góra Św. Anny jako działka nr 201/1, położony w gminie Leśnica, w powiecie strzeleckim w województwie opolskim.	Opis granic rezerwatu stanowi załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody 'Grafik' (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1569).	Rezerwat obejmuje obręb Ligota Dolna jako działki: nr 121/4, nr 122/1, nr 122/2 oraz część działki nr 121/13 k.m.1.Przebieg granic rezerwatu przedstawiono na załączniku graficznym do Zarządzenia Nr 3/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony	Opis granic rezerwatu stanowi załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Płużnica" (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 574).	Opis granic rezerwatu stanowi załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Tęczynów" (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1571).	Opis granic rezerwatu w postaci wykazu współrzędnych punktów załamania granic oraz mapy obszaru rezerwatu stanowi załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 stycznia 2026 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Biesiec Skąła

Nazwa	Biesiec	Boże Oko	Góra Św. Anny	Grafik	Ligota Dolna	Płużnica	Tęczynów	Biesiec Skała
					Środowiska w Opolu z dnia 21 stycznia 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Ligota Dolna" (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 306)			
Opis celów ochrony	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowiska lasu bukowego z rzadkimi i podlegającymi ochronie prawniej gatunkami roślin.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowisk buczyn o charakterze zbliżonym do naturalnego.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych rzadkich profili oraz zjawisk geologicznych.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych lasu bukowego o charakterze naturalnym z udziałem licznych drzew pomnikowych.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych roślinności kserotermicznej z rzadkimi gatunkami roślin jak ożanka pierzastosieczna <i>Teucrium botrys</i> , rozchodnik biały <i>Sedum album</i> i ligustr pospolity <i>Ligustrum vulgare</i> .	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o charakterze naturalnym.	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie drzewostanu buczyny niżowej i grądu subkontynentalnego z rzadkimi i chronionymi gatunkami runa.	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ostańca denudacyjnego ze skałkowymi wychodniami wapieni środkowotriasowych, tworzącymi charakterystyczny próg strukturalny na pograniczu Wyżyn Polskich i Niżu Środkowoeuropejskiego.
Plan ochrony	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 13 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Biesiec”, Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 15 listopada 2017 r.	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Boże Oko"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 9 maja 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Góra Św. Anny", Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 19 lutego 2024 r. zmieniające zarządzenie	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 2 czerwca 2017 r. w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Grafik"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 1 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Ligota Dolna"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Płużnica"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 13 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Tęczynów"	NIE

Nazwa	Biesiec	Boże Oko	Góra Św. Anny	Grafik	Ligota Dolna	Płużnica	Tęczynów	Biesiec Skała
	zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Biesiec		w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Góra Świętej Anny”					

źródło: crfop.gdos.gov.pl

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Tabela 21. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe na terenie KSSOF

Nazwa	Mostki	Piaskowa Góra	Pod Dębami	Szczyпки	Kocia Góra	Nad Bziniczką
Data ustanowienia	2004-01-13	2004-01-13	2004-01-13	2004-01-13	2004-01-13	2004-01-13
Powierzchnia [ha]	501,3200	99,88	456,69	81,45	370,36	155,43
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Rozporządzenie Nr 0151/P/8/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
Gminy	Jemielnica, Zawadzkie	Jemielnica	Jemielnica, Zawadzkie, Kolonowskie	Jemielnica	Dobrodzień, Kolonowskie	Dobrodzień, Kolonowskie
Opis celów ochrony	Wzniesienia morenowe	Wzniesienia morenowe	Kompleks leśny położony w dolinie rzeki Mała Panew.	Zalesione wzniesienia morenowe wraz z bagnem Koło.	Obszar wzniesień morenowych porośniętych lasami.	Kompleks leśny położony wzdłuż środkowego odcinka rzeki Bziniczki
Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego?	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie

źródło: crfop.gdos.gov.pl

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Tabela 22. Obszary chronionego krajobrazu na terenie KSSOF

Nazwa	Lasy Stobrawsko-Turawskie	Łęg Zdieszowicki	Wronin-Maciowakrze
Data wyznaczenia	1989-01-01	1989-01-01	1989-01-01
Powierzchnia [ha]	119061,7000	609,40	3989,60
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie są największym obszarem chronionego krajobrazu w województwie opolskim położonym w mezoregionie Równina Opolska. Obszar ten zajmuje część prawego dorzecza Odry na południe od Stobrawy i na północ od Garbu Tarnogórskiego, suwając się na wschód wzdłuż biegu Małej Panwi. Powierzchnię terenu budują zwydmione piaszki, porośnięte przez Bory Stobrawskie. Przez środek obszaru przepływa Mała Panew, na której w Turawie utworzono zbiornik Jezioro Turawskie - jeden z zasilających żeglugę na Odrze, ale także wykorzystywany do celów rekreacyjnych. Wschodnia część regionu (Obniżenie Małej Panwi) stanowi szlak komunikacyjny ze wschodu na zachód.	Unikatowy las łęgowy przechodzący w grąd. Obszar pokrywa się z obszarem Natura 2000 (PLH160011).	Obszar Chronionego Krajobrazu Rejon Wróblina-Maciowakrzy położony jest w południowo-wschodniej części Płaskowyżu Głubczyckiego. Obszar leży w górnej części zlewni Wrońskim Wody – lewobrzeżnego dopływu Odry. Charakterystyczne są rozległe, suche wierzchowiny lessowe oraz silnie wilgotne dna doliny z licznymi mokradłami oraz oczkami wodnymi.
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Uchwała Nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 r. w sprawie ochrony walorów krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Op. z 2017, poz. 414, z późn. zm.)		
Gminy	Strzelce Opolskie, Wołczyn, Tarnów Opolski, Zębowice, Ozimek, Namysłów, Wilków, Łubsza, Domaszowice, Kolonowskie, Murów, Izbicko, Pokój, Lasowice Wielkie, Dobrodzień, Łubniana, Kluczbork, Świerczów, Chrzastowice, Jemielnica, Zawadzkie, Turawa	Zdzieszowice, Reńska Wieś	Baborów, Polska Cerekiew, Cisek, Pawłowiczki
Tekstowy opis granic:	Położenie obszaru chronionego krajobrazu określa mapa w skali 1:150 000 stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały.	Położenie obszaru chronionego krajobrazu określa mapa w skali 1:150 000 stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały.	Położenie obszaru chronionego krajobrazu określa mapa w skali 1:150 000 stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały.
Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego?	Nie	Nie	Nie

źródło: crfop.gdos.gov.pl

Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania (art. 42 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Korytarze ekologiczne

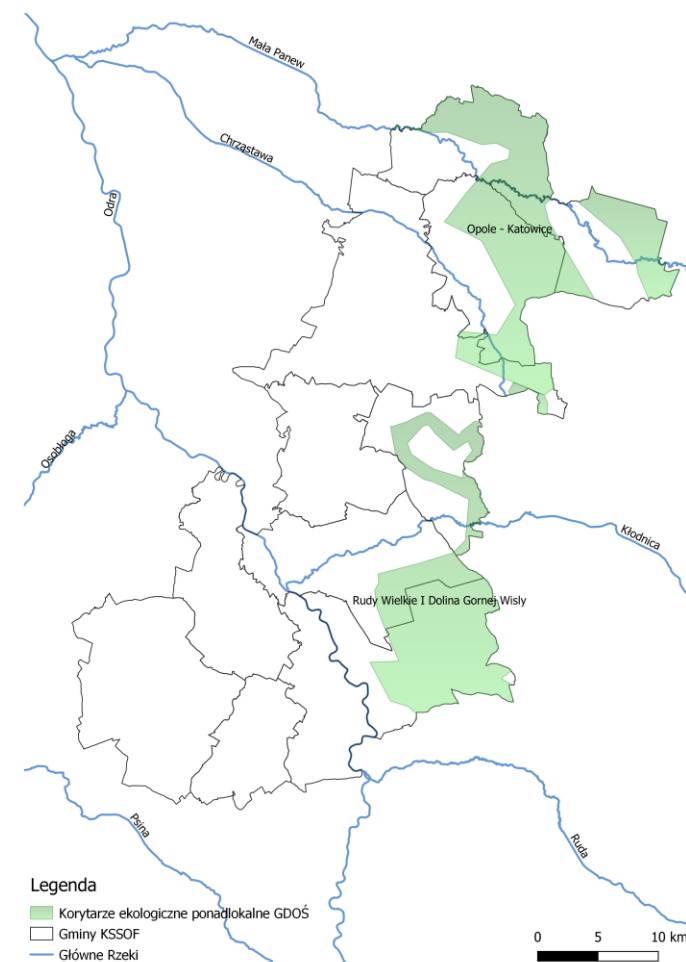
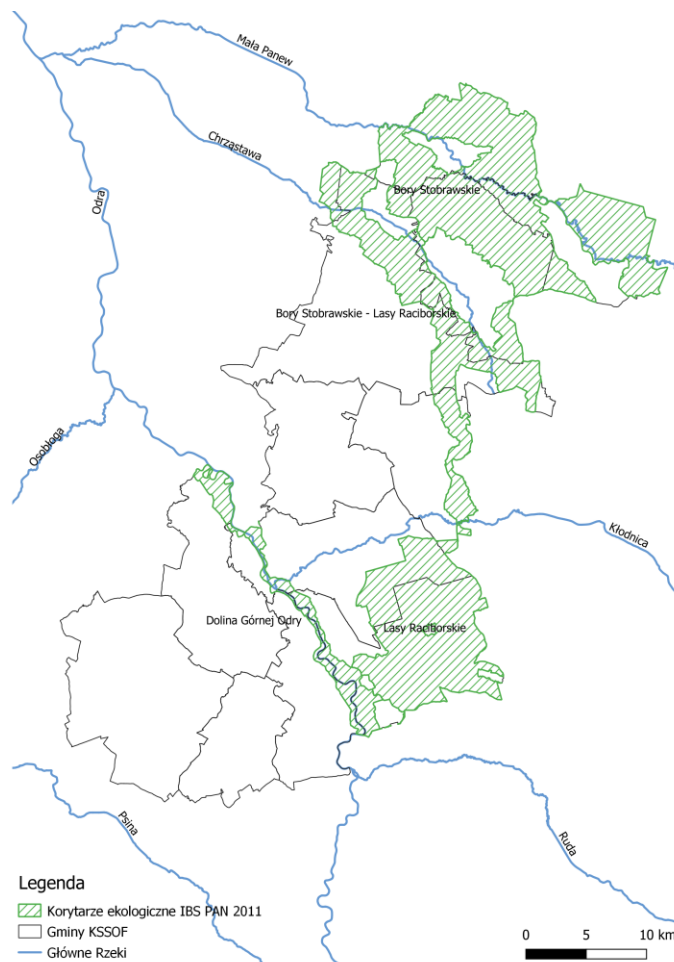
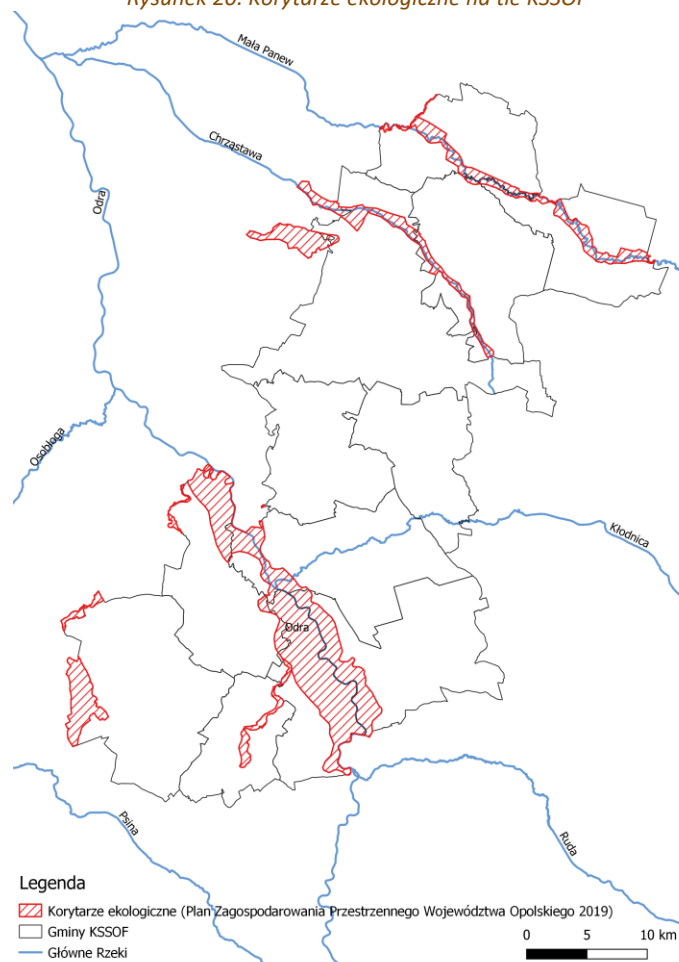
W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Przez omawiany teren przebiegają korytarze ekologiczne Rudy wielkie i Dolina Górnej Wisły oraz Opole - Katowice (dane GDOŚ), Bory Stobrawskie - Lasy Raciborskie, Lasy Raciborskie, Bory Stobrawskie oraz Dolina Górnej Odry (Jędrzejewski i in. 2011), a także międzynarodowy korytarz Odra i 4 regionalne korytarze ekologiczne (PZPWO 2019).

Na poniższej mapie przedstawiono korytarze ekologiczne biegnące przez teren KSSOF.

Rysunek 20. Korytarze ekologiczne na tle KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od RDOŚ w Opolu na terenie KSSOF znajdują się stanowiska chronionych gatunków roślin:

Tabela 23. Stanowiska roślin naczyniowych na terenie KSSOF

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Nazwa polska
<i>Actaea spicata</i>	Czerniec gronkowy	<i>Juncus ranarius</i>	Sit żabi
<i>Agrostemma githago</i>	Kąkol polny	<i>Lathraea squamaria</i>	Łuskiewnik różowy
<i>Ajuga genevensis</i>	Dąbrówka kosmata (D. genevska)	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne
<i>Alisma gramineum</i>	Żabieniec trawolistny	<i>Leucoium vernum</i>	Śnieżyca wiosenna
<i>Allium angulosum</i>	Czosnek kątowny	<i>Lilium martagon</i>	Lilia złotogłów
<i>Allium montanum</i>	Czosnek skalny	<i>Limosella aquatica</i>	Namulnik brzegowy
<i>Allium ursinum</i>	Czosnek niedźwiedzi	<i>Lindernia procumbens</i>	Lindernia mułowa
<i>Alyssum alyssoides</i>	Smagliczka kielichowata	<i>Linum austriacum</i>	Len austriacki
<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna (M. północna)	<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata
<i>Anthericum ramosum</i>	Pajęcznica gałęzista	<i>Lonicera periclymenum</i>	Wiciokrzew (Suchokrzew) pomorski
<i>Aquilegia vulgaris</i>	Orlik pospolity	<i>Lycopodiella inundata</i>	Widłaczek (Widłak) torfowy
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	Mącznica lekarska	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty
<i>Aruncus sylvestris</i>	Parzydło leśne	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty
<i>Asperula cynanchica</i>	Marzanka pagórkowa	<i>Lysimachia thysiflora</i>	Tojeść bukietowa
<i>Asperula tinctoria</i>	Marzanka barwierska	<i>Matthiola varia</i>	-
<i>Asplenium trichomanes</i>	Zanokcica skalna	<i>Melittis melissophyllum</i>	Miodownik melisowaty (M. wielkokwiatowy)
<i>Atropa belladonna</i>	Pokrzyk wilcza-jagoda	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy
<i>Batrachium circinatum</i>	Włosienicznik (Jaskier) krąkolistny	<i>Myricaria germanica</i>	Września pobrażna
<i>Calla palustris</i>	Czermień błotna	<i>Nasturtium officinale</i>	Rukiew wodna
<i>Callitriche hamulata</i>	Rzęśl hakowata	<i>Neottia nidus-avis</i>	Gnieźnik leśny
<i>Campanula glomerata</i>	Dzwonek skupiony	<i>Nuphar lutea</i>	Grązel żółty
<i>Carex bohémica</i>	Turzyca ciborowata	<i>Nymphaea alba</i>	Grzybienie białe
<i>Carex diandra</i>	Turzyca obła	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Nasięzżał pospolity
<i>Carlina acaulis</i>	Dziewięciśli bezłodygowy	<i>Orchis pallens</i>	Storczyk błądy
<i>Centaurium pulchellum</i>	Centuria nadobna	<i>Ornithogalum umbellatum</i>	Śniedek baldaszkowaty
<i>Cephalanthera damasonium</i>	Buławnik wielkokwiatowy	<i>Oxycoccus palustris</i>	Żurawina błotna
<i>Cephalanthera longifolia</i>	Buławnik mieczolistny	<i>Parnassia palustris</i>	Dziewięciornik błotny
<i>Cephalanthera rubra</i>	Buławnik czerwony	<i>Pedicularis exaltata</i>	Gnidosz okazały
<i>Cerastium brachypetalum</i>	Rogownica drobnokwiatowa	<i>Petasites albus</i>	Lepiężnik biały
<i>Cerinthe minor</i>	Ośmiol mniejszy	<i>Petasites hybridus</i>	Lepiężnik różowy
<i>Chondrilla juncea</i>	Chondrilla sztywna	<i>Petasites kablikianus</i>	Lepiężnik wytysiały
<i>Colchicum autumnale</i>	Zimowit jesienny	<i>Plantago arenaria</i>	Babka piaskowa (B. gałęzista)
<i>Comarum palustre</i>	Siedmiopalecznik błotny	<i>Platanthera bifolia</i>	Podkolan biały
<i>Convallaria majalis</i>	Konwalia majowa	<i>Platanthera chlorantha</i>	Podkolan zielonawy
<i>Corallorhiza trifida</i>	Żłobik koralowy	<i>Polypodium vulgare</i>	Paprotka zwyczajna
<i>Corydalis cava</i>	Kokorycz pusta	<i>Polystichum aculeatum</i>	Paprotnik kolczysty
<i>Corydalis intermedia</i>	Kokorycz wątła	<i>Potamogeton alpinus</i>	Rdestnica alpejska

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Nazwa polska
<i>Corydalis solida</i>	Kokorycz pełna	<i>Potamogeton obtusifolius</i>	Rdestnica stępiona
<i>Cyperus fuscus</i>	Cibora brunatna	<i>Potamogeton pectinatus</i>	Rdestnica grzebieniasta
<i>Cystopteris fragilis</i>	Paprotnica krucha	<i>Potentilla alba</i>	Pięciornik biały
<i>Dactylorhiza maculata</i>	Kukułka (Storczyk) plamista	<i>Potentilla recta</i>	Pięciornik wyprostowany
<i>Dactylorhiza majalis</i>	Kukułka (Storczyk) szerokolistna	<i>Primula elatior</i>	Pierwiosnek (Pierwiosnka) wyniosły
<i>Daphne mezereum</i>	Wawrzynek wilczełyko	<i>Primula veris</i>	Pierwiosnek (Pierwiosnka) lekarski
<i>Dianthus carthusianorum</i>	Goździk kartuzek	<i>Pyrola rotundifolia</i>	Gruszyczka okrąglistna
<i>Digitalis grandiflora</i>	Naparstnica zwyczajna	<i>Ribes nigrum</i>	Porzeczka czarna
<i>Drosera anglica</i>	Rosiczka długolistna	<i>Salix rosmarinifolia</i>	Wierzba rokitnik
<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrąglistna	<i>Salvia pratensis</i>	Szałwia łąkowa
<i>Dryopteris cristata</i>	Nerecznica grzebieniasta	<i>Salvinia natans</i>	Salwinia pływająca
<i>Eleocharis acicularis</i>	Ponikło igłowe	<i>Saxifraga tridactylites</i>	Skalnica trójpalczasta
<i>Eleocharis ovata</i>	Ponikło jajowate	<i>Scilla bifolia</i>	Cebulica dwulistna (Oszłoch)
<i>Epipactis albensis</i>	Kruszczyk połabski	<i>Scorzonera humilis</i>	Wężymord niski
<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	<i>Sedum album</i>	Rozchodnik biały
<i>Epipactis palustris</i>	Kruszczyk błotny	<i>Senecio congestus</i>	Starzec błotny
<i>Epipactis purpurata</i>	Kruszczyk siny	<i>Seseli annuum</i>	Żebrzyca roczna
<i>Equisetum variegatum</i>	Skrzyp pstry	<i>Stratiotes aloides</i>	Osoka aloesowata
<i>Gagea minima</i>	Złocień mały	<i>Teesdalea nudicaulis</i>	Chroszcz nagotodygowy
<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	<i>Teucrium botrys</i>	Ożanka pierzastosieczna
<i>Galium odoratum</i>	Przytulnia (Marzanka) wonna	<i>Thelypteris palustris</i>	Zachyłnik (Nerecznica) błotny
<i>Galium rotundifolium</i>	Przytulnia okrąglistna	<i>Trapa natans</i>	Kotewka orzech wodny
<i>Genista germanica</i>	Janowiec ciernisty	<i>Triglochin palustre</i>	Świbka błotna
<i>Gentianella ciliata</i>	Goryczuszka (Goryczka) orzęsiona	<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny (P. mniejszy)
<i>Gladiolus imbricatus</i>	Mieczczyk dachówkowaty	<i>Veronica montana</i>	Przetacznik górski
<i>Gymnocarpium robertianum</i>	Cienistka (Zachyłka) Roberta	<i>Veronica spicata</i>	Przetacznik kłosowy
<i>Hedera helix</i>	Bluszcz pospolity	<i>Viburnum opulus</i>	Kalina koralowa
<i>Hepatica nobilis</i>	Przylaszczka pospolita (Przelaszczka trojanek)	<i>Vicia pisiformis</i>	Wyka grochowata
<i>Hordelymus europaeus</i>	Jęczmieniec (Wydmuchrzyca) zwyczajny	<i>Vicia tenuifolia</i>	Wyka długożagielkowa
<i>Hottonia palustris</i>	Okrężnica bagienna	<i>Vinca minor</i>	Barwinek pospolity
<i>Inula conyza</i>	Oman szlachetna	<i>Vulpia myuros</i>	Wulpia mysz ogon
<i>Jovibarba sobolifera</i>	Rojownik (Rojnik) pospolity	<i>Zannichellia palustris</i>	Zamętnica błotna

źródło: RDOŚ w Opolu

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od RDOŚ w Opolu na terenie KSSOF znajdują się stanowiska chronionych gatunków:

- Owady:
 - *Nehalennia speciosa* - iglica mała;
 - *Cucujus cinnaberinus* - zgniotek cynobrowy;
 - *Cerambyx cerdo* - kozioróg dębosz;

- *Maculinea nausithous* - modraszek nausitous;
- *Mantis religiosa* - modliszka zwyczajna;
- *Osmoderma eremita* - pachnica dębowa;
- *Lucanus cervus* - jelonek rogacz;
- *Lycaena dispar* - czerwonończyk nieparek;
- Ryby:
 - *Barbatula barbatula* - śliz pospolity;
 - *Barbus barbus* - brzana pospolita;
 - *Misgurnus fossilis* - piskorz;
 - *Rhodeus amarus* (różanka europejska);
- Płazy:
 - *Bufo bufo* - ropucha szara;
 - *Bombina bombina* - kumak nizinny;
 - *Triturus cristatus* - traszka grzebieniasta;
- Gady:
 - *Lacerta agilis* - jaszczurka zwinka;
 - *Corenella austriaca* - gniewosz plamisty;
- Ptaki:
 - *Dendrocopos medius* - dzięcioł średni;
 - *Dryocopus martius* - dzięcioł czarny;
 - *Merops apiaster* - żoła zwyczajna;
 - *Circus pygargus* - błotniak łąkowy;
- Ssaki:
 - *Cricetus cricetus* - chomik europejski;
 - *Myotis myotis* - Nocek duży;
 - *Lutra lutra* – Wydra.

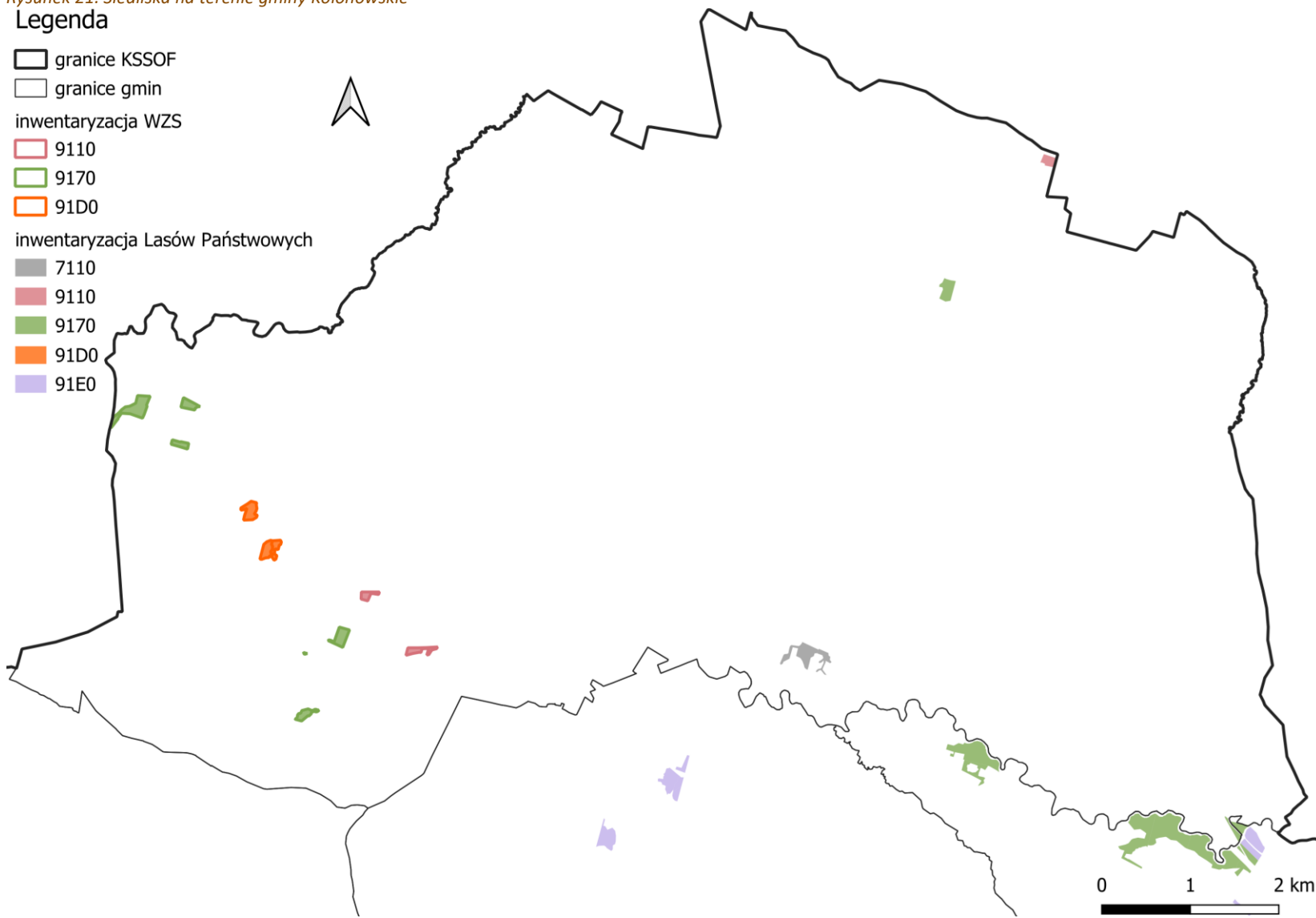
Ponadto zgodnie z informacjami uzyskanymi od RDOŚ w Opolu na terenie KSSOF znajdują się obszary występowania siedlisk przyrodniczych o znaczeniu dla Wspólnoty:

- wody słodkie:
 - 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne;
 - 3260 - nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników;
- Torfowiska:
 - 7110 - torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą;

- 7120 - torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji;
- murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla:
 - 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe;
 - 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie;
- lasy i bory:
 - 9110 - kwaśne buczyny;
 - 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny;
 - 9190 - kwaśne dąbrowy;
 - 91D0 - bory i lasy bagienne;
 - 910E - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe;
 - 91F0 - łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe.

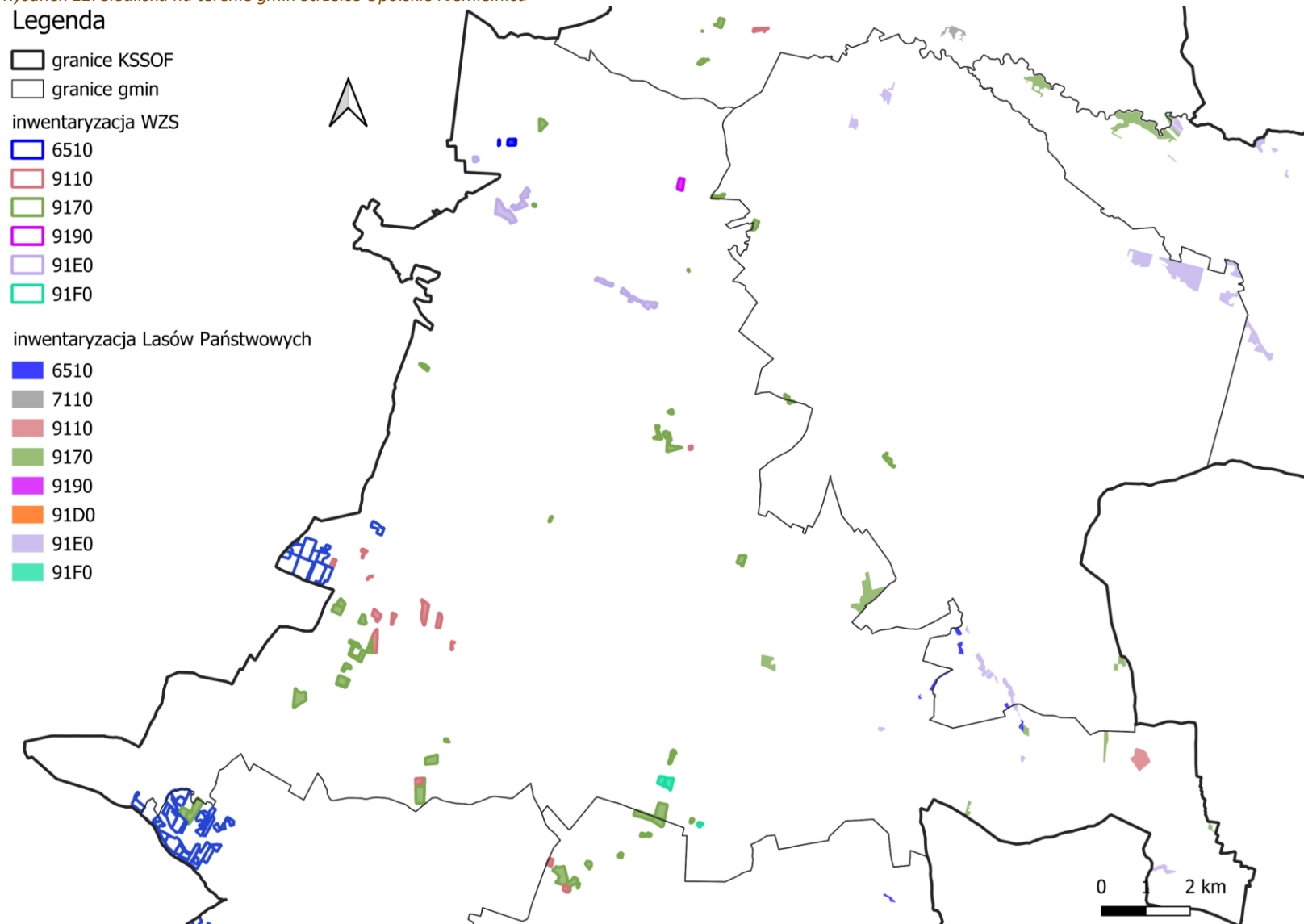
Lokalizacje występowania ww. gatunków i siedlisk przyrodniczych przedstawiono na poniższych mapach.

Rysunek 21. Siedliska na terenie gminy Kolonowskie

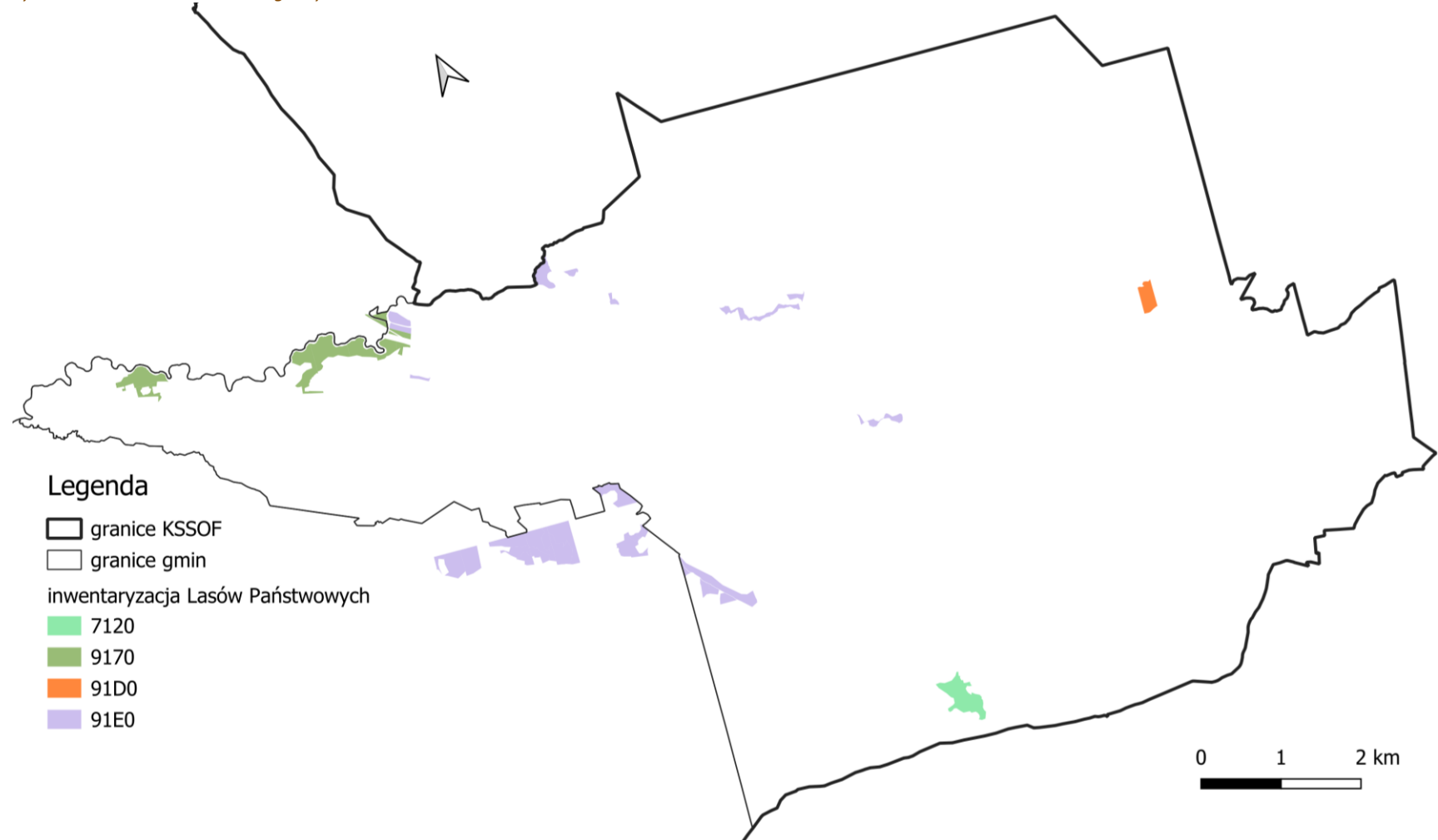
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Rysunek 22. Siedliska na terenie gmin Strzelce Opolskie i Jemielnica

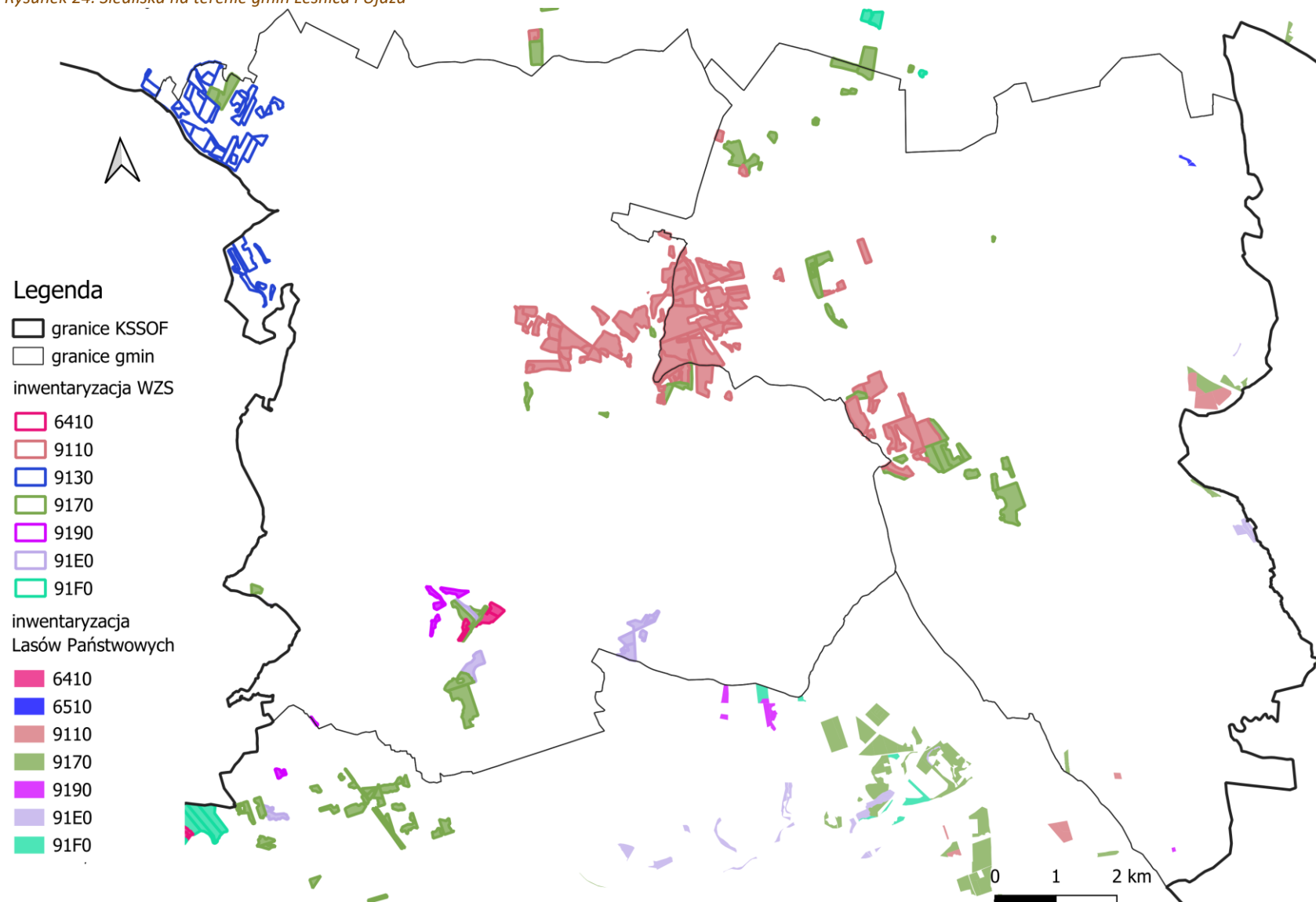
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Rysunek 23. Siedliska na terenie gminy Zawadzkie

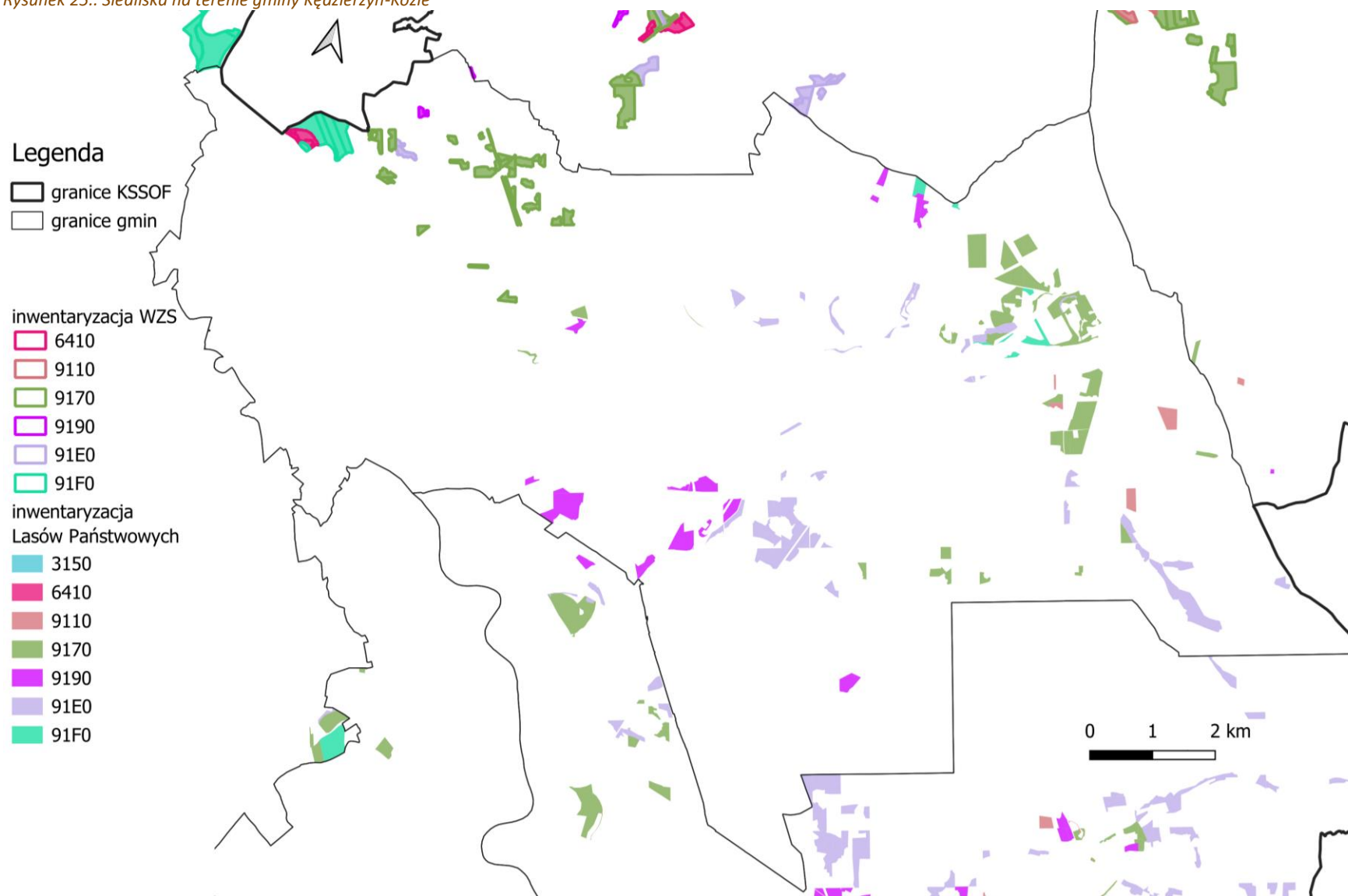
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Rysunek 24. Siedliska na terenie gmin Leśnica i Ujazd

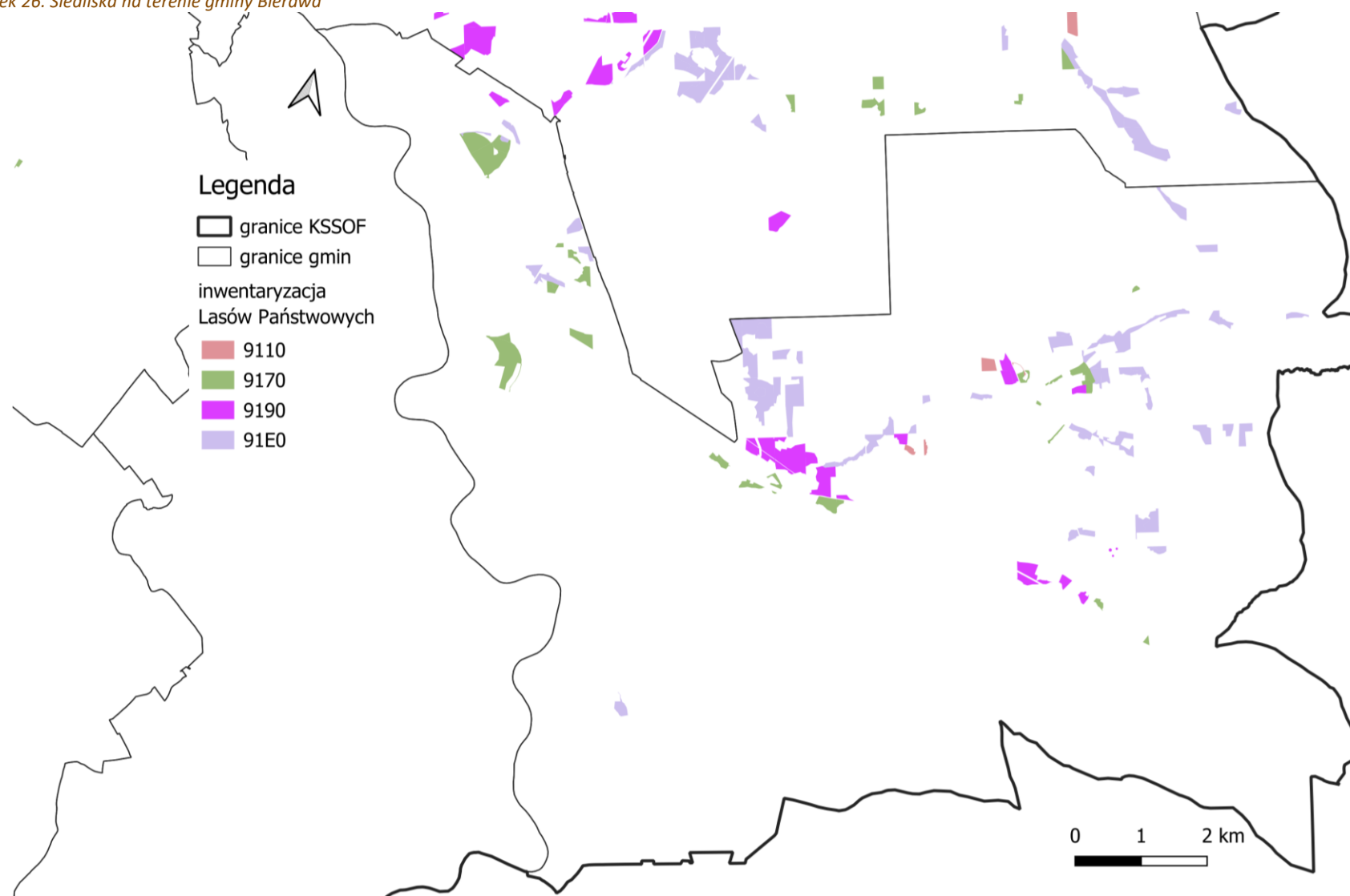
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Rysunek 25.. Siedliska na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle

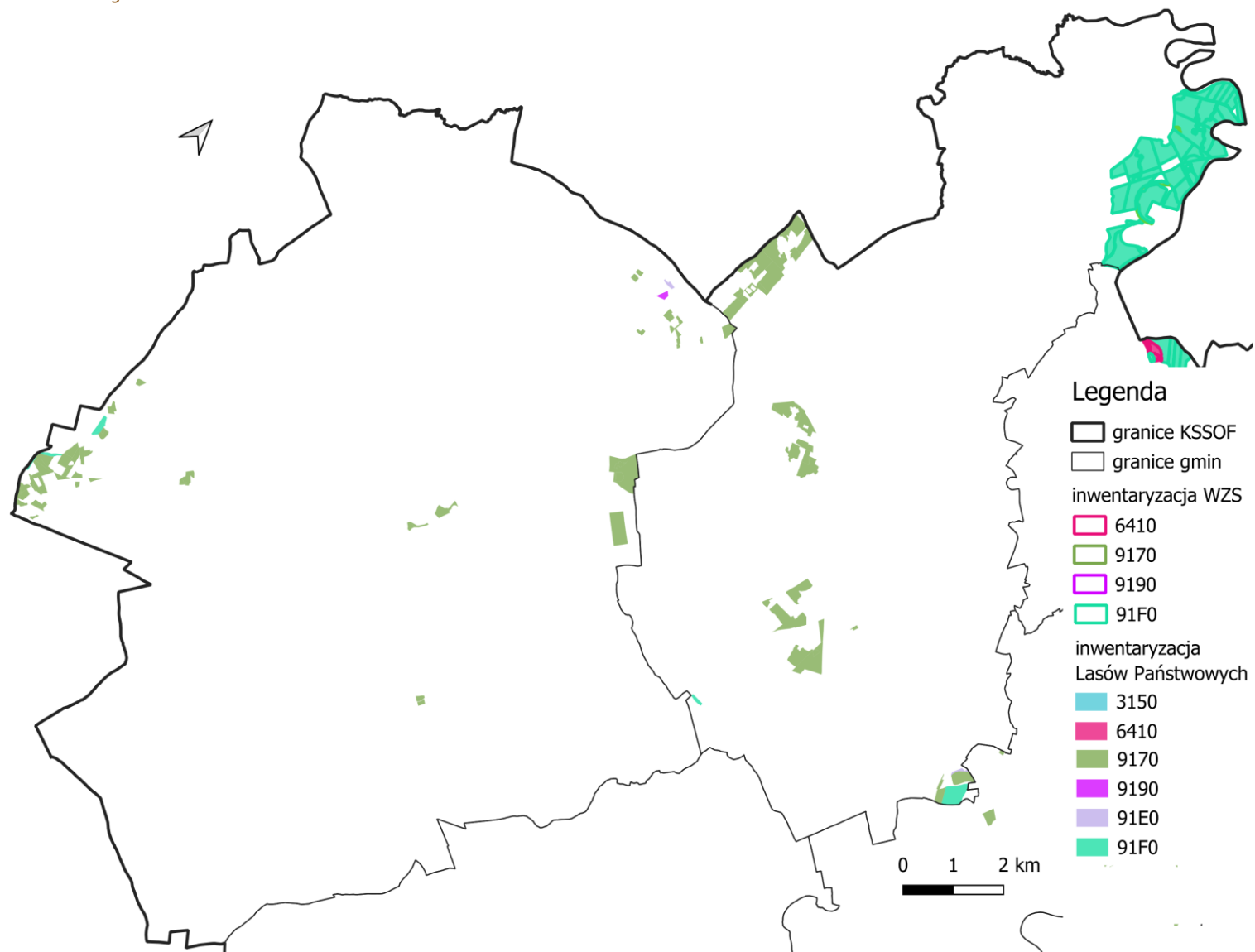
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Rysunek 26. Siedliska na terenie gminy Bierawa

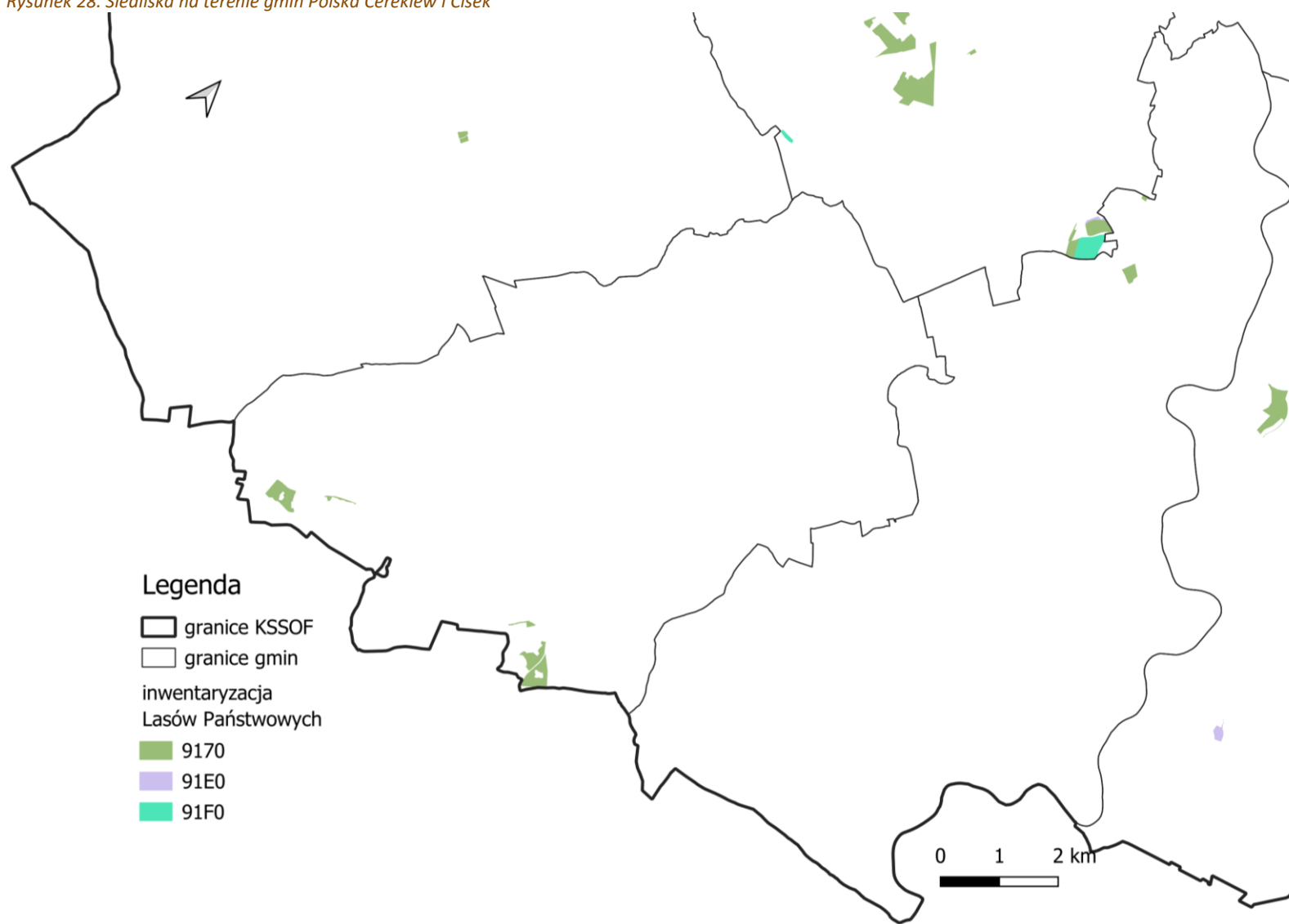
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Rysunek 27. Siedliska na terenie gmin Pawłowiczki i Reńska Wieś

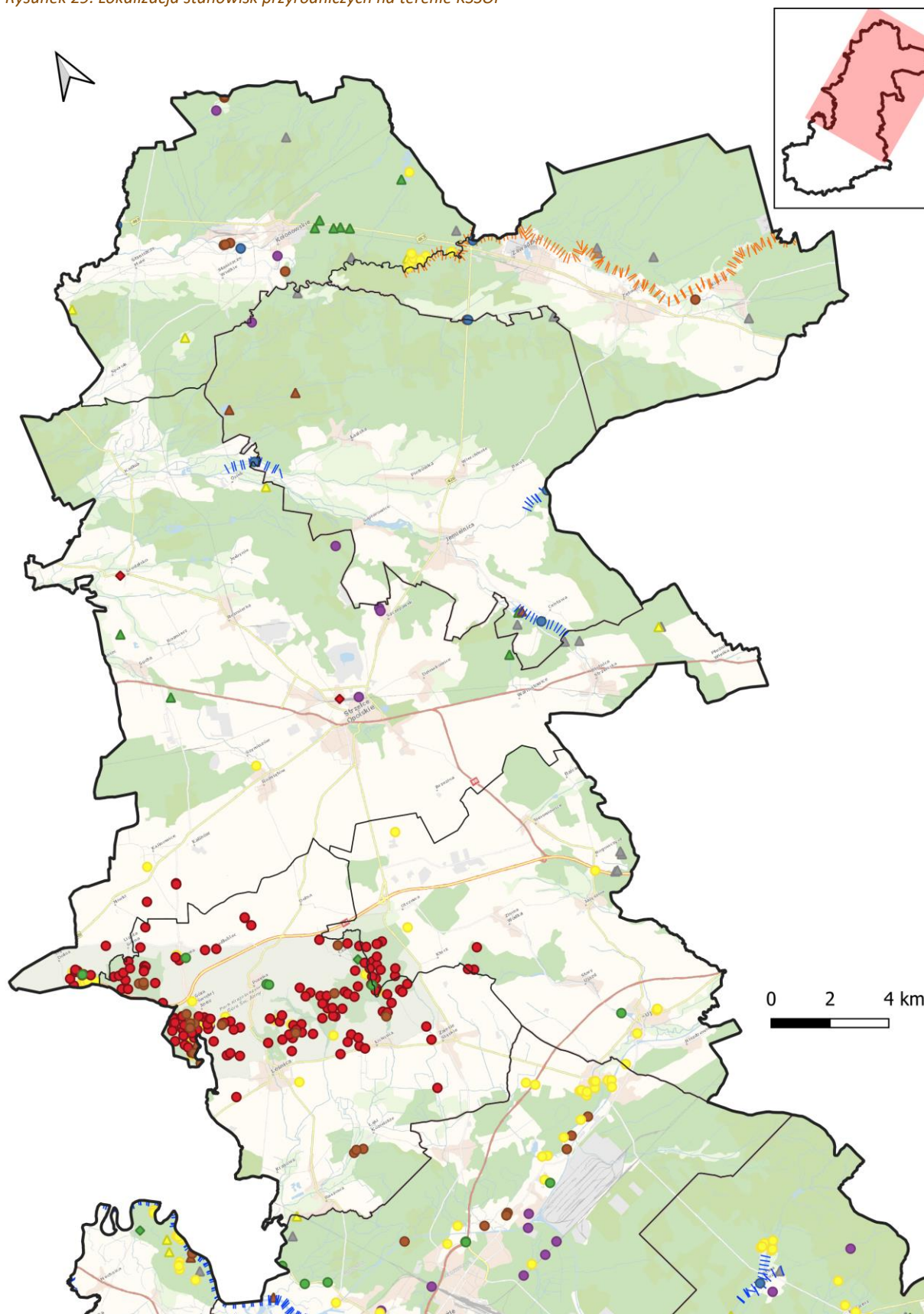

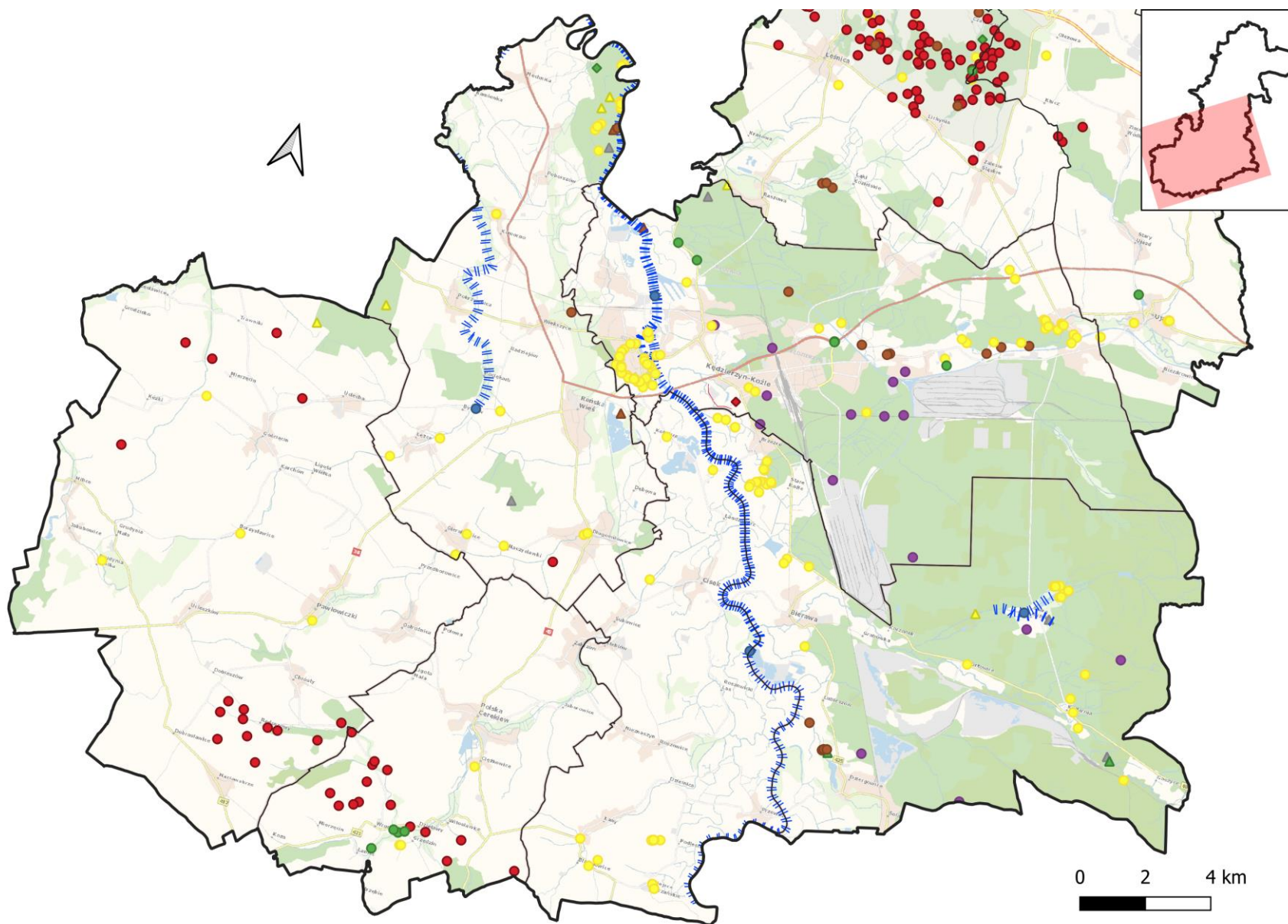
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Rysunek 28. Siedliska na terenie gmin Polska Cerekiew i Cisek

Rysunek 29. Lokalizacja stanowisk przyrodniczych na terenie KSSOF

Legenda

granice KSSOF	siedliska monitorowane przez GDOŚ
granice gmin	zwierzęta
stanowiska ssaków	siedliska przyrodnicze
stanowiska płazów	rośliny
stanowiska ptaków	siedliska ssaki
stanowiska owadów	inwentaryzacja LP
stanowiska ryb i minogów	stanowiska ssaków
stanowiska gadów	stanowiska owadów
siedliska ptaków	stanowiska płazów
siedliska ryby	siedliska przyrodnicze

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Opolu

Grunty leśne

Strukturę gruntów leśnych na terenie KSSOF przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24 Struktura gruntów leśnych na terenie KSSOF

Rok		2021	2022	2023	2024
Gmina Kędzierzyn-Koźle					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	5 743,88	5 747,02	5 749,58	5 769,01
Lesistość	%	44,9	44,9	44,9	45,1
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	5 621,34	5 627,51	5 632,41	5 645,02
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	5 609,46	5 615,63	5 620,53	5 633,14
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	5 584,13	5 593,44	5 596,81	5 604,56
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	122,54	119,51	117,17	123,99
Powierzchnia lasów	ha	5 550,98	5 555,80	5 558,46	5 576,12
Lasy publiczne ogółem	ha	5 428,44	5 436,29	5 441,29	5 452,13
Lasy prywatne ogółem	ha	122,54	119,51	117,17	123,99
Gmina Bierawa					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	7 199,26	7 205,01	7 199,42	7 212,58
Lesistość	%	58,5	58,5	58,5	58,6
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	7 067,29	7 072,09	7 070,83	7 078,41
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	7 060,66	7 065,46	7 064,20	7 071,78
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	7 059,67	7 064,47	7 063,21	7 070,79
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	131,97	132,92	128,59	134,17
Powierzchnia lasów	ha	6 937,80	6 939,71	6 934,57	6 947,60
Lasy publiczne ogółem	ha	6 805,83	6 806,79	6 805,98	6 813,43
Lasy prywatne ogółem	ha	131,97	132,92	128,59	134,17

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu
Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Rok		2021	2022	2023	2024
Gmina Cisek					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	71,01	71,01	71,01	77,49
Lesistość	%	1,0	1,0	1,0	1,1
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	26,21	26,21	26,21	26,21
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	25,59	25,59	25,59	25,59
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	20,29	20,29	20,29	20,29
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	44,80	44,80	44,80	51,28
Powierzchnia lasów	ha	71,01	71,01	71,01	77,49
Lasy publiczne ogółem	ha	26,21	26,21	26,21	26,21
Lasy prywatne ogółem	ha	44,80	44,80	44,80	51,28
Gmina Pawłowiczki					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	833,13	833,31	832,77	853,07
Lesistość	%	5,4	5,4	5,4	5,5
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	741,54	741,64	743,82	750,58
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	736,04	736,14	738,32	745,08
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	727,35	730,14	732,31	732,31
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	91,59	91,67	88,95	102,49
Powierzchnia lasów	ha	823,17	823,35	822,81	843,11
Lasy publiczne ogółem	ha	731,58	731,68	733,86	740,62
Lasy prywatne ogółem	ha	91,59	91,67	88,95	102,49
Gmina Polska Cerekiew					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	311,09	311,08	311,07	319,00
Lesistość	%	5,1	5,1	5,1	5,3
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	274,02	274,01	274,00	278,15
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	274,02	274,01	274,00	278,15
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	248,34	248,33	248,33	248,33
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	37,07	37,07	37,07	40,85
Powierzchnia lasów	ha	309,29	309,28	309,27	317,20
Lasy publiczne ogółem	ha	272,22	272,21	272,20	276,35
Lasy prywatne ogółem	ha	37,07	37,07	37,07	40,85

Rok		2021	2022	2023	2024
Gmina Reńska Wieś					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	943,65	945,80	946,02	971,02
Lesistość	%	9,4	9,4	9,4	9,7
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	908,66	910,82	911,04	915,30
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	908,66	910,82	911,04	915,30
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	893,33	894,97	895,19	896,99
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	34,99	34,98	34,98	55,72
Powierzchnia lasów	ha	925,90	926,27	926,38	951,38
Lasy publiczne ogółem	ha	890,91	891,29	891,40	895,66
Lasy prywatne ogółem	ha	34,99	34,98	34,98	55,72
Gmina Jemielnica					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	6 901,90	6 902,67	6 906,51	6 909,22
Lesistość	%	59,2	59,2	59,3	59,3
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	6 484,54	6 487,31	6 491,25	6 493,91
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	6 483,54	6 486,31	6 490,25	6 492,91
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	6 476,42	6 479,22	6 483,16	6 485,82
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	417,36	415,36	415,26	415,31
Powierzchnia lasów	ha	6 720,36	6 720,05	6 723,60	6 724,43
Lasy publiczne ogółem	ha	6 303,00	6 304,69	6 308,34	6 309,12
Lasy prywatne ogółem	ha	417,36	415,36	415,26	415,31
Gmina Kolonowskie					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	6 127,75	6 132,51	6 130,03	6 130,00
Lesistość	%	71,1	71,2	71,2	71,2
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	5 920,36	5 925,12	5 922,41	5 922,44
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	5 916,79	5 921,55	5 918,91	5 918,89
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	5 900,99	5 905,82	5 907,29	5 907,27
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	207,39	207,39	207,62	207,56
Powierzchnia lasów	ha	5 938,15	5 951,74	5 948,78	5 948,75
Lasy publiczne ogółem	ha	5 730,76	5 744,35	5 741,16	5 741,19
Lasy prywatne ogółem	ha	207,39	207,39	207,62	207,56

Rok		2021	2022	2023	2024
Gmina Leśnica					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	1 428,91	1 440,22	1 442,08	1 439,54
Lesistość	%	14,8	14,9	14,9	14,9
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	1 249,59	1 260,81	1 261,40	1 261,66
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	1 237,16	1 248,38	1 249,14	1 249,40
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	1 233,01	1 243,29	1 245,48	1 245,75
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	179,32	179,41	180,68	177,88
Powierzchnia lasów	ha	1 401,44	1 414,58	1 416,44	1 413,90
Lasy publiczne ogółem	ha	1 222,12	1 235,17	1 235,76	1 236,02
Lasy prywatne ogółem	ha	179,32	179,41	180,68	177,88
Gmina Strzelce Opolskie					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	6 197,82	6 210,44	6 212,51	6 211,99
Lesistość	%	29,9	30,0	30,0	30,0
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	5 959,33	5 969,66	5 971,21	5 971,22
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	5 955,18	5 965,51	5 967,06	5 967,07
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	5 950,98	5 961,29	5 962,84	5 962,85
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	238,49	240,78	241,30	240,77
Powierzchnia lasów	ha	6 056,76	6 078,37	6 078,58	6 078,06
Lasy publiczne ogółem	ha	5 818,27	5 837,59	5 837,28	5 837,29
Lasy prywatne ogółem	ha	238,49	240,78	241,30	240,77
Gmina Ujazd					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	1 954,93	1 957,29	1 957,88	1 956,62
Lesistość	%	23,0	23,0	23,0	23,0
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	1 886,21	1 886,65	1 887,12	1 888,37
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	1 885,01	1 885,45	1 885,92	1 887,17
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	1 877,23	1 877,68	1 878,15	1 879,40
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	68,72	70,64	70,76	68,25
Powierzchnia lasów	ha	1 914,96	1 917,97	1 918,56	1 917,21
Lasy publiczne ogółem	ha	1 846,24	1 847,33	1 847,80	1 848,96
Lasy prywatne ogółem	ha	68,72	70,64	70,76	68,25

Rok		2021	2022	2023	2024
Gmina Zawadzkie					
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	5 183,07	5 182,59	5 185,65	5 185,54
Lesistość	%	60,8	60,8	60,9	60,9
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	5 071,12	5 071,11	5 078,95	5 078,84
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	5 064,27	5 064,26	5 072,10	5 071,99
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	5 025,48	5 025,47	5 033,32	5 033,63
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	111,95	111,48	106,70	106,70
Powierzchnia lasów	ha	4 995,43	4 994,95	5 002,91	5 002,80
Lasy publiczne ogółem	ha	4 883,48	4 883,47	4 896,21	4 896,10
Lasy prywatne ogółem	ha	111,95	111,48	106,70	106,70

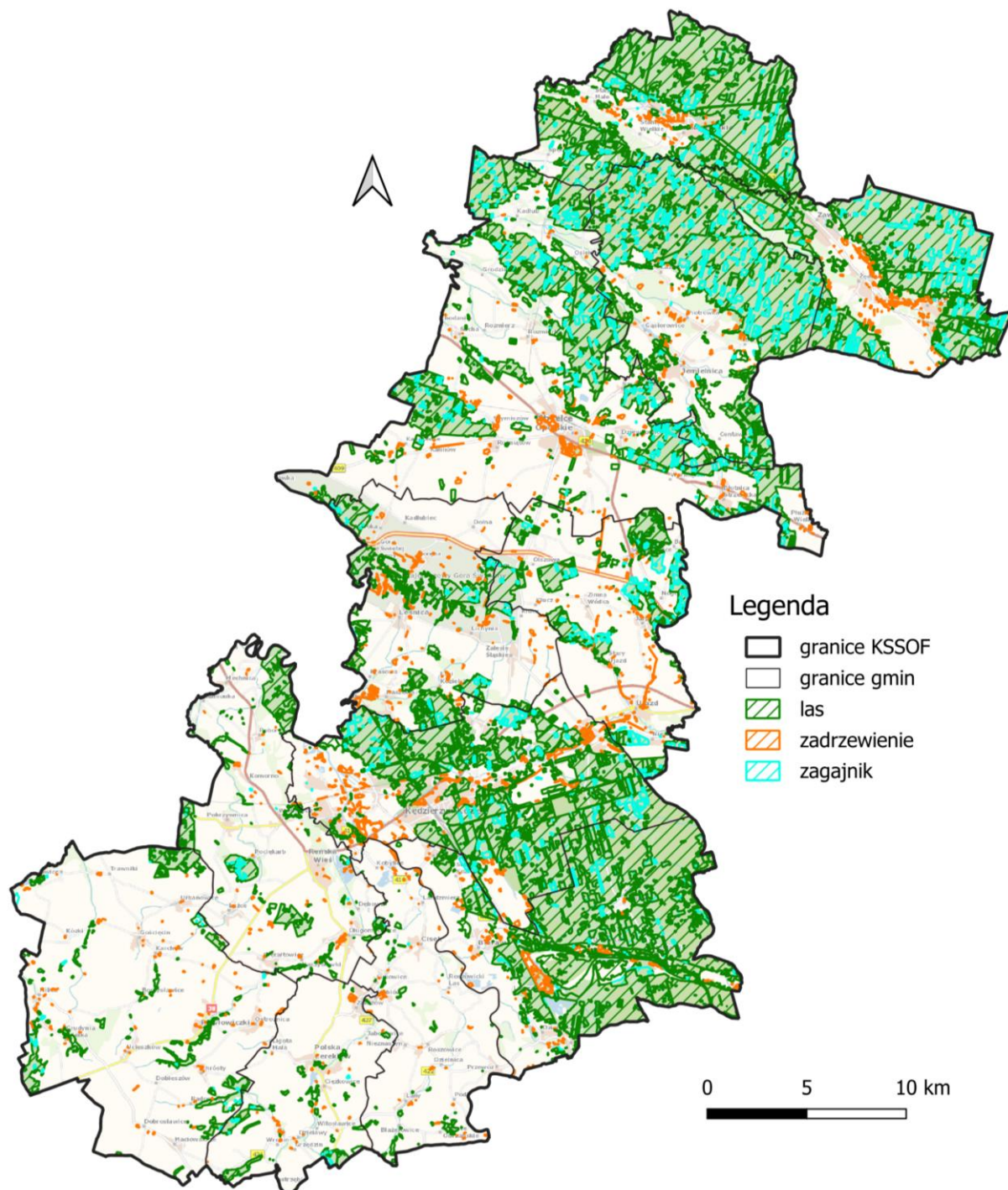
źródło: GUS [data dostępu: 21.01.2026 r.]

Teren KSSOF znajduje się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Lasy Państwowe są administrowane przez Nadleśnictwa Zawadzkie, Strzelce Opolskie, Rudziniec, Kędzierzyn-Koźle, Rudy Raciborskie oraz Prudnik.

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Gospodarkę leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzi się w oparciu o Uprozczone Plany Urządzenia Lasów lub decyzje administracyjne określające zadania z zakresu gospodarki leśnej wydane na podstawie Inwentaryzacji Stanu Lasu. Ww. dokumenty (UPUL i ISL) opracowywane są na okres 10 lat.

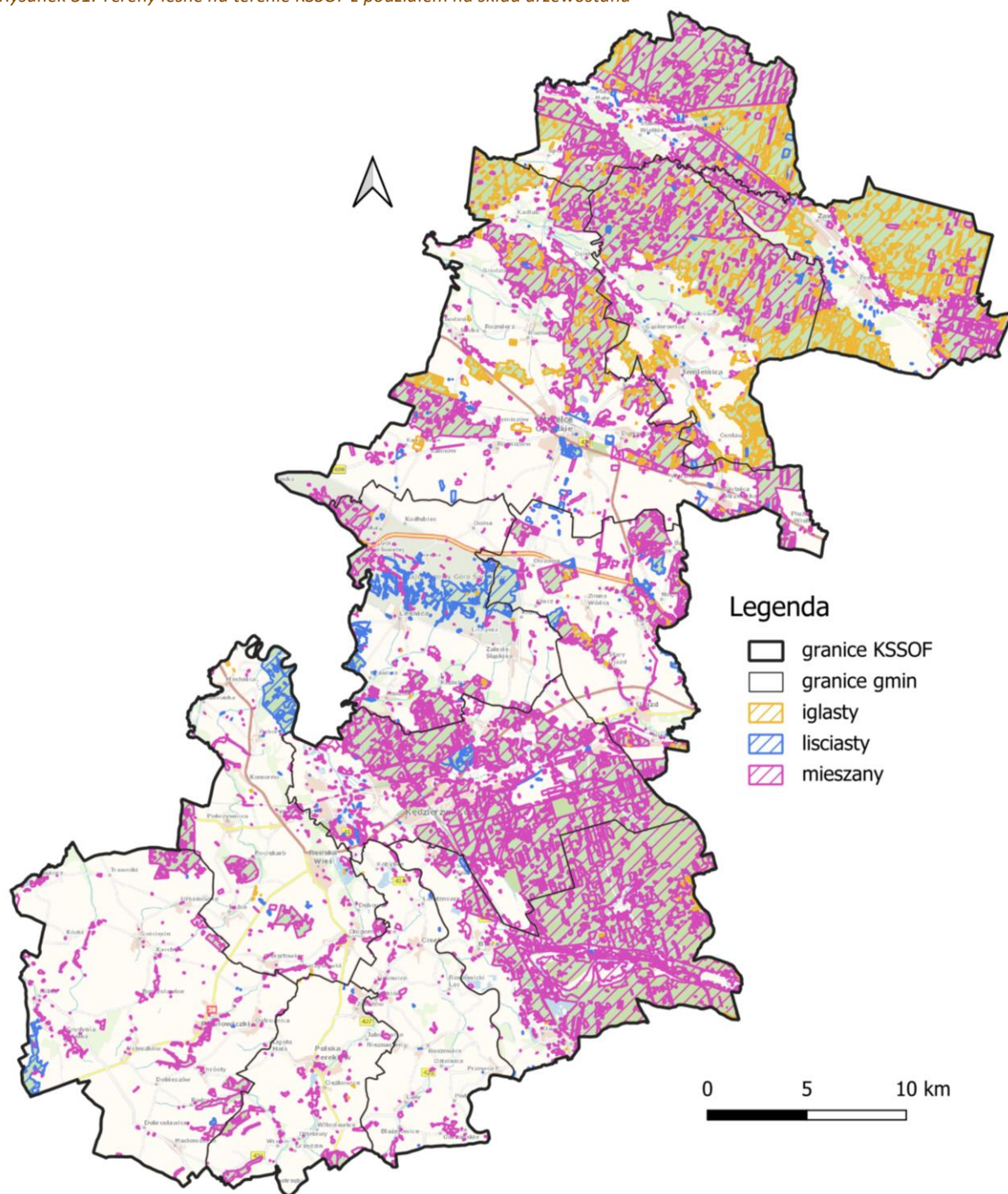
Na poniższych mapach przedstawiono tereny leśne i zadrzewione występujące się na terenie KSSOF.

Rysunek 30. Tereny leśne na terenie KSSOF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK)

Rysunek 31. Tereny leśne na terenie KSSOF z podziałem na skład drzewostanu

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK)

6.5. Istniejące problemy ochrony środowiska

W tabeli przedstawiono największe problemy środowiskowe odnotowywane w ostatnich latach na terenie KSSOF z podziałem na poszczególne komponenty.

Tabela 25. Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie KSSOF w zakresie poszczególnych komponentów środowiska

powiat kędzierzyńsko-kozielski	powiat strzelecki
Klimat i powietrze atmosferyczne	
– zanieczyszczenie powietrza benzo(a)pirenem, – zanieczyszczenie powietrza powodowane przez emisję komunikacyjną, – spalanie odpadów w paleniskach domowych	– zanieczyszczenie powietrza benzo(a)pirenem, – zanieczyszczenie powietrza powodowane przez emisję komunikacyjną, – spalanie odpadów w paleniskach domowych
Zagrożenia hałasem	
– ponadnormatywne oddziaływanie hałasu komunikacyjnego, – zwiększająca się liczba pojazdów mechanicznych	– ponadnormatywne oddziaływanie hałasu komunikacyjnego, – zwiększająca się liczba pojazdów mechanicznych
Pole elektromagnetyczne	
– lokalizacja nowych urządzeń emitujących PEM na terenie powiatu, – stale rozbudowywana infrastruktura, większa liczba urządzeń	– lokalizacja nowych urządzeń emitujących PEM na terenie powiatu, – stale rozbudowywana infrastruktura, większa liczba urządzeń
Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa	
– zanieczyszczenie wód wodami opadowymi i ściekami pochodzącymi ze spływów (brak separatorów ropopochodnych na placach i parkingach), – występujące zagrożenie powodziowe, – brak wystarczających środków na realizację zaplanowanych przedsięwzięć	– zanieczyszczenie wód wodami opadowymi i ściekami pochodzącymi ze spływów (brak separatorów ropopochodnych na placach i parkingach), – występujące zagrożenie powodziowe, – brak wystarczających środków na realizację zaplanowanych przedsięwzięć
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	
– wzrost wytwarzanych odpadów w ostatnich latach – emisja zanieczyszczeń do powietrza (spalanie odpadów), – zanieczyszczenie gleb, wód, powietrza oraz przyrody („dzikie” wysypiska odpadów)	– wzrost produkcji odpadów w ostatnich latach - emisja zanieczyszczeń do powietrza (spalanie odpadów), – zanieczyszczenie gleb, wód, powietrza oraz przyrody („dzikie” wysypiska odpadów)
Zasoby geologiczne	
– nielegalne wysypiska odpadów, – wzrost ilości i stopnia skomplikowania uregulowań i wymogów prawnych wpływających na możliwość i koszty podjęcia eksploatacji kopalin	– nielegalne wysypiska odpadów, – wzrost ilości i stopnia skomplikowania uregulowań i wymogów prawnych wpływających na możliwość i koszty podjęcia eksploatacji kopalin
Gleby	
– zanieczyszczenie gleb pochodzące z emisji ze środków transportu, – powstające incydentalnie nielegalne wysypiska odpadów, – wpływ erozji wodnej i wietrznej gleb	– zanieczyszczenie gleb pochodzące z emisji ze środków transportu, – powstające incydentalnie nielegalne wysypiska odpadów, – wpływ erozji wodnej i wietrznej gleb

powiat kędzierzyńsko-kozielski	powiat strzelecki
Zasoby przyrodnicze	
– zmniejszanie się liczby gatunków roślin oraz przekształcanie siedlisk. – nielegalne deponowaniem odpadów (dzikie wysypiska), – pożary lasów, – kłusownictwo, – wypalaniem ściernisk, poboczy dróg, łąk, – zanieczyszczenie powietrza mające wpływ na stan zasobów przyrodniczych, – zagrożenia pożarami lasów, – zagrożenia postępującymi zmianami klimatu (długimi okresami bez opadów, suszą, obniżaniem się poziomu wód gruntowych)	– zmniejszanie się liczby gatunków roślin oraz przekształcanie siedlisk. – nielegalne deponowaniem odpadów (dzikie wysypiska), – pożary lasów, – kłusownictwo, – wypalaniem ściernisk, poboczy dróg, łąk, – zanieczyszczenie powietrza mające wpływ na stan zasobów przyrodniczych, – zagrożenia pożarami lasów, – zagrożenia postępującymi zmianami klimatu (długimi okresami bez opadów, suszą, obniżaniem się poziomu wód gruntowych)
Zagrożenia poważnymi awariami	
– zagrożenia pożarowe - głównie na obszarach leśnych, – zagrożenia pożarowe, chemiczne oraz ekologiczne na drogach i liniach kolejowych, – zagrożenia chemiczne i ekologiczne - wynikające głównie z magazynowania i stosowania przez zakłady przemysłowe materiałów i surowców niebezpiecznych	– zagrożenia pożarowe - głównie na obszarach leśnych, – zagrożenia pożarowe, chemiczne oraz ekologiczne na drogach i liniach kolejowych – zagrożenia chemiczne i ekologiczne -wynikające głównie z magazynowania i stosowania przez zakłady przemysłowe materiałów i surowców niebezpiecznych

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na lata 2025-2028 z perspektywą na lata 2029-2032; Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2025-2028 z perspektywą na lata 2029-2032

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021- 2030 wyznaczono 6 celów strategicznych, w ramach których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości.

Strategia uwzględnia zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 26. Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dokumenty europejskie	
„Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.	Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety: 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. Ponadto, Strategia zawiera wytyczne przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE: - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%.
„Przekształćmy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.	Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą: 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzyjnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności, 10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami,

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu, 12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich, 15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustynnienia, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji gleby oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, 16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu, 17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.
Europejski Zielony Ład „The European Green Deal” Communication from the commission to the european parliament, the european council, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.	Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów: 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasadochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków koleją lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki, 7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumenckich – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.	Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia ramy działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przejściowych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE.	Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszanie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH₃) i pyłu drobnego (PM_{2,5}). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.
Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.	Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne ramy będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie	Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności: a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt; b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.	W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.
Dokumenty krajowe	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać: - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów przemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO₂, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększanie dyspozycyjnych zasobów wodnych, - przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne i racjonalne użytkowanie terenu.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.	To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyłach energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobo- i materiałochłonności procesów przemysłowych, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie emisyjności) i restrukturyzację sektora górnictwa węglowego oraz zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.	KSRR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmocnienia regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia kompetencji i umiejętności oraz wzmocnienia poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu nisko- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków. W dokumencie Śląsk zaliczony został do jednego z 4 obszarów strategicznej interwencji (OSI), a więc obszarów, które uwzględnione zostaną w krajowych i regionalnych strategiach i będą traktowane preferencyjnie.
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki - rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.	Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyka jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.	KPEiK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznego rynku energii oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO ₂ w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczania zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów	SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.	klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z 2015 r.	Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM ₁₀ i PM _{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO ₂ oraz O ₃ . Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecenia KPOP powinny zostać uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji: 1) budową zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawą sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady	Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe: 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; 2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska;

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Ministrów z dnia 15 października 2019 r.	3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.

8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* wyznacza cele oraz kierunki interwencji, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez samorząd gminy, których realizacja przewidziana jest w perspektywie lat 2021-2030. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak

nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania Gminy oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji. Projekt *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest elementem wspierającym - opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizacji dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030*.

LEGENDA:

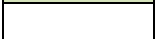
	Potencjalne pozytywne oddziaływanie	B	Bezpośrednie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie	P	Pośrednie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie	S	Stałe
		Ch	Chwilowe
		W	Wtórne
		Sk	Skumulowane

Tabela 27. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Cel strategiczny 1. Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF														
1.	Upowszechnienie i rozwój opieki przedszkolnej			B; S										
	Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego (OWP).			B; S										
	Wydłużenie godzin pracy OWP.			B; S										
	Rozszerzenie oferty OWP o zajęcia dodatkowe:													
	podnoszące jakość edukacji przedszkolnej w zakresie kształcenia i rozwijania u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych i transferowalnych niezbędnych na rynku pracy,			B; S										
	wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w wieku przedszkolnym, w tym przede wszystkim z grup w niekorzystnej sytuacji,			B; S										
	doradztwo zawodowe dla dzieci w wieku przedszkolnym (preorientacja zawodowa),			B; S										
	aktywowanie postaw przedsiębiorczych,			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	pobudzanie i wsparcie umiejętności, uzdolnień i zainteresowań dzieci			B; S										
	Indywidualizacja pracy z dziećmi, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi z uwzględnieniem realizacji różnych form edukacji dla rodziców.			B; S										
	Wsparcie edukacji włączającej w OWP:													
	bezpośrednie wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,			B; S										
	podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr pedagogicznych m.in. w zakresie pedagogiki specjalnej,			B; S										
	współpraca OWP z innymi placówkami w celu integracji dzieci i dostosowania OWP do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.			B; S										
	Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli OWP do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym w zakresie:													
	stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych i transferowalnych niezbędnych na rynku pracy,			B; S										
	doradztwa zawodowego dla dzieci w wieku przedszkolnym.			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Współpraca nauczycieli OWP z rodzicami, w tym w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych.			B; S										
2.	Wsparcie kształcenia ogólnego			B; S										
	Rozwój kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli w rozumieniu Zalecenia Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie			B; S										
	Wyrównywanie szans edukacyjnych dla uczniów, w tym przede wszystkim z grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, przy zapewnieniu braku stygmatyzacji jakiejkolwiek z grup			B; S										
	Wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych, m.in. poprzez wykorzystanie metod eksperymentu w edukacji			B; S										
	Indywidualizacja podejścia do ucznia, w tym z niepełnosprawnościami			B; S										
	Wsparcie cyfryzacji szkoły lub placówki w zakresie organizacyjnym lub procesowym lub w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów lub kadry, w tym rozwój umiejętności korzystania z mediów, umiejętność korzystania z nowoczesnych narzędzi IT w procesie edukacji, cyberbezpieczeństwo			B; S										
	Wsparcie ogólnodostępnych szkół w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Działania wspierające wdrażanie Modelu szkoły ćwiczeń			B; S										
	Wsparcie działań związanych z edukacją ekologiczną dla uczniów i nauczycieli, w tym wiedza o klimacie i ochronie środowiska, współpraca szkół z pracodawcami w zakresie nowych zielonych zawodów			B; S										
	Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia ogólnego, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami			B; S										
	Doradztwo zawodowe w ramach kształcenia ogólnego dla uczniów, nauczycieli oraz osób dorosłych, w tym wdrażanie rozwiązań w zakresie doradztwa zawodowego wypracowanych przez MEiN			B; S										
	Coaching, tutoring, superwizja w pracy nauczyciela, psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole.			B; S										
	Współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, o charakterze strategicznym i praktycznym z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, a także uczelniami wyższymi, instytucjami rynku pracy.			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Wsparcie uczniów szkół ogólnokształcących w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji zawodowych.			B; S										
	Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość).			B; S										
	Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną.			B; S										
	Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców przeciwdziałające skutkom izolacji, zaburzeniom behawioralnym oraz psychicznym, a także podnoszenie kwalifikacji psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach.			B; S										
	Wspieranie aktywności fizycznej i wiedzy nt. zdrowego trybu życia, w szczególności w odniesieniu do uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji, w tym zajęcia nt. zdrowej diety, higieny cyfrowej, radzenia sobie ze stresem, budowania relacji i kompetencji społecznych oraz zajęcia sportowe, związane z wyrównywaniem szans/nadrabianiem zaległości po pandemii i nauce zdalnej.			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Dojazdy do szkół dla uczniów szkół ponadpodstawowych z obszarów zmarginalizowanych i o obniżonej mobilności w celu podniesienia dostępu do edukacji wysokiej jakości.			B; S										
	Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji			B; S										
	Rozwój kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli w rozumieniu Zalecenia Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, tj.:													
	podnoszenie poziomu opanowania umiejętności podstawowych (rozumienia i tworzenia informacji, rozumowania matematycznego i umiejętności cyfrowych),			B; S										
	podnoszenie poziomu kompetencji osobistych, społecznych i w zakresie umiejętności uczenia się,			B; S										
	wspieranie nabywania kompetencji w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), z uwzględnieniem ich powiązania ze sztuką, kreatywnością i innowacyjnością, oraz zachęcanie większej liczby młodych ludzi, zwłaszcza dziewcząt i młodych kobiet, do wyboru zawodu w dziedzinach STEM,			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	pielegnowanie kompetencji w zakresie przedsiębiorczości, kreatywności i zmysłu inicjatywy, szczególnie wśród młodych ludzi, na przykład przez promowanie możliwości zdobycia praktycznych doświadczeń w zakresie przedsiębiorczości,			B; S										
	podnoszenie poziomu kompetencji językowych zarówno w odniesieniu do języków urzędowych, jak i innych, oraz wspieranie osób uczących się w nauce różnych języków, które są istotne dla ich sytuacji zawodowej i życiowej lub mogą sprzyjać transgranicznej komunikacji i mobilności,			B; S										
	wspomaganie rozwijania kompetencji obywatelskich.			B; S										
	Kształcenie praktyczne uczniów szkół zawodowych, w tym we współpracy z pracodawcami, tj. organizacja staży, praktyk, kwalifikacyjnych kursów zawodowych.			B; S										
	Wyrównywanie szans edukacyjnych, w tym w szczególności dla uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji.			B; S										
	Wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych, m.in. poprzez wykorzystanie metod eksperymentu w edukacji. 5.Wsparcie cyfryzacji szkoły lub placówki w zakresie organizacyjnym lub procesowym lub w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów lub kadry, w tym rozwój umiejętności korzystania z mediów, umiejętność			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	korzystania z nowoczesnych narzędzi IT w procesie edukacji, cyberbezpieczeństwo.													
	Indywidualizacja podejścia do ucznia, w tym z niepełnosprawnościami.			B; S										
	Wsparcie ogólnodostępnych szkół w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej:			B; S										
	bezpośrednie wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,			B; S										
	podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych m.in. w zakresie pedagogiki specjalnej,			B; S										
	współpraca/partnerstwo z innymi placówkami, w tym ze szkołami specjalnymi i/lub organizacjami pozarządowymi w celu integracji uczniów, rodziców i nauczycieli oraz wymiany doświadczeń i dostosowania szkół do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,			B; S										
	wdrożenie szkół i placówek kształcenia zawodowego do pełnienia roli lokalnego centrum integracji i włączenia			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Wsparcie działań związanych z edukacją ekologiczną dla uczniów i nauczycieli, w tym wiedza o klimacie i ochronie środowiska, współpraca szkół z pracodawcami w zakresie nowych zielonych zawodów.			B; S										
	Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami.			B; S										
	Wsparcie jakości kształcenia zawodowego, w tym szkolnictwa branżowego poprzez rozwijanie współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, o charakterze strategicznym i praktycznym z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, a także uczelniami wyższymi i instytucjami rynku pracy oraz upowszechnianie nauczania w miejscu pracy.			B; S										
	Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość) obejmujące m.in.:													
	kształcenie zawodowe (prowadzone w szkołach policealnych) kadr na potrzeby systemu opieki zdrowotnej (działania będą dotyczyły wyłącznie kształcenia przeddyplomowego zgodnego z odpowiednimi regulacjami prawnymi w tym zakresie);			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	kształcenie podyplomowe kadr medycznych i niemedycznych (z wyłączeniem kształcenia specjalizacyjnego, które jest koordynowane przez MZ);			B; S										
	ustawiczny rozwój zawodowy osób wykonujących regulowane ustawowo			B; S										
	zawody medyczne (działania będą zgodne z odpowiednimi regulacjami prawnymi dotyczącymi zawodów mających zastosowanie w ochronie zdrowia).			B; S										
	Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną.			B; S										
	Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców przeciwdziałające skutkom izolacji, zaburzeniom behawioralnym oraz psychicznym, a także podnoszenie kwalifikacji psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach.			B; S										
	Wspieranie aktywności fizycznej i wiedzy nt. zdrowego trybu życia, w szczególności w odniesieniu do uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji, w tym zajęcia nt. zdrowej diety, higieny cyfrowej, radzenia sobie ze stresem, budowania relacji i kompetencji społecznych oraz zajęcia sportowe, związane z wyrównywaniem			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	szans/nadrabianiem zaległości po pandemii i nauce zdalnej.													
	Dojazdy do szkół i placówek kształcenia zawodowego dla uczniów z obszarów zmarginalizowanych i o obniżonej mobilności w celu podniesienia dostępu do edukacji wysokiej jakości.			B; S										
	Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji.			B; S										
	Inicjatywa ALMA.			B; S										
3.	Edukacja równych szans			B; S										
	Bezpośrednie wsparcie dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w ramach edukacji włączającej w zakresie:													
	zapewnienia pełnego dostępu do edukacji ogólnodostępnej, w tym w szczególności wsparcie dla dzieci i uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie m.in. poprzez zapewnienie usług asystenckich, nauczania wspomaganego,			B; S										
	wsparcia psychologicznego dla dzieci i uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, będących w sytuacji kryzysowej bądź traumatycznej, adaptujących się w nowym środowisku, mających za sobą			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	nieprowadzenia edukacyjne, w tym wsparcie z zakresu radzenia sobie ze stresem, przeciwdziałania negatywnym skutkom izolacji społecznej, depresji, zaburzeniom lękowym, samobójstwom czy uzależnieniom behawioralnym,													
	wsparcia dzieci i uczniów wybitnie uzdolnionych, szczególnie z grup w niekorzystnej sytuacji, m.in. z rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym, mieszkających na obszarach zmarginalizowanych i/lub wiejskich, z rodzin migrantów i społeczności romskiej.			B; S										
	Wdrażanie i upowszechnianie:													
	wypracowanego w ramach PO WER Modelu Dostępnej Szkoły (MDS) w celu poprawy dostępności szkół podstawowych poprzez eliminowanie barier w różnych obszarach: architektonicznym, technicznym, edukacyjno-społecznym, związanym z organizacją, procedurami i zatrudnieniem oraz kompetencjami kadry.			B; S										
	standardów pracy i usług asystenta ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami (ASPE), wypracowanych w ramach projektu „Asystent ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych - pilotaż” w przedszkolach i szkołach,			B; S										
	zasad projektowania uniwersalnego w nauczaniu (ULD – universal learning design).			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych (kursy, szkolenia, studia, doradztwo) w zakresie edukacji włączającej, w tym m.in. kształcenie w ramach pedagogiki specjalnej.			B; S										
	Współpraca i inicjatywy z zakresu edukacji włączającej, mające na celu umożliwienie integracji dzieci i uczniów, wymianę doświadczeń i dostosowanie szkół/przedszkoli do potrzeb uczniów ze SPE, w tym z zaangażowaniem organizacji pozarządowych (np. szkoła podstawowa z terenów wiejskich ze szkołą miejską, szkoła zawodowa z uczelnią, szkoła ogólnodostępna ze szkołą specjalną).			B; S										
	Wdrożenie szkół i placówek do pełnienia roli lokalnego centrum integracji i włączenia.			B; S										
	Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji włączającej			B; S										
4.	Działania na rzecz lokalnych społeczności			B; S										
	Małe inwestycje o charakterze oddolnym realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności i na rzecz tych społeczności o charakterze m.in. prospołecznym, kulturalnym, turystycznym.			B; S										
	Małe inwestycje o charakterze oddolnym realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	charakterze m.in. prospołecznym, kulturalnym, turystycznym.													
Cel strategiczny 2. Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców														
5.	Rozwijanie systemu pieczy zastępczej			B; S										
	Wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze poprzez usługi w ramach działań profilaktycznych, takie jak:													
	asystentura rodzinna,			B; S										
	rodziny wspierające,			B; S										
	konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, w tym prawno-obywatelskie,			B; S										
	terapia i mediacja,			B; S										
	usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,			B; S										
	organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych grupami wsparcia lub grupami samopomocowymi.			B; S										
	Wsparcie preadopcyjne (np. diagnostyczne, szkoleniowe, doradcze) i postadopcyjne (np. diagnostyczne, rehabilitacyjne, terapeutyczne psychologiczne).			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Wsparcie pieczy zastępczej, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji, poprzez m.in.:													
	tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego do 8,			B; S										
	usługi aktywnej integracji, w szczególności o charakterze społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej skierowane do osób będących w pieczy zastępczej,			B; S										
	usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym skierowane do osób będących w pieczy zastępczej w wieku powyżej 15 roku życia, w tym podnoszenie kwalifikacji i kompetencji niezbędnych na rynku pracy			B; S										
	indywidualne programy usamodzielniania realizowane w mieszkaniach o charakterze wspomagającym/ treningowe dla osób opuszczających pieczę zastępczą,			B; S										
	kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego oraz doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w ramach działań prowadzących do tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	działania edukacyjno-informacyjne w zakresie propagowania idei pieczy zastępczej oraz promowania idei rodzicielstwa zastępczego (jako element wsparcia)			B; S										
	Poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomaganych/chronionych dla osób opuszczających pieczę zastępczą.			B; S										
	Kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą, w tym poprzez:													
	wsparcie opiekunów/ asystentów usamodzielniania,			B; S										
	budowanie kręgów wsparcia,			B; S										
	mieszkania wspomagane			B; S										
	metodę „usamodzielniania na próbę” (polegającą na wsparciu osoby w doświadczaniu samodzielnego życia poza pieczę zastępczą, z możliwością powrotu do pieczy, albo w sytuacji kryzysu albo żeby w bardziej dojrzały sposób budować plan na usamodzielnienie, może obejmować m.in. pobyt w mieszkaniu wspomaganim lub dofinansowanie najmu mieszkania, wsparcie związane z poszukiwaniem pracy, wsparcie opiekunów/asystentów usamodzielnienia).			B; S										
	Usługi dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia, przebywających w rodzinach oraz w różnego rodzaju instytucjach całodobowych (z zastrzeżeniem braku finansowania dla samych placówek świadczących opiekę			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	instytucjonalną) np. usługi realizowane w placówkach wsparcia dziennego.													
	Usługi interwencji kryzysowej oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie obejmujące m.in.:													
	tworzenie i rozwój ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej,			B; S										
	zapewnienie dostępu do usług dla osób w sytuacjach kryzysowych (w tym m.in. poradnictwo psychologiczne, poradnictwo socjalne, konsultacje z terapeutą, psychoterapia, grupy wsparcia, konsultacje prawne, telefony zaufania, mieszkania interwencyjne).			B; S										
	Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży i rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym grupy wsparcia, wsparcie rówieśnicze.			B; S										
	Działania na rzecz zapewnienia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze jako instrument kierowany głównie do dzieci oraz ich rodzin i opiekunów w celu wzmacniania więzi, realizowany jedynie jako element projektu dot. włączenia społecznego:													
	animacja kulturalna w środowisku lokalnym (np.: tematyczne pikniki integracyjne, warsztaty hobbistyczne),			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	udział w formach proponowanych przez instytucje i organizacje społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym z zakresu aktywizacji społeczno-kulturalnej tj. w świetlicach, domach kultury, bibliotekach, stowarzyszeniach oraz innych inicjatywach lokalnych,			B; S										
	uczestnictwo w formach proponowanych przez instytucje kultury, rekreacji i innych form spędzania czasu wolnego w regionie,			B; S										
	alternatywne formy spędzania czasu wolnego (np.: zespoły pieśni, tańca, kluby sportowe, wolontariat).			B; S										
	Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych.			B; S										
	Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.			B; S										
	Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii.			B; S										
6.	Zapobieganie zachowaniom ryzykownym i zagrożeniom społecznym			B; S										
	Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, w związku z uzależnieniami, przemocą w rodzinie, negatywnymi skutkami izolacji społecznej, itp.			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży i rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym grupy wsparcia, wsparcie rówieśnicze.			B; S										
	Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych.			B; S										
	Wsparcie infrastruktury poradni/gabinetów psychologiczno-pedagogicznych, w tym mobilnych sal do integracji sensorycznej.			B; S										
	Kompleksowa integracja dzieci i młodzieży wymagającej resocjalizacji i reintegracji, w tym przebywającej w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.			B; S										
	Działania na rzecz zapewnienia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze jako instrument kierowany głównie do dzieci oraz do dzieci z rodzinami i opiekunami w celu wzmacniania więzi, realizowany			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	jedynie jako element kompleksowego projektu dot. włączenia społecznego.													
	Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych.			B; S										
	Usługi interwencji kryzysowej oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie obejmujące m.in.:													
	tworzenie i rozwój ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej,			B; S										
	zapewnienie dostępu do usług dla osób w sytuacjach kryzysowych (w tym m.in. poradnictwo psychologiczne, poradnictwo socjalne, konsultacje z terapeutą, psychoterapia, grupy wsparcia, konsultacje prawne, telefony zaufania/ telefoniczna interwencja kryzysowa, mieszkania interwencyjne lub inne miejsca noclegowe).			B; S										
	Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.			B; S										
	Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii			B; S										
7.	Rozwój wysokiej jakości usług społecznych			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Realizacja profilaktyki i zabiegów medycznych na potrzeby diagnostyki w ramach regionalnych programów zdrowotnych w zakresie chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu.			B; S										
	Rozwój usług środowiskowych w Centrach Zdrowia Psychicznego i innych formach środowiskowego wsparcia psychicznego dla dorosłych.			B; S										
	Opieka długoterminowa, paliatywna i hospicyjna osób starszych i z niepełnosprawnościami potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w formie zdeinstytucjonalizowanej, w tym m.in.:													
	rehabilitacja ruchowa, psychiatryczna i logopedyczna			B; S										
	świadczenia terapeutyczne			B; S										
	kontynuacja leczenia farmakologicznego i dietetycznego			B; S										
	długotrwała opieka pielęgnarska			B; S										
	usługi zdrowotne świadczone w Dziennych Domach Opieki Medycznej.			B; S										
	Wsparcie personelu/kadr systemu ochrony zdrowia poprzez tzw. system zachęt (m.in.: dodatek mieszkaniowy, refundacja kosztów przeprowadzki, udział w konferencjach, staże).			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Poprawa ogólnej wydajności usług medycznych świadczonych w placówkach ochrony zdrowia, w tym w POZ/AOS i szpitalach (m.in. w zakresie wdrażania standardów dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zatrudnienie koordynatora zdrowia).			B; S										
	Poprawa dostępu do usług zdrowotnych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami poprzez wdrożenie rozwiązań regionalnych z zakresu telemedycyny – jako element projektu.			B; S										
	Usługi dowozu dla osób o ograniczonej mobilności m.in. w celu zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych (door to door) jako element projektu.			B; S										
	Opieka długoterminowa osób starszych i z niepełnosprawnościami potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w formie zdeinstytucjonalizowanej, w tym m.in.:													
	usługi opiekuńcze i asystenckie, w tym dowożenie posiłków (jako element projektu)			B; S										
	usługi w rodzinnym domu pomocy, o którym mowa w Ustawie o pomocy społecznej			B; S										
	usługi w ośrodkach wsparcia, o których mowa w Ustawie o pomocy społecznej, o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach nie jest większa niż 8			B; S										
	usługi w gospodarstwach opiekuńczych w formie pobytu dziennego lub całodobowego, o ile liczba miejsc pobytu			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	całodobowego w tych gospodarstwach nie jest większa niż 8													
	wsparcie psychologiczne i wytchnieniowe dla opiekunów faktycznych			B; S										
	inne działania umożliwiające pozostanie grupy docelowej w społeczności lokalnej, jako element uzupełniający projektu, np. mieszkania adaptowalne, likwidowanie barier architektonicznych w miejscu 201 zamieszkania, zwiększenie dostępu do sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego poprzez tworzenie wypożyczalni sprzętu, w tym szkolenia/doradztwo dot. nauki ich obsługi i wykorzystania. 9. Wdrożenie teleopieki – jako element projektu.			B; S										
	Usługi dowozu dla osób o ograniczonej mobilności m.in. w celu zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych (door to door), jako element projektu.			B; S										
	Poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomagającym/treningowym dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.			B; S										
	Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej, w tym w szczególności dla pracowników opieki długoterminowej.			B; S										
	Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji DPS, polegające na realizowaniu (w oparciu o posiadane zasoby) działań poza dotychczasowymi zadaniami, w tym m.in.:													

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	form wsparcia dziennego i środowiskowego oraz stacjonarnej opieki krótkoterminowej nie dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym (wyłącznie jako opieka wytchnieniowa),			B; S										
	mieszkalnictwa wspomagane/treningowego,			B; S										
	podnoszenia i zmiany kompetencji i kwalifikacji pracowników,			B; S										
	wsparcia procesu usamodzielniania osób przebywających w placówkach całodobowych oraz działań zapobiegających umieszczaniu osób w placówkach całodobowych (asystentura osobista, kręgi wsparcia itp.).			B; S										
	Tworzenie i rozwijanie Centrów Usług Społecznych jako element działań na rzecz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych.			B; S										
	Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społ. i zdrowotnych.			B; S										
	Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii			B; S										
Cel strategiczny 3		Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego												
8.	Rozwój zrównoważonego i efektywnego systemu komunikacji i transportu			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Budowa i przebudowa infrastruktury transportu miejskiego, w tym													
	centra przesiadkowe,			B; S		P; Ch	B; Ch	W; S	B; Ch	B; Ch		B; Ch	W; S	
	obiekty P&R (wyłącznie na obrzeżach miast), B&R,			B; S	B; S	P; Ch	B; Ch	W; S	B; Ch	B; Ch			W; S	
					P; S	P; S	W; S	W; S						
	niskoemisyjny i zeroemisyjny tabor autobusowy,			B; S			W; S	W; S	W; S				W; S	
	inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast (ciągi piesze, wspólny bilet, przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych),			B; S										
	drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast – w przypadku łączenia miejscowości przebieg drogi rowerowej na obszarze wiejskim musi być uzasadniony połączeniem drogi rowerowej z dojazdem do miejsca pracy, nauki, usług lub centrum przesiadkowego; wsparcie przeznaczone będzie również na infrastrukturę towarzyszącą taką jak: stojaki, wiaty rowerowe, stacje samoobsługowej naprawy rowerów - jako element projektu,			B; S	B; S	B; Ch	B; Ch	W; S	B; Ch	P; Ch		B; Ch	W; S	
					P; S	P; S	B; S		B; S					
	przystanki, wysepki, infrastruktura punktowa służąca poprawie jakości publicznego transportu miejskiego			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych wraz z infrastrukturą do ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych jedynie jako element projektu dot. zakupu taboru autobusowego.			P; S										
	Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego (np. buspasy, przebudowa skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu: pasy skrętów dla autobusów, śluzy na skrzyżowaniach, infrastruktura drogowa przy pętlach autobusowych, stacjach kolejowych lub obiektach P&R, B&R wraz z odcinkami dróg łączących je bezpośrednio z drogami miejskimi, budowa/przebudowa kanalizacji teletechnicznej, wyposażenie dróg i ulic w niezbędne obiekty i urządzenia drogowe służące bezpieczeństwu ruchu pojazdów transportu publicznego) – jako element projektu.			P; S			B; Ch B; S	W; S	B; Ch B; S	B; Ch B; Ch			W; S	
	Inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS).			P; S										
	Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową.			P; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych, zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp wszystkich użytkowników.			P; S										
	Działania info-promo i edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców i władz w zakresie propagowania i promocji korzystania z transportu zbiorowego i niezmotoryzowanego oraz bezpieczeństwa korzystania z niego – jako element projektu.			B; S										
	Realizacja działań związanych z przygotowaniem i aktualizacją planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP) – jako samodzielny projekt.			B; S										
	Pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające kryteria „pojazdów czystych” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE [1].			B; S										
	Infrastruktura transportu publicznego, taka jak np. przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych.			P; S					B; Ch	P; Ch		B; Ch		

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Obiekty P&R – lokalizacja obiektów „park&ride” objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym. W miastach pow. 50 tys. mieszkańców wsparcie dla tych obiektów będzie możliwe pod warunkiem ich zlokalizowania poza obszarem funkcjonalnego śródmieścia, wyznaczonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.			B; S	B; S		B; Ch B; S	W; S	B; Ch B; S	B; Ch		B; Ch		
	Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych indywidualnych.			B; S	B; S	P; Ch	B; Ch W; S	W; S	B; Ch W; S	B; Ch		B; Ch	W; S	
	Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak np. drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe, czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu.			B; S	B; Ch	P; Ch	B; Ch B; S	W; S	B; Ch B; S	B; Ch	B; S		W; S	
9.	Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy			B; S										
	W ramach Działania „Mobilność mieszkańców” realizowany będzie projekt Samorządu Województwa Opolskiego pn. Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy. Beneficjentem projektu będzie Województwo Opolskie oraz JST z terenu Subregionu. Typ przedsięwzięcia wchodzącego w skład wiązki: Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak np. drogi rowerowe, ciągi rowerowe, czy ścieżki			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu. W ramach Działania :Mobilność miejska: realizowany będzie projekt Samorządu Województwa Opolskiego pn. Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy. Beneficjentem projektu będzie Województwo Opolskie oraz JST z terenu Subregionu. Typ przedsięwzięcia wchodzącego w skład wiązki: drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu. Wszelkie uzgodnienia w obszarze realizacji ww. projektu powinny być uzgadnianie z Departamentem Infrastruktury i Gospodarki UMWO.													
Cel strategiczny 4 Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby														
10.	Rozwój turystyki w oparciu o dziedzictwo kulturowe			B; S										W; S
	Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu),			B; S			B; Ch		B; Ch					B; S

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Rozwój działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (poprzez rozwój infrastruktury m.in. teatrów, zespołów artystycznych, galerii, bibliotek, centrów kultury, muzeów), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów.			B; S			B; Ch		B; Ch					
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji.			B; S										B; S
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.			B; S										
	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami.			B; S			B; Ch		B; Ch	B; Ch		B; S		
11.	Opolska Kultura i Turystyka czeka na Ciebie			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu),			B; S			B; Ch		B; Ch					B; S
	Rozwój działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (poprzez rozwój infrastruktury m.in. teatrów, zespołów artystycznych, galerii, bibliotek, centrów kultury, muzeów), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów.			B; S			B; Ch		B; Ch					
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji.			B; S										B; S

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.			B; S										
	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację B; S barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami.			B; S			B; Ch		B; Ch	B; Ch		B; S		
11a	Przebudowa i rozbudowa budynku Muzeum Czynu Powstańczego w Górze św. Anny wraz z zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną i komunikacyjną			B; S		P; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch		B; Ch		
	Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu),			B; S			B; Ch		B; Ch					

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji.			B; S										B; S
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.			B; S										
	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami.			B; S			B; Ch		B; Ch	B; Ch		B; S		
Cel strategiczny 5 Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców														
12.	Poprawa efektywności energetycznej w KSSOF	W; S	W; S	B; S		P; Ch	B; Ch	W; S	B; Ch	B; Ch		P; Ch	W; S	
						P; S	B; S					P; S		

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej.			B; S	W; S	B; Ch W; S	B; S	W; S	B; Ch	W, S		P; S	W; S	
	Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym będące w zasobach gminnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej. Z programu nie będą wspierane budynki należące do skarbu państwa oraz budynki wielorodzinne spółdzielni mieszkaniowych			B; S	W; S	B; Ch W; S	B; S	W; S	B; Ch	W, S		P; S	W; S	
	Wsparcie w zakresie wykonywania uchwał antysmogowych i programów ochrony powietrza, tj.:													
	wsparcie przeznaczone na funkcjonowanie ekodoradców i systemu wsparcia wzorowanego na projekcie LIFE (punkty obsługi beneficjenta programu Czyste powietrze w każdej gminie, promowanie wykorzystania OZE u mieszkańców i „zielonej energii” w budynkach użyteczności publicznej, inwentaryzacja źródeł ogrzewania) - działania komplementarne względem programu ogólnokrajowego,			B; S										

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	działania edukacyjne realizowane na poziomie lokalnym w zakresie ochrony powietrza i ochrony klimatu (działania komplementarne względem programu ogólnokrajowego), doposażenie straży gminnych i międzygminnych w celu kontroli przestrzegania uchwał antysmogowych (zakup urządzeń wspomagających prowadzenie kontroli pieców i spalanych w nich paliw),			B; S										
	Budowa pasywnych obiektów użyteczności publicznej, o zapotrzebowaniu na ciepło EPh+W nie więcej niż 15 kWh/m2/rok.			B; Ch B; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch B; S	B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch B; S		
	Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych, m.in. w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (komplementarne działania względem interwencji planowanej w ramach programu ogólnokrajowego).			B; S										
				B; S	W; S	B; Ch	B; S	W; S	B; Ch	W, S		P; S	W; S	

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Poprawa efektywności energetycznej w mikro i małych przedsiębiorstwach (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE.					W; S								
	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej			B; S	W; S	B; Ch	B; S	W; S	B; Ch	W, S		P; S	W; S	
						W; S								
	Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej. Z programu nie będą wspierane budynki należące do skarbu państwa oraz budynki wielorodzinne spółdzielni mieszkaniowych			B; S	W; S	B; Ch	B; S	W; S	B; Ch	W, S		P; S	W; S	
						W; S								
	Modernizacja oświetlenia ulicznego			B; S					B; Ch			B; S	B; S	
	Budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)			B; Ch			W; S	W; S	B; Ch			P; S	W; S	
				B; S										
	Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci.			B; Ch			B; Ch	W; S	B; Ch	B; Ch	B; S	P; S	W; S	
				B; S			B; S							

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	- wiatr: nie więcej niż 5 MWe, - biomasa: nie więcej niż 5 MWe, - biogaz: nie więcej niż 0,5 MWe, - promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWe.													
	Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania ciepła wraz z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE wraz z przyłączeniem do sieci. Moce przewidziane do dofinansowania w zakresie energii cieplnej: - biomasa: nie więcej niż 5 MWth, - promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWth, - geotermia: nie więcej niż 2 MWth, - biogaz: nie więcej niż 0,5 MWth.			B; Ch			B; Ch							
				B; S			B; S	W; S	B; Ch	B; Ch	B; S	P; S	W; S	
	Magazyny energii OZE i niezbędna infrastruktura odbioru i dystrybucji wyprodukowanej energii.			B; Ch			B; Ch	W; S	B; Ch	B; Ch	B; S	P; S	W; S	
				B; S			B; S							
	Projekty z zakresu energetyki rozproszonej (np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne).			B; S			W; S	W; S						
13.	Wdrażanie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	P; Ch	W; S	B; Ch	B; Ch	W; S	P; Ch	W; S	
							W; S		W; S	W; S		W; S		
	Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu, poprzez opracowanie planów adaptacji miast do zmian klimatu.			W; S			W; S	W; S						

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Projekty z zakresu retencjonowania wody (z wyłączeniem dużych zbiorników wodnych), w tym małej retencji, retencji przydomowej wód opadowych zwłaszcza przy zastosowaniu rozwiązań opartych na naturalnych i półnaturalnych ekosystemach.			W; S	W; S	W; S		W; S		W; S				
	Rozwój zielonej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach.			B; Ch B; S	B; Ch B; S	B; Ch B; S	B; Ch B; S	W; S	B; Ch B; S	B; Ch B; S		B; Ch B; S		
	Niezbędne działania w zakresie urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej służących zmniejszaniu skutków powodzi lub suszy.			W; S	W; S	W; S			B; Ch	B; S	B; S			
	Działania edukacyjne i informacyjne związane z klimatem i ochroną zasobów wodnych.			B; S			W; S	W; S		W; S				
	Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego, w tym rozwój monitoringu, modernizacja i budowa systemów łączności, systemów prognozowania, ostrzegania i alarmowania przed stanami nadzwyczajnymi oraz przesyłania danych związanych z usuwaniem skutków ekstremalnych zjawisk.			W; S	W; S		W; S	W; S		W; S	W; S			
	Zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub awarii chemiczno-ekologicznych, czy też sanitarno-epidemiologicznych.			W; S	W; S		W; S	W; S		W; S	W; S			

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Rozwój infrastruktury związanej z ochroną przeciwpożarową, w tym lasów, zwłaszcza związanej z magazynowaniem wody oraz systemami obserwacyjno-alarmowymi.			W; S	W; S		W; S	W; S		W; S	W; S			
14.	Rozwój i wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowej			P; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch	
					P; S	P; S				B; S				
	Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.			W; S										
	Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach.			B; S	B; S	B; S	B; S			B; S				
	Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych.			P; S						B; S				
	Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia.			B; S			B; Ch		B; Ch	B; Ch				
										B; S				
15.	Efektywne gospodarowanie odpadami			B; S		W; S	W; S			W; S	W; S	W; S	W; S	

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. zapobieganie wytwarzania odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, modernizacje istniejących instalacji do przetwarzania odpadów, które prowadzą do zwiększenia stopnia oraz jakości odzysku surowców, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania).			B; S					B; Ch			P; S		
	Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste.			P; S										
	Profesjonalne doradztwo i wsparcie szkoleniowe, audyty środowiskowe i analizy techniczno- ekonomiczne mające na celu przygotowanie przedsiębiorstwa do przejścia z modelu liniowego na cyrkularny.			B; S										
	Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami.			B; S										
16.	Ochrona bioróżnorodności	W; S	W; S	W; S	W; S	B; S W; S	B; S W; S	P; S		P; S	P; S	P; S		

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Działania służące zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków, w tym ochrona czynna (ochrona in situ oraz ex situ) i bierna, a także identyfikacja i zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych (flory i fauny).		B; S		B; S	B; S						P; S		
	Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000 obejmująca:													
	planowanie i zarządzanie systemem obszarów chronionych, w tym opracowanie / aktualizację 70 dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody,		B; S		B; S	B; S						P; S		
	wdrożenie dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, c) inwentaryzacje przyrodnicze.		B; S		B; S	B; S						P; S		
	Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury:													
	bezpośrednio służącej celom ochrony bioróżnorodności wraz z niezbędnym zapleczem (np. zielone dachy i ściany, zielone przystanki, zazielenianie ulic i placów, żywopłoty, kwietne łąki miejskie, instalacje utrzymania zieleni na wodę opadową),		B; S		B; S	B; S		W; S	B; Ch	B; S		P; S		

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	poprzez inwestycje w zieloną infrastrukturę na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime (np. korytarze ekologiczne, zadrzewienia, parki, tradycyjne sady).			B; S	B; S	B; S	B; Ch P; S	W; S	B; Ch B; S	B; Ch B; S		P; S		
	Rozwój różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime poprzez tworzenie centrów ochrony bioróżnorodności, banków genowych, kolekcji zachowawczych zagrożonych gatunków.		B; S	P; S	B; S	B; S								
	Ograniczenie antropopresji poprzez m.in. budowę i rozwój infrastruktury turystycznej w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo.		B; S	P; S	B; S	B; S						W; S		
	Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej. 7. Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska (edukacja, prace związane z jego usuwaniem, w tym organizacja zbiórki odpadów zawierających azbest).			P; S	P; S	P; S					B; S			

L.p	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	Działania z zakresu edukacji, informacji, komunikacji, promocji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu).			B; S										
Cel strategiczny 6Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF														
W dokumencie strategii ponadlokalnej wskazano Cel strategiczny 6. Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF, w ramach którego wyodrębniono Kierunek działania 6.1. Realizacja opracowanej Strategii IIT na lata 2021-2027 jako Obszarów Strategicznej Interwencji dla KSSOF. Kierunek ten jest podstawą do wdrażania i realizacji przedmiotowego opracowania, dlatego też nie zdefiniowano w jego ramach celów operacyjnych.														

Tabela 28. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Działanie	Oddziaływanie
• Upowszechnienie i rozwój opieki przedszkolnej • Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego (OWP). • Wydłużenie godzin pracy OWP. • Rozszerzenie oferty OWP o zajęcia dodatkowe: ○ podnoszące jakość edukacji przedszkolnej w zakresie kształcenia i rozwijania u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych i transferowalnych niezbędnych na rynku pracy, ○ wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w wieku przedszkolnym, w tym przede wszystkim z grup w niekorzystnej sytuacji, ○ doradztwo zawodowe dla dzieci w wieku przedszkolnym (preorientacja zawodowa), ○ aktywowanie postaw przedsiębiorczych, ○ pobudzanie i wsparcie umiejętności, uzdolnień i zainteresowań dzieci • Indywidualizacja pracy z dziećmi, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi z uwzględnieniem realizacji różnych form edukacji dla rodziców. • Wsparcie edukacji włączającej w OWP: ○ bezpośrednie wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ○ podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr pedagogicznych m.in. w zakresie pedagogiki specjalnej, ○ współpraca OWP z innymi placówkami w celu integracji dzieci i dostosowania OWP do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. • Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli OWP do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym w zakresie: ○ stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych i transferowalnych niezbędnych na rynku pracy, ○ doradztwa zawodowego dla dzieci w wieku przedszkolnym. • Współpraca nauczycieli OWP z rodzicami, w tym w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych. • Wsparcie kształcenia ogólnego • Rozwój kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli w rozumieniu Zalecenia Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie • Wyrównywanie szans edukacyjnych dla uczniów, w tym przede wszystkim z grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, przy zapewnieniu braku stygmatyzacji jakiegokolwiek z grup • Wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych, m.in. poprzez wykorzystanie metod eksperymentu w edukacji • Indywidualizacja podejścia do ucznia, w tym z niepełnosprawnościami	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i organizacyjnej, a w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi.

Działanie	Oddziaływanie
• Wsparcie cyfryzacji szkoły lub placówki w zakresie organizacyjnym lub procesowym lub w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów lub kadry, w tym rozwój umiejętności korzystania z mediów, umiejętność korzystania z nowoczesnych narzędzi IT w procesie edukacji, cyberbezpieczeństwo • Wsparcie ogólnodostępnych szkół w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej • Działania wspierające wdrażanie Modelu szkoły ćwiczeń • Wsparcie działań związanych z edukacją ekologiczną dla uczniów i nauczycieli, w tym wiedza o klimacie i ochronie środowiska, współpraca szkół z pracodawcami w zakresie nowych zielonych zawodów • Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia ogólnego, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami • Doradztwo zawodowe w ramach kształcenia ogólnego dla uczniów, nauczycieli oraz osób dorosłych, w tym wdrażanie rozwiązań w zakresie doradztwa zawodowego wypracowanych przez MEiN • Coaching, tutoring, superwizja w pracy nauczyciela, psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole. • Współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, o charakterze strategicznym i praktycznym z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, a także uczelniami wyższymi, instytucjami rynku pracy. • Wsparcie uczniów szkół ogólnokształcących w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji zawodowych. • Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość). • Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną. • Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców przeciwdziałające skutkom izolacji, zaburzeniom behawioralnym oraz psychicznym, a także podnoszenie kwalifikacji psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach. • Wspieranie aktywności fizycznej i wiedzy nt. zdrowego trybu życia, w szczególności w odniesieniu do uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji, w tym zajęcia nt. zdrowej diety, higieny cyfrowej, radzenia sobie ze stresem, budowania relacji i kompetencji społecznych oraz zajęcia sportowe, związane z wyrównywaniem szans/nadrabianiem zaległości po pandemii i nauce zdalnej. • Dojazdy do szkół dla uczniów szkół ponadpodstawowych z obszarów zmarginalizowanych i o obniżonej mobilności w celu podniesienia dostępu do edukacji wysokiej jakości. • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji • Rozwój kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli w rozumieniu Zalecenia Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, tj.: ○ podnoszenie poziomu opanowania umiejętności podstawowych (rozumienia i tworzenia informacji, rozumowania matematycznego i umiejętności cyfrowych), ○ podnoszenie poziomu kompetencji osobistych, społecznych i w zakresie umiejętności uczenia się,	

Działanie	Oddziaływanie
○ wspieranie nabywania kompetencji w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), z uwzględnieniem ich powiązania ze sztuką, kreatywnością i innowacyjnością, oraz zachęcanie większej liczby młodych ludzi, zwłaszcza dziewcząt i młodych kobiet, do wyboru zawodu w dziedzinach STEM, ○ pielęgnowanie kompetencji w zakresie przedsiębiorczości, kreatywności i zmysłu inicjatywy, szczególnie wśród młodych ludzi, na przykład przez promowanie możliwości zdobycia praktycznych doświadczeń w zakresie przedsiębiorczości, ○ podnoszenie poziomu kompetencji językowych zarówno w odniesieniu do języków urzędowych, jak i innych, oraz wspieranie osób uczących się w nauce różnych języków, które są istotne dla ich sytuacji zawodowej i życiowej lub mogą sprzyjać transgranicznej komunikacji i mobilności, ○ wspomaganie rozwijania kompetencji obywatelskich. • Kształcenie praktyczne uczniów szkół zawodowych, w tym we współpracy z pracodawcami, tj. organizacja staży, praktyk, kwalifikacyjnych kursów zawodowych. • Wyrównywanie szans edukacyjnych, w tym w szczególności dla uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji. • Wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych, m.in. poprzez wykorzystanie metod eksperymentu w edukacji. 5. Wsparcie cyfryzacji szkoły lub placówki w zakresie organizacyjnym lub procesowym lub w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów lub kadry, w tym rozwój umiejętności korzystania z mediów, umiejętność korzystania z nowoczesnych narzędzi IT w procesie edukacji, cyberbezpieczeństwo. • Indywidualizacja podejścia do ucznia, w tym z niepełnosprawnościami. • Wsparcie ogólnodostępnych szkół w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej: ○ bezpośrednie wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ○ podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych m.in. w zakresie pedagogiki specjalnej, ○ współpraca/partnerstwo z innymi placówkami, w tym ze szkołami specjalnymi i/lub organizacjami pozarządowymi w celu integracji uczniów, rodziców i nauczycieli oraz wymiany doświadczeń i dostosowania szkół do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ○ wdrożenie szkół i placówek kształcenia zawodowego do pełnienia roli lokalnego centrum integracji i włączenia • Wsparcie działań związanych z edukacją ekologiczną dla uczniów i nauczycieli, w tym wiedza o klimacie i ochronie środowiska, współpraca szkół z pracodawcami w zakresie nowych zielonych zawodów. • Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami. • Wsparcie jakości kształcenia zawodowego, w tym szkolnictwa branżowego poprzez rozwijanie współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, o charakterze strategicznym i praktycznym z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, a także uczelniami wyższymi i instytucjami rynku pracy oraz upowszechnianie nauczania w miejscu pracy. • Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość) obejmujące m.in.:	

Działanie	Oddziaływanie
○ kształcenie zawodowe (prowadzone w szkołach policealnych) kadr na potrzeby systemu opieki zdrowotnej (działania będą dotyczyły wyłącznie kształcenia przeddyplomowego zgodnego z odpowiednimi regulacjami prawnymi w tym zakresie); ○ kształcenie podyplomowe kadr medycznych i niemedycznych (z wyłączeniem kształcenia specjalizacyjnego, które jest koordynowane przez MZ); ○ ustawiczny rozwój zawodowy osób wykonujących regulowane ustawowo ○ zawody medyczne (działania będą zgodne z odpowiednimi regulacjami prawnymi dotyczącymi zawodów mających zastosowanie w ochronie zdrowia). • Wspieranie aktywności fizycznej i wiedzy nt. zdrowego trybu życia, w szczególności w odniesieniu do uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji, w tym zajęcia nt. zdrowej diety, higieny cyfrowej, radzenia sobie ze stresem, budowania relacji i kompetencji społecznych oraz zajęcia sportowe, związane z wyrównywaniem szans/nadrabianiem zaległości po pandemii i nauce zdalnej. • Dojazdy do szkół i placówek kształcenia zawodowego dla uczniów z obszarów zmarginalizowanych i o obniżonej mobilności w celu podniesienia dostępu do edukacji wysokiej jakości. • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji. • Inicjatywa ALMA. • Edukacja równych szans • Bezpośrednie wsparcie dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w ramach edukacji włączającej w zakresie: ○ zapewnienia pełnego dostępu do edukacji ogólnodostępnej, w tym w szczególności wsparcie dla dzieci i uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie m.in. poprzez zapewnienie usług asystenckich, nauczania wspomagane, ○ wsparcia psychologicznego dla dzieci i uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, będących w sytuacji kryzysowej bądź traumatycznej, adaptujących się w nowym środowisku, mających za sobą niepowodzenia edukacyjne, w tym wsparcie z zakresu radzenia sobie ze stresem, przeciwdziałania negatywnym skutkom izolacji społecznej, depresji, zaburzeniom lękowym, samobójstwom czy uzależnieniom behawioralnym, ○ wsparcia dzieci i uczniów wybitnie uzdolnionych, szczególnie z grup w niekorzystnej sytuacji, m.in. z rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym, mieszkających na obszarach zmarginalizowanych i/lub wiejskich, z rodzin migranckich i społeczności romskiej. • Wdrażanie i upowszechnianie: ○ wypracowanego w ramach PO WER Modelu Dostępnej Szkoły (MDS) w celu poprawy dostępności szkół podstawowych poprzez eliminowanie barier w różnych obszarach: architektonicznym, technicznym, edukacyjno-społecznym, związanym z organizacją, procedurami i zatrudnieniem oraz kompetencjami kadry.	

Działanie	Oddziaływanie
○ standardów pracy i usług asystenta ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami (ASPE), wypracowanych w ramach projektu „Asystent ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych - pilotaż” w przedszkolach i szkołach, ○ zasad projektowania uniwersalnego w nauczaniu (ULD – universal learning design). • Podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych (kursy, szkolenia, studia, doradztwo) w zakresie edukacji włączającej, w tym m.in. kształcenie w ramach pedagogiki specjalnej. • Współpraca i inicjatywy z zakresu edukacji włączającej, mające na celu umożliwienie integracji dzieci i uczniów, wymianę doświadczeń i dostosowanie szkół/przedszkoli do potrzeb uczniów ze SPE, w tym z zaangażowaniem organizacji pozarządowych (np. szkoła podstawowa z terenów wiejskich ze szkołą miejską, szkoła zawodowa z uczelnią, szkoła ogólnodostępna ze szkołą specjalną). • Wdrożenie szkół i placówek do pełnienia roli lokalnego centrum integracji i włączenia. • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji włączającej • Działania na rzecz lokalnych społeczności • Małe inwestycje o charakterze oddolnym realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności i na rzecz tych społeczności o charakterze m.in. prospołecznym, kulturalnym, turystycznym. • Małe inwestycje o charakterze oddolnym realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, kulturalnym, turystycznym. • Cel strategiczny 2. Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców • Rozwijanie systemu pieczy zastępczej • Wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze poprzez usługi w ramach działań profilaktycznych, takie jak: ○ asystentura rodzinna, ○ rodziny wspierające, ○ konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, w tym prawno-obywatelskie, ○ terapia i mediacja, ○ usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, ○ organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych grupami wsparcia lub grupami samopomocowymi. • Wsparcie preadopcyjne (np. diagnostyczne, szkoleniowe, doradcze) i postadopcyjne (np. diagnostyczne, rehabilitacyjne, terapeutyczne psychologiczne). • Wsparcie pieczy zastępczej, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji, poprzez m.in.: ○ tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego do 8,	

Działanie	Oddziaływanie
○ usługi aktywnej integracji, w szczególności o charakterze społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej skierowane do osób będących w pieczy zastępczej, ○ usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym skierowane do osób będących w pieczy zastępczej w wieku powyżej 15 roku życia, w tym podnoszenie kwalifikacji i kompetencji niezbędnych na rynku pracy ○ indywidualne programy usamodzielniania realizowane w mieszkaniach o charakterze wspomagającym/ treningowe dla osób opuszczających pieczę zastępczą, ○ kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego oraz doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w ramach działań prowadzących do tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, ○ działania edukacyjno-informacyjne w zakresie propagowania idei pieczy zastępczej oraz promowania idei rodzicielstwa zastępczego (jako element wsparcia) • Poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomagającym/chronionym dla osób opuszczających pieczę zastępczą. • Kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą, w tym poprzez: ○ wsparcie opiekunów/ asystentów usamodzielniania, ○ budowanie kręgów wsparcia, ○ mieszkania wspomagane ○ metodę „usamodzielniania na próbę” (polegającą na wsparciu osoby w doświadczaniu samodzielnego życia poza pieczę zastępczą, z możliwością powrotu do pieczy, albo w sytuacji kryzysu albo żeby w bardziej dojrzały sposób budować plan na usamodzielnienie, może obejmować m.in. pobyt w mieszkaniu wspomagającym lub dofinansowanie najmu mieszkania, wsparcie związane z poszukiwaniem pracy, wsparcie opiekunów/asystentów usamodzielnienia). • Usługi dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia, przebywających w rodzinach oraz w różnego rodzaju instytucjach całodobowych (z zastrzeżeniem braku finansowania dla samych placówek świadczących opiekę instytucjonalną) np. usługi realizowane w placówkach wsparcia dziennego. • Usługi interwencji kryzysowej oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie obejmujące m.in.: ○ tworzenie i rozwój ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej, ○ zapewnienie dostępu do usług dla osób w sytuacjach kryzysowych (w tym m.in. poradnictwo psychologiczne, poradnictwo socjalne, konsultacje z terapeutą, psychoterapia, grupy wsparcia, konsultacje prawne, telefony zaufania, mieszkania interwencyjne). • Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży i rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym grupy wsparcia, wsparcie rówieśnicze. • Działania na rzecz zapewnienia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze jako instrument kierowany głównie do dzieci oraz ich rodzin i opiekunów w celu wzmacniania więzi, realizowany jedynie jako element projektu dot. włączenia społecznego:	

Działanie	Oddziaływanie
○ animacja kulturalna w środowisku lokalnym (np.: tematyczne pikniki integracyjne, warsztaty hobbistyczne), ○ udział w formach proponowanych przez instytucje i organizacje społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym z zakresu aktywizacji społeczno-kulturalnej tj. w świetlicach, domach kultury, bibliotekach, stowarzyszeniach oraz innych inicjatywach lokalnych, ○ uczestnictwo w formach proponowanych przez instytucje kultury, rekreacji i innych form spędzania czasu wolnego w regionie, ○ alternatywne formy spędzania czasu wolnego (np.: zespoły pieśni, tańca, kluby sportowe, wolontariat). • Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych. • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. • Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii. • Zapobieganie zachowaniom ryzykownym i zagrożeniom społecznym • Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, w związku z uzależnieniami, przemocą w rodzinie, negatywnymi skutkami izolacji społecznej, itp. • Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży i rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym grupy wsparcia, wsparcie rówieśnicze. • Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. • Wsparcie infrastruktury poradni/gabinetów psychologiczno-pedagogicznych, w tym mobilnych sal do integracji sensorycznej. • Kompleksowa integracja dzieci i młodzieży wymagającej resocjalizacji i reintegracji, w tym przebywającej w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych. • Działania na rzecz zapewnienia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze jako instrument kierowany głównie do dzieci oraz do dzieci z rodzinami i opiekunami w celu wzmacniania więzi, realizowany jedynie jako element kompleksowego projektu dot. włączenia społecznego. ○ tworzenie i rozwój ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej, ○ zapewnienie dostępu do usług dla osób w sytuacjach kryzysowych (w tym m.in. poradnictwo psychologiczne, poradnictwo socjalne, konsultacje z terapeutą, psychoterapia, grupy wsparcia, konsultacje prawne, telefony zaufania/ telefoniczna interwencja kryzysowa, mieszkania interwencyjne lub inne miejsca noclegowe). • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. • Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii	

Działanie	Oddziaływanie
• Rozwój wysokiej jakości usług społecznych • Realizacja profilaktyki i zabiegów medycznych na potrzeby diagnostyki w ramach regionalnych programów zdrowotnych w zakresie chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu. • Rozwój usług środowiskowych w Centrach Zdrowia Psychicznego i innych formach środowiskowego wsparcia psychicznego dla dorosłych. • Opieka długoterminowa, paliatywna i hospicyjna osób starszych i z niepełnosprawnościami potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w formie zdeinstytucjonalizowanej, w tym m.in.: ○ rehabilitacja ruchowa, psychiatryczna i logopedyczna ○ świadczenia terapeutyczne ○ kontynuacja leczenia farmakologicznego i dietetycznego ○ długotrwała opieka pielęgnarska ○ usługi zdrowotne świadczone w Dziennych Domach Opieki Medycznej. • Wsparcie personelu/kadr systemu ochrony zdrowia poprzez tzw. system zachęt (m.in.: dodatek mieszkaniowy, refundacja kosztów przeprowadzki, udział w konferencjach, staże). • Poprawa ogólnej wydajności usług medycznych świadczonych w placówkach ochrony zdrowia, w tym w POZ/AOS i szpitalach (m.in. w zakresie wdrażania standardów dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zatrudnienie koordynatora zdrowia). • Poprawa dostępu do usług zdrowotnych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami poprzez wdrożenie rozwiązań regionalnych z zakresu telemedycyny – jako element projektu. • Usługi dowozu dla osób o ograniczonej mobilności m.in. w celu zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych (door to door) jako element projektu. • Opieka długoterminowa osób starszych i z niepełnosprawnościami potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w formie zdeinstytucjonalizowanej, w tym m.in.: ○ usługi opiekuńcze i asystenckie, w tym dowożenie posiłków (jako element projektu) ○ usługi w rodzinnym domu pomocy, o którym mowa w Ustawie o pomocy społecznej ○ usługi w ośrodkach wsparcia, o których mowa w Ustawie o pomocy społecznej, o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach nie jest większa niż 8 ○ usługi w gospodarstwach opiekuńczych w formie pobytu dziennego lub całodobowego, o ile liczba miejsc pobytu całodobowego w tych gospodarstwach nie jest większa niż 8 ○ wsparcie psychologiczne i wytchnieniowe dla opiekunów faktycznych ○ inne działania umożliwiające pozostanie grupy docelowej w społeczności lokalnej, jako element uzupełniający projektu, np. mieszkania adaptowalne, likwidowanie barier architektonicznych w miejscu 201 zamieszkania, zwiększenie dostępu do sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego poprzez tworzenie wypożyczalni sprzętu, w tym szkolenia/doradztwo dot. nauki ich obsługi i wykorzystania. 9. Wdrożenie teleopieki – jako element projektu. • Usługi dowozu dla osób o ograniczonej mobilności m.in. w celu zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych (door to door), jako element projektu.	

Działanie	Oddziaływanie
• Poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomagany/treningowym dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. • Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej, w tym w szczególności dla pracowników opieki długoterminowej. • Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji DPS, polegające na realizowaniu (w oparciu o posiadane zasoby) działań poza dotychczasowymi zadaniami, w tym m.in.: ○ form wsparcia dziennego i środowiskowego oraz stacjonarnej opieki krótkoterminowej nie dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym (wyłącznie jako opieka wytchnieniowa), ○ mieszkalnictwa wspomagane/treningowego, ○ podnoszenia i zmiany kompetencji i kwalifikacji pracowników, ○ wsparcia procesu usamodzielniania osób przebywających w placówkach całodobowych oraz działań zapobiegających umieszczaniu osób w placówkach całodobowych (asystentura osobista, kręgi wsparcia itp.). • Tworzenie i rozwijanie Centrów Usług Społecznych jako element działań na rzecz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych. • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społ. i zdrowotnych. • Rozwój zrównoważonego i efektywnego systemu komunikacji i transportu • niskoemisyjny i zeroemisyjny tabor autobusowy, • Działania info-promo i edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców i władz w zakresie propagowania i promocji korzystania z transportu zbiorowego i niezmotoryzowanego oraz bezpieczeństwa korzystania z niego – jako element projektu. • Realizacja działań związanych z przygotowaniem i aktualizacją planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP) – jako samodzielny projekt. • Pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające kryteria „pojazdów czystych” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE [1]. • Infrastruktura transportu publicznego, taka jak np. przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych. • Wsparcie w zakresie wykonywania uchwał antysmogowych i programów ochrony powietrza, tj.: ○ wsparcie przeznaczone na funkcjonowanie ekodoradców i systemu wsparcia wzorowanego na projekcie LIFE (punkty obsługi beneficjenta programu Czyste powietrze w każdej gminie, promowanie wykorzystania OZE u mieszkańców i „zielonej energii” w budynkach użyteczności publicznej, inwentaryzacja źródeł ogrzewania) - działania komplementarne względem programu ogólnokrajowego, ○ działania edukacyjne realizowane na poziomie lokalnym w zakresie ochrony powietrza i ochrony klimatu (działania komplementarne względem programu ogólnokrajowego), doposażenie straży gminnych i międzygminnych w celu kontroli przestrzegania uchwał antysmogowych (zakup urządzeń wspomagających prowadzenie kontroli pieców i spalanych w nich paliw), • Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu, poprzez opracowanie planów adaptacji miast do zmian klimatu.	

Działanie	Oddziaływanie
• Projekty z zakresu retencjonowania wody (z wyłączeniem dużych zbiorników wodnych), w tym małej retencji, retencji przydomowej wód opadowych zwłaszcza przy zastosowaniu rozwiązań opartych na naturalnych i półnaturalnych ekosystemach. • Działania edukacyjne i informacyjne związane z klimatem i ochroną zasobów wodnych. • Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego, w tym rozwój monitoringu, modernizacja i budowa systemów łączności, systemów prognozowania, ostrzegania i alarmowania przed stanami nadzwyczajnymi oraz przesyłania danych związanych z usuwaniem skutków ekstremalnych zjawisk. • Zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub awarii chemiczno-ekologicznych, czy też sanitarno-epidemiologicznych. • Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. • Efektywne gospodarowanie odpadami • "Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. zapobieganie wytwarzania odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, modernizacje istniejących instalacji do przetwarzania odpadów, które prowadzą do zwiększenia stopnia oraz jakości odzysku surowców, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania). • Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste. • Profesjonalne doradztwo i wsparcie szkoleniowe, audyty środowiskowe i analizy techniczno- ekonomiczne mające na celu przygotowanie przedsiębiorstwa do przejścia z modelu liniowego na cyrkularny. • Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami. • Ochrona bioróżnorodności ○ planowanie i zarządzanie systemem obszarów chronionych, w tym opracowanie / aktualizację 70 dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, ○ wdrożenie dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, c) inwentaryzacje przyrodnicze. • Działania z zakresu edukacji, informacji, komunikacji, promocji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu). • Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych, m.in. w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (komplementarne działania względem interwencji planowanej w ramach programu ogólnokrajowego).	
• Budowa i przebudowa infrastruktury transportu miejskiego, w tym ○ centra przesiadkowe,	Inwestycje przewidują modernizację istniejących budynków oraz budowę nowych, a także budowę i modernizację obiektów infrastrukturalnych w obszarze już zurbanizowanym.

Działanie	Oddziaływanie
- o inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast (ciągi piesze, wspólny bilet, przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych), - o przystanki, wysepki, infrastruktura punktowa służąca poprawie jakości publicznego transportu miejskiego • Zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych wraz z infrastrukturą do ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych jedynie jako element projektu dot. zakupu taboru autobusowego. • Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego (np. buspasy, przebudowa skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu: pasy skrętów dla autobusów, służby na skrzyżowaniach, infrastruktura drogową przy pętlach autobusowych, stacjach kolejowych lub obiektach P&R, B&R wraz z odcinkami dróg łączących je bezpośrednio z drogami miejskimi, budowa/przebudowa kanalizacji teletechnicznej, wyposażenie dróg i ulic w niezbędne obiekty i urządzenia drogowe służące bezpieczeństwu ruchu pojazdów transportu publicznego) – jako element projektu. • Inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS). • Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową. • Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych, zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp wszystkich użytkowników • Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych indywidualnych. • Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak np. drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe, czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu. • Rozwój turystyki w oparciu o dziedzictwo kulturowe • Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu), • Rozwój działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (poprzez rozwój infrastruktury m.in. teatrów, zespołów artystycznych, galerii, bibliotek, centrów kultury, muzeów), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów. • Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.	Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Pojawienie się nowej, estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowiły żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Podczas prowadzonych prac termomodernizacyjnych oraz prac związanych z montowaniem odnawialnych źródeł energii takich jak ogniwa fotowoltaiczne i kolektory solarne na budynkach, szczególną uwagę należy również zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jeryzków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem

Działanie	Oddziaływanie
• Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami. • Opolska Kultura i Turystyka czeka na Ciebie • Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację B; S barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami. • Przebudowa i rozbudowa budynku Muzeum Czynu Powstańczego w Górze św. Anny wraz z zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą techniczną i komunikacyjną • Budowa pasywnych obiektów użyteczności publicznej, o zapotrzebowaniu na ciepło EPh+W nie więcej niż 15 kWh/m2/rok. • Modernizacja oświetlenia ulicznego	sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoj ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoj ptaków.
• obiekty P&R (wyłącznie na obrzeżach miast), B&R, • Obiekty P&R – lokalizacja obiektów „park&ride” objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym. W miastach pow. 50 tys. mieszkańców wsparcie dla tych obiektów będzie możliwe pod warunkiem ich zlokalizowania poza obszarem funkcjonalnego śródmieścia, wyznaczonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.	Realizacja wpłynie pozytywnie na mieszkańców centrów urbanistycznych, pozwalając na przesiadkę na komunikację miejską, co nie tylko zmniejszy ruch kołowy, w tym zjawisko powstawania tzw. korków ulicznych, ale także pozwoli na znaczne ograniczenie emisji spalin ze źródeł komunikacyjnych oraz w efekcie poprawę jakości powietrza. W trakcie wykonywania prac budowlanych i modernizacyjnych chodników może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany

Działanie	Oddziaływanie
	stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.
- drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast – w przypadku łączenia miejscowości przebieg drogi rowerowej na obszarze wiejskim musi być uzasadniony połączeniem drogi rowerowej z dojazdem do miejsca pracy, nauki, usług lub centrum przesiadkowego; wsparcie przeznaczone będzie również na infrastrukturę towarzyszącą taką jak: stojaki, wiaty rowerowe, stacje samoobsługowej naprawy rowerów - jako element projektu, - Typ przedsięwzięcia wchodzącego w skład wiązki: drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu. - W ramach Działania „Mobilność mieszkańców” realizowany będzie projekt Samorządu Województwa Opolskiego pn. Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy. Beneficjentem projektu będzie Województwo Opolskie oraz JST z terenu Subregionu. - Typ przedsięwzięcia wchodzącego w skład wiązki: Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak np. drogi rowerowe, ciągi rowerowe, czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu. - W ramach Działania: Mobilność miejska: realizowany będzie projekt Samorządu Województwa Opolskiego pn. Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy. Beneficjentem projektu będzie Województwo Opolskie oraz JST z terenu Subregionu.	Realizacja inwestycji będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zwiększenie bezpieczeństwa, poprawi bezpieczeństwo poruszania się po omawianym terenie. Budowa ścieżek przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Budowa ścieżek i szlaków rowerowych pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić negatywne oddziaływania w postaci emisji pyłów, zanieczyszczeń powietrza, wód oraz hałasu. Będą one jednak miały charakter okresowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja przedsięwzięć polegających na

Działanie	Oddziaływanie
Ograniczenie antropopresji poprzez m.in. budowę i rozwój infrastruktury turystycznej w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo.	budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Dodatkowo powstałe szlaki rowerowe oraz wypożyczalnie rowerów elektrycznych i ogólnodostępnych punktów ich ładowania oprócz funkcji turystycznych umożliwi mieszkańcom zmianę środków transportu na niskoemisyjne, co obniży emisję spalin i poprawi jakość powietrza w regionie. Zgodnie z Komunikatem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dotyczącym kwalifikacji chodników oraz ścieżek rowerowych w kontekście wymogu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, cyt. „realizacja przedsięwzięcia polegającego na budowie chodnika lub ścieżki rowerowej nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym)”, niniejsze zadanie nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.), ponieważ jego zakres nie obejmuje działań, które mogą potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z

Działanie	Oddziaływanie
	powyższym komunikatem „bez wpływu na kwalifikację pozostaje również kwestia surowca, z którego wykonany zostanie chodnik czy ścieżka rowerowa”
• Poprawa efektywności energetycznej w KSSOF • Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej. • Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym będące w zasobach gminnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej. Z programu nie będą wspierane budynki należące do skarbu państwa oraz budynki wielorodzinne spółdzielni mieszkaniowych • Poprawa efektywności energetycznej w mikro i małych przedsiębiorstwach (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE. • Budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej) • "Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci. ○ wiatr: nie więcej niż 5 MWe, ○ biomasa: nie więcej niż 5 MWe, ○ biogaz: nie więcej niż 0,5 MWe, ○ promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWe." • Magazyny energii OZE i niezbędna infrastruktura odbioru i dystrybucji wyprodukowanej energii. • Projekty z zakresu energetyki rozproszonej (np. kłustry energetyczne, spółdzielnie energetyczne). • Wdrażanie działań z zakresu adaptacji do zmian klim	Inwestycje przewidują termomodernizację istniejących budynków a także budowę instalacji OZE wraz z niezbędną infrastrukturą. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Pojawienie się nowej, estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Podczas prowadzonych prac termomodernizacyjnych oraz prac związanych z montowaniem odnawialnych źródeł energii takich jak ogniwa fotowoltaiczne i kolektory solarne na budynkach, szczególną uwagę należy również zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jeryków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy

Działanie	Oddziaływanie
	prować prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Przy montażu instalacji odnawialnych źródeł energii niezwykle istotne jest przeprowadzenie odpowiedniej analizy celem ograniczenia ryzyka wystąpienia pól elektromagnetycznych. Elementy systemu, takie jak panele fotowoltaiczne, falowniki, rozdzielnice, transformatory oraz trasy kablowe, generują pola elektromagnetyczne o różnym natężeniu. Ich niewłaściwe rozmieszczenie lub brak analizy może prowadzić do przekroczenia dopuszczalnych poziomów oddziaływania na ludzi, co jest regulowane przepisami prawa oraz normami technicznymi. Analiza pól elektromagnetycznych pozwala na ocenę wpływu instalacji OZE na zdrowie użytkowników i osób przebywających w pobliżu, a także na kompatybilność elektromagnetyczną innych urządzeń. Dzięki temu możliwe jest odpowiednie

Działanie	Oddziaływanie
	zaplanowanie lokalizacji urządzeń, zachowanie bezpiecznych odległości oraz zastosowanie właściwych zabezpieczeń i ekranowania.
• Rozwój zielonej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach. • Niezbędne działania w zakresie urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej służących zmniejszaniu skutków powodzi lub suszy. • Rozwój infrastruktury związanej z ochroną przeciwpożarową, w tym lasów, zwłaszcza związanej z magazynowaniem wody oraz systemami obseRozwój i wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowejwacyjno-alarmowymi. • Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych. • Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia. • Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury: • bezpośrednio służącej celom ochrony bioróżnorodności wraz z niezbędnym zapleczem (np. zielone dachy i ściany, zielone przystanki, zazielenianie ulic i placów, żywopłoty, kwietne łąki miejskie, instalacje utrzymania zieleni na wodę opadową), • poprzez inwestycje w zieloną infrastrukturę na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime (np. korytarze ekologiczne, zadrzewienia, parki, tradycyjne sady). • Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej. 7. Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska (edukacja, prace związane z jego usuwaniem, w tym organizacja zbiórki odpadów zawierających azbest).	Zadania nie będą znacząco ingerować w różnorodność biologiczną. Należy jednak zaznaczyć, że na etapie realizacji wszystkich projektów istnieje możliwość krótkotrwałego, chwilowego i odwracalnego negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną, związanego z prowadzeniem prac budowlanych. Projekty rewitalizacyjne na omawianym obszarze realizowane będą głównie na terenach zurbanizowanych, a więc na obszarach już przekształconych przez człowieka, zatem zakłada się brak znaczących oddziaływań na szatę roślinną. Działania mają na celu nadanie terenom nowych funkcji, a także podniesienie estetyki i funkcjonalności, co będzie pozytywnie oddziaływać na jakość życia mieszkańców poprzez wykreowanie funkcjonalnych, estetycznych, bezpiecznych i wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych, integrujących różne grupy społeczne i wiekowe. Przewidywane negatywne oddziaływanie będzie miało charakter bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy i odwracalny, który będzie związany z pojawieniem się czynników negatywnych, takich jak: hałas, drgania, pylenie, a także emisja zanieczyszczeń do wód i gruntu oraz utrudnienia komunikacyjne. Potencjalne oddziaływania negatywne ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Działania te nie wpłyną negatywnie na zdrowie ludzi i jakość życia mieszkańców. Działania związane z nasadzeniem zieleni będą miały pozytywny wpływ na stan środowiska glebowego. Przyczynią się do zwiększenia zdolności retencyjnych oraz wzrostu uwilgotnienia gleb, co doprowadzi do zapobiegania ich przesuszeniu, a także wzmocni odporność na erozję wietrzną. Działania te są ukierunkowane na wzrost retencyjności, ale także przyczynią się do ochrony gleb przed erozją.

Działanie	Oddziaływanie
	Zadrzewianie wpłynie pozytywnie na spowolnienie odpływu wód ze zlewni, co doprowadzi do poprawy uwilgotnienia gleby a tym samym zwiększy dostępność zasobów wodnych dla gatunków i siedlisk zależnych od wód. Ponadto, powoduje zwiększenie zasilania wód powierzchniowych (przeciwdziałanie suszy) oraz zmniejsza ryzyko powodziowe., a spowolnienie odpływu wód ze zlewni wpłynie pozytywnie na zmniejszenie odpływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. Oddziaływanie na powietrze i klimat będzie miało bezpośredni, długoterminowy i stały wpływ. Wprowadzenie działań zwiększających retencję pozwoli na zapobieganie degradacji wartości przyrodniczych przez pożary.
Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach.	Planowana budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na terenie oczyszczalni ścieków będzie miała głównie lokalny i krótkotrwały wpływ na środowisko, związany z etapem realizacji inwestycji. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić czasowe oddziaływania w postaci emisji hałasu, zapylenia oraz zwiększonego ruchu pojazdów transportowych, jednak będą one ograniczone do terenu inwestycji i jego bezpośredniego sąsiedztwa. Na etapie eksploatacji instalacja przyczyni się do poprawy gospodarki osadami ściekowymi poprzez ich stabilizację, redukcję objętości oraz ograniczenie uciążliwości zapachowych w porównaniu do dotychczasowych metod zagospodarowania. Proces kompostowania umożliwi wytworzenie produktu możliwego do dalszego wykorzystania, co wpisuje się w zasady gospodarki o obiegu zamkniętym. Przy zachowaniu właściwych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych inwestycja nie będzie powodować znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na wody, glebę, powietrze ani zdrowie ludzi.
Działania służące zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków, w tym ochrona czynna (ochrona in situ oraz ex situ) i bierna, a także identyfikacja i zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych (flory i fauny).	Realizacja działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu oraz ochrony bioróżnorodności będzie miała istotny, pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Wdrażane rozwiązania

Działanie	Oddziaływanie
- Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000 obejmująca: - Rozwój różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime poprzez tworzenie centrów ochrony bioróżnorodności, banków genowych, kolekcji zachowawczych zagrożonych gatunków.	adaptacyjne przyczynią się do zwiększenia odporności ekosystemów na skutki zmian klimatu, takie jak ekstremalne zjawiska pogodowe, susze czy podtopienia, poprzez poprawę retencji wody, stabilizację warunków siedliskowych oraz ograniczenie degradacji środowiska. Jednocześnie działania ukierunkowane na ochronę bioróżnorodności wpłyną na zachowanie i odtwarzanie różnorodności gatunkowej oraz siedliskowej, wzmacniając równowagę ekologiczną i funkcjonowanie ekosystemów. Kompleksowe podejście do obu obszarów sprzyja długofalowej ochronie zasobów przyrodniczych, poprawie jakości środowiska oraz realizacji zasad zrównoważonego rozwoju.

9. Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* na wybrane elementy środowiska

9.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.).

Inwestycje traktowane jako mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być realizowane w ramach kierunków:

- 1) modernizacja i budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej;
- 2) modernizacja, rozbudowa i budowa infrastruktury oświatowej;
- 3) modernizacja, rozbudowa i budowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą;
- 4) rozwijanie sieci wodno-kanalizacyjnej;
- 5) termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej;
- 6) rozwijanie systemu gospodarowania odpadami;
- 7) rozwijanie odnawialnych źródeł energii;
- 8) rozwój systemu sztucznej i naturalnej retencji.

Przedstawione powyżej przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie analizowanego obszaru. W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci kanalizacji sanitarnej, główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy

przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie gminy;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

9.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie KSSOF znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

➤ obszary Natura 2000:

– Góra Świętej Anny – PLH160002;	– Stawy Pluderskie – PLH160021;
– Dolina Małej Panwi – PLH160008;	
– Łęg Zdieszowicki – PLH160011;	

➤ Park Krajobrazowy Góra Św. Anny;

➤ 8 rezerwatów przyrody:

– Biesiec;	– Tęczynów;
– Boże Oko;	– Biesiec Skała;
– Góra Św. Anny;	– planowane: Grabówka, Ligota
– Grafik;	Dolna Łom, Dolina Małej Panwi,
– Ligota Dolna;	Pludry, Dolina Myśliny, Mała Panew
– Płużnica;	

➤ 7 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych:

– Mostki;	– Kocia Góra;
– Piaskowa Góra;	– Pod Dębami;
– Pod Dębami;	– Nad Bziniczką.
– Szczypki;	

- 3 obszary chronionego krajobrazu:
 - Lasy Stobrawsko-Turawskie;
 - Łęg Zdieszowicki;
 - Wronin-Maciowakrze;
- 53 użytków ekologicznych (Gmina Kolonowskie – 15 szt., Gmina Zawadzkie – 18 szt., Gmina Jemielnica – 13 szt., Gmina Kędzierzyn-Koźle – 5 szt., Gmina Bierawa – 1 szt., Gmina Reńska Wieś – 1 szt.);
- 126 pomników przyrody.

Strategia wyklucza możliwość podejmowania działań pozostających w sprzeczności z podstawowymi założeniami ochrony przyrody.

Zgodnie z ustawą z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie.

Na etapie oceny ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów zaprojektowanych działań z punktu widzenia wpływu na środowisko w związku z tym w prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnione potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące i kompensujące.

Analiza oddziaływań projektów nie wykazała bezpośredniego znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (w tym na integralność i spójność sieci Natura 2000).

Wszelkie działania podejmowane w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz zmierzające do poprawy jakości powietrza będą zdecydowanie pozytywnie wpływać na stan siedlisk i gatunków w obszarach Natura 2000 objętych projektem Programu.

Wszelkie działania określone w Strategii mają na celu poprawę środowiska naturalnego.

Zakazy związane z Obszarami Natura 2000

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13), na terenie obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Wyjątki, wyłączone z tych zapisów, zebrane zostały w art. 34, ww. ustawy.

Dla Obszarów Natura 2000: Góra Świętej Anny (PLH160002), Dolina Małej Panwi (PLH160008), Łęg Zdzieszowicki (PLH160011) oraz Kamień Śląski (PLH160008) obowiązują Plany Zadań Ochronnych.

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH160002;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 września 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 3 sierpnia 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łęg Zdzieszowicki PLH160011;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 1 października 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kamień Śląski PLH160003

W planach również jest utworzenie PZO dla Obszaru Natura 2000 Stawy Pluderskie (PLH160021).

Na pozostałych obszarach objętych ochroną obowiązują zakazy zgodnie z poniższymi aktami prawa miejscowego.

Dla powyższych aktów istnieje możliwość odstępstwa od zakazów w sytuacji kolizji planowanych w projekcie dokumentu zadań z zakazami.

Zakazy związane z parkiem krajobrazowym

W stosunku do parków krajobrazowych wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 17 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) oraz indywidulanego aktu prawa miejscowego.

- Rozporządzenie Nr 0151/P/17/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Góra Św. Anny".

Zakazy związane z rezerwatami przyrody

W stosunku do rezerwatów przyrody wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 15 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) oraz indywidulanych aktów prawa miejscowego.

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Płużnica";
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 1 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Ligota Dolna";
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 9 maja 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Góra Św. Anny";
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 2 czerwca 2017 r. w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Grafik";
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Boże Oko";
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 13 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Tęczynów”;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 15 listopada 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Biesiec";

Zakazy związane z pomnikami przyrody, stanowiskami dokumentacyjnymi użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego

W stosunku do pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych oraz użytków ekologicznych wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) oraz indywidulanych aktów prawa miejscowego.

Zakazy związane z obszarami chronionego krajobrazu

W stosunku do obszarów chronionego krajobrazu wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 24 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) oraz indywidulanych aktów prawa miejscowego.

- Uchwała nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu

Biorąc pod uwagę, że pozostałe zadania wyznaczone w Strategii mają charakter ogólny, nie jest znana ich dokładna lokalizacja ani szczegóły techniczne. Co więcej dla zadań tego rodzaju wymagana jest osobna procedura oceny wpływu na środowisko.

W wyniku realizacji Strategii nie nastąpi negatywny wpływ na obszary chronione. Pośrednio zadania będą miały pozytywny wpływ na wszystkie obszary chronione, w tym Natura 2000. Nastąpi poprawa stanu siedlisk pośrednio za sprawą działań związanych z podniesieniem jakości powietrza, wspierających efektywność oczyszczania ścieków, zapobieganiem wystąpienia powodzi oraz zmierzających do zwiększenia recyklingu odpadów. Ponadto pozytywne efekty może przynieść edukacja przyrodnicza, która przyczyni się do zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców i poszanowania środowiska.

Realizacja założeń projektu Strategii może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Działania z zakresu termomodernizacji, a także montażu ogniw fotowoltaicznych i kolektorów solarnych na budynkach (działania w zakresie rozwoju energetyki prosumenckiej), mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad–marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków

zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jeryków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Projekt Strategii nie wskazuje dokładnych lokalizacji działań, w związku z powyższym analizę można przeprowadzić w oparciu o ogólne założenia. Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego.

Projekt dokumentu zakłada min. realizację inwestycji, które można zakwalifikować do inwestycji celu publicznego. Należą do nich przede wszystkim inwestycje drogowe i kanalizacyjne.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) można stosować odstępstwo od zakazów dla realizacji wspomnianych inwestycji celu publicznego na terenie parków krajobrazowych. Podobnie w obszarach chronionego krajobrazu art. 24 ust. 2 pkt 3. ww. ustawy przewiduje odstępstwa od ustanowionych w nich zakazów.

Oddziaływania na Obszary Natura 2000

W niniejszej prognozie zwrócono uwagę na projekty oraz rodzaje inwestycji, które potencjalnie mogą oddziaływać na zasoby przyrodnicze, w tym także obszar Natura 2000. Jak już wspomniano, dokładna lokalizacja, jak również skala i technologia realizacji inwestycji objętych wsparciem nie są przedmiotem Strategii, należy jednak zauważyć, iż część z nich będzie kwalifikować się do przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem ws. przedsięwzięć. Dla powyższych inwestycji wymagane będzie, zatem przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko. Dla inwestycji, które będą lokalizowane na obszarze Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie powinno w ramach oceny oddziaływania zostać przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji powinna wykazać oddziaływania ich siłę oraz zaproponować w przypadku identyfikacji negatywnego oddziaływania warianty alternatywne. Jeżeli warianty alternatywne nie istnieją lub jeśli po ich zastosowaniu będą nadal wykazywane negatywne oddziaływania, ocena powinna zaproponować skuteczne rozwiązania minimalizujące lub kompensujące. W tym kontekście istotny jest fakt, iż obowiązujący system prawny

nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko – w tym także na obszar Natura 2000 bez uprzedniego wnikliwego przeanalizowania potencjalnego wpływu.

Na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia właściwym organom wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, jeżeli zostanie wykazane, iż stanowi ono inwestycję celu publicznego. Zapisy ustawy o ochronie przyrody wskazują na indywidualne oceny oraz organy, które będą wydawać stosowne zezwolenia i decyzje.

Biorąc pod uwagę cele oraz charakter zidentyfikowanych typów projektów można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż część z nich będzie spełniać kryteria określone w powyższych zapisach ustawy (m.in. będą kwalifikowane jako inwestycje celu publicznego).

W ramach przyszłych ocen oddziaływania na środowisko inwestycji, które będą oddziaływać na obszar Natura 2000 należy wykazać także ich zgodność z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, ustanowionych zarządzeniami RDOŚ.

Ze względu na występowanie obszaru Natura 2000 na terenie KSSOF można stwierdzić, iż w ich zasięgu mogą zostać zrealizowane projekty z zakresu gospodarki wodno-kanalizacyjnej, który będzie miał głównie pozytywny wpływ na środowisko. Budowa/modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę i ujęć wody poprawi bezpieczeństwo i jakość dostarczanej wody pitnej, a także wpłynie na bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. Inwestycje te, o ile zostaną zrealizowane z zachowaniem standardów środowiskowych, mogą przyczynić się do ograniczenia presji na zasoby wodne, poprawy stanu ekologicznego cieków oraz ochrony zdrowia mieszkańców. Potencjalne, krótkoterminowe oddziaływania negatywne mogą wystąpić na etapie budowy i polegać mogą na emisji hałasu i zanieczyszczeń pyłowych do powietrza i wody, jednak będą one krótkoterminowe i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Dodatkowo w związku z pracą maszyn budowlanych istnieje ryzyko awarii i wycieku substancji toksycznych, co w kontekście wód jest szczególnie niebezpieczne. Należy jednak zaznaczyć, że prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest znikome i przy zastosowaniu odpowiednich zasad bezpieczeństwa możliwe do uniknięcia.

Należy również zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie w oparciu o *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm) zostanie zakwalifikowane

jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Potencjalnie na terenach obszarów Natura 2000 mogą być również realizowane inwestycje związane z rozwojem infrastruktury rowerowej. Realizacja inwestycji będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zwiększenie bezpieczeństwa. Budowa ścieżek przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Budowa ścieżek i szlaków rowerowych pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić negatywne oddziaływania w postaci emisji pyłów, zanieczyszczeń powietrza, wód oraz hałasu. Będą one jednak miały charakter okresowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją.

Dodatkowo powstałe szlaki rowerowe oraz wypożyczalnie rowerów elektrycznych i ogólnodostępnych punktów ich ładowania oprócz funkcji turystycznych umożliwi mieszkańcom zmianę środków transportu na niskoemisyjne, co obniży emisję spalin i poprawi jakość powietrza w regionie

Zgodnie z Komunikatem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dotyczącym kwalifikacji chodników oraz ścieżek rowerowych w kontekście wymogu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, cyt. „realizacja przedsięwzięcia polegającego na budowie chodnika lub ścieżki rowerowej nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym)”, niniejsze zadanie nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.), ponieważ jego zakres nie obejmuje działań, które mogą potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z powyższym komunikatem „bez wpływu na kwalifikację pozostaje również kwestia surowca, z którego wykonany zostanie chodnik czy ścieżka rowerowa”

W celu zminimalizowania oddziaływania na środowisko należy stosować zabezpieczenia i działania minimalizujące przeznaczone dla populacji ryb (np. przepusty, przepławki, prowadzenie prac poza terminami tarła). Należy także uwzględniać wariant lokalizacji, tak aby nie zajmować powierzchni siedlisk łukowych oraz starorzeczy. W przypadku prowadzenia działań w pobliżu siedlisk płazów należy pamiętać o uwzględnieniu terminów poza okresem ich rozrodu oraz w przypadku projektowania dróg zapewnić odpowiednie przejścia. Prace należy prowadzić poza siedliskami tych gatunków, a także w okresie poza lęgowym. Na etapie planowania prac należy zwrócić także uwagę, aby nie zagrażały one gatunkom migrującym. Istotne będzie także zwrócenie uwagi na prowadzenie działań w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko płoszenia ptaków (należy stosować technologie ograniczające hałas, w terminach, kiedy występują najmniejsze koncentracje ptaków migrujących). Istotne będzie także zachowanie roślinności przybrzeżnej oraz zadrzewień i zakrzaczeń, aby zapewnione były właściwe schronienia i siedliska zapewniające bazę pokarmową.

W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania.

Pozytywne pośrednie oddziaływanie na Obszary Natura 2000 będą miały zadania związane m.in. z termomodernizacją budynków, wdrażaniem OZE, rozwojem infrastruktury technicznej, usprawnieniem systemu małej retencji jak również te związane z ochroną przyrody i bioróżnorodności.

Planowane zadania mają jednoznaczny charakter proekologiczny, a ich celem jest poprawa stanu środowiska, a w kontekście długofalowym również klimatu. Zastępowanie zbiorników bezodpływowych przydomowymi oczyszczalnią ścieków ogranicza ryzyko zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych, poprawiając stan środowiska wodnego. Wymiana kotłów węglowych oraz ograniczenie spalania paliw stałych zmniejsza emisję pyłów zawieszonych (PM₁₀, PM_{2.5}), tlenków siarki, azotu i benzo(a)pirenu – głównych składników smogu. Termomodernizacja budynków oraz inwestycje w OZE (np. panele fotowoltaiczne, pompy ciepła) zmniejszają zużycie energii, zwiększają samowystarczalność energetyczną i ograniczają emisję CO₂. Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

W Strategii przewidziano również działania związane z ochroną przyrody, w tym bioróżnorodności, które bezpośrednio przyczynią się do poprawy środowiska przyrodniczego.

Oddziaływania na parki krajobrazowe

W niniejszej prognozie zwrócono uwagę na projekty oraz rodzaje inwestycji, które potencjalnie mogą oddziaływać na zasoby przyrodnicze, w tym także parki krajobrazowe. Jak już wspomniano, dokładna lokalizacja, jak również skala i technologia realizacji inwestycji objętych wsparciem nie są przedmiotem Strategii, należy jednak zauważyć, iż część z nich będzie kwalifikować się do przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem ws. przedsięwzięć. Dla powyższych inwestycji wymagane będzie, zatem przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko. Dla inwestycji, które będą lokalizowane na obszarze parków krajobrazowych lub w ich sąsiedztwie powinno w ramach oceny oddziaływania zostać przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji powinna wykazać oddziaływania ich siłę oraz zaproponować w przypadku identyfikacji negatywnego oddziaływania warianty alternatywne. Jeżeli warianty alternatywne nie istnieją lub jeśli po ich zastosowaniu będą nadal wykazywane negatywne oddziaływania, ocena powinna zaproponować skuteczne rozwiązania minimalizujące lub kompensujące. W tym kontekście istotny jest fakt, iż obowiązujący system prawny nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko – w tym także na obszar parku krajobrazowego bez uprzedniego wnikliwego przeanalizowania potencjalnego wpływu.

Na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia właściwym organom wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, jeżeli zostanie wykazane, iż stanowi ono inwestycję celu publicznego. Zapisy ustawy o ochronie przyrody wskazują na indywidualne oceny oraz organy, które będą wydawać stosowne zezwolenia i decyzje.

Biorąc pod uwagę cele oraz charakter zidentyfikowanych typów projektów można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż część z nich będzie spełniać kryteria określone w powyższych zapisach ustawy (m.in. będą kwalifikowane jako inwestycje celu publicznego).

Ze względu na występowanie parku krajobrazowego na terenie KSSOF można stwierdzić, iż w jego zasięgu mogą zostać zrealizowane projekty z zakresu gospodarki wodno-kanalizacyjnej, który będzie miał głównie pozytywny wpływ na środowisko. Budowa/modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę i ujęć wody poprawi bezpieczeństwo i jakość dostarczanej wody pitnej, a także wpłynie na bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. Inwestycje te, o ile zostaną zrealizowane

z zachowaniem standardów środowiskowych, mogą przyczynić się do ograniczenia presji na zasoby wodne, poprawy stanu ekologicznego cieków oraz ochrony zdrowia mieszkańców. Potencjalne, krótkoterminowe oddziaływania negatywne mogą wystąpić na etapie budowy i polegać mogą na emisji hałasu i zanieczyszczeń pyłowych do powietrza i wody, jednak będą one krótkoterminowe i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Dodatkowo w związku z pracą maszyn budowlanych istnieje ryzyko awarii i wycieku substancji toksycznych, co w kontekście wód jest szczególnie niebezpieczne. Należy jednak zaznaczyć, że prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest znikome i przy zastosowaniu odpowiednich zasad bezpieczeństwa możliwe do uniknięcia.

Należy również zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie w oparciu o *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm) zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Potencjalnie na terenach parku krajobrazowego mogą być również realizowane inwestycje związane z rozwojem infrastruktury rowerowej. Realizacja inwestycji będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zwiększenie bezpieczeństwa. Budowa ścieżek przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Budowa ścieżek i szlaków rowerowych pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić negatywne oddziaływania w postaci emisji pyłów, zanieczyszczeń powietrza, wód oraz hałasu. Będą one jednak miały charakter okresowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją.

Dodatkowo powstałe szlaki rowerowe oraz wypożyczalnie rowerów elektrycznych i ogólnodostępnych punktów ich ładowania oprócz funkcji turystycznych umożliwi mieszkańcom zmianę środków transportu na niskoemisyjne, co obniży emisję spalin i poprawi jakość powietrza w regionie

Zgodnie z *Komunikatem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dotyczącym kwalifikacji chodników oraz ścieżek rowerowych w kontekście wymogu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach*, cyt. „realizacja przedsięwzięcia polegającego na budowie chodnika lub ścieżki rowerowej nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym)”, niniejsze zadanie nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć ujętych w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.), ponieważ jego zakres nie obejmuje działań, które mogą potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z powyższym komunikatem „bez wpływu na kwalifikację pozostaje również kwestia surowca, z którego wykonany zostanie chodnik czy ścieżka rowerowa”

W celu zminimalizowania oddziaływania na środowisko należy stosować zabezpieczenia i działania minimalizujące przeznaczone dla populacji ryb (np. przepusty, przepławki, prowadzenie prac poza terminami tarła). Należy także uwzględniać wariant lokalizacji, tak aby nie zajmować powierzchni siedlisk łukowych oraz starorzeczy. W przypadku prowadzenia działań w pobliżu siedlisk płazów należy pamiętać o uwzględnieniu terminów poza okresem ich rozrodu oraz w przypadku projektowania dróg zapewnić odpowiednie przejścia. Prace należy prowadzić poza siedliskami tych gatunków, a także w okresie poza lęgowym. Na etapie planowania prac należy zwrócić także uwagę, aby nie zagrażały one gatunkom migrującym. Istotne będzie także zwrócenie uwagi na prowadzenie działań w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko płoszenia ptaków (należy stosować technologie ograniczające hałas, w terminach, kiedy występują najmniejsze koncentracje ptaków migrujących). Istotne będzie także zachowanie roślinności przybrzeżnej oraz zadrzewień i zakrzaczeń, aby zapewnione były właściwe schronienia i siedliska zapewniające bazę pokarmową.

W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania.

Pozytywne pośrednie oddziaływanie na park krajobrazowy będą miały zadania związane m.in. z termomodernizacją budynków, wdrażaniem OZE, rozwojem infrastruktury technicznej, usprawnieniem systemu małej retencji jak również te związane z ochroną przyrody i bioróżnorodności.

Planowane zadania mają jednoznaczny charakter proekologiczny, a ich celem jest poprawa stanu środowiska, a w kontekście długofalowym również klimatu. Zastępowanie zbiorników

bezodpływowych przydomowymi oczyszczalniami ścieków ogranicza ryzyko zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych, poprawiając stan środowiska wodnego. Wymiana kotłów węglowych oraz ograniczenie spalania paliw stałych zmniejsza emisję pyłów zawieszonych (PM10, PM2.5), tlenków siarki, azotu i benzo(a)pirenu – głównych składników smogu. Termomodernizacja budynków oraz inwestycje w OZE (np. panele fotowoltaiczne, pompy ciepła) zmniejszają zużycie energii, zwiększają samowystarczalność energetyczną i ograniczają emisję CO₂. Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Pozytywne oddziaływanie na parki krajobrazowe na obszarze KSSOF będą miały działania z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych oraz bioróżnorodności. Na obszarze KSSOF nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego.

Oddziaływania na rezerваты przyrody

Duże znaczenie mają działania, których założeniem jest zachowanie naturalności ekosystemów i bioróżnorodności, a także wszelkie inne działania sprzyjające ochronie zasobów, jak i poprawie stanu środowiska.

Potencjalnie na terenach rezerwatów mogą być realizowane inwestycje związane z rozwojem infrastruktury rowerowej. Realizacja inwestycji będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zwiększenie bezpieczeństwa. Budowa ścieżek przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Budowa ścieżek i szlaków rowerowych pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić negatywne oddziaływania w postaci emisji pyłów, zanieczyszczeń powietrza, wód oraz hałasu. Będą one jednak miały charakter okresowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu

realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją.

Dodatkowo powstałe szlaki rowerowe oraz wypożyczalnie rowerów elektrycznych i ogólnodostępnych punktów ich ładowania oprócz funkcji turystycznych umożliwi mieszkańcom zmianę środków transportu na niskoemisyjne, co obniży emisję spalin i poprawi jakość powietrza w regionie

Zgodnie z *Komunikatem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dotyczącym kwalifikacji chodników oraz ścieżek rowerowych w kontekście wymogu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach*, cyt. „realizacja przedsięwzięcia polegającego na budowie chodnika lub ścieżki rowerowej nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym)”, niniejsze zadanie nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć ujętych w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.), ponieważ jego zakres nie obejmuje działań, które mogą potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z powyższym komunikatem „bez wpływu na kwalifikację pozostaje również kwestia surowca, z którego wykonany zostanie chodnik czy ścieżka rowerowa”

Pozytywne pośrednie oddziaływanie na rezerваты przyrody będą miały zadania związane m.in. z termomodernizacją budynków, wdrażaniem OZE, rozwojem infrastruktury technicznej, usprawnieniem systemu małej retencji jak również te związane z ochroną przyrody i bioróżnorodności.

Planowane zadania mają jednoznaczny charakter proekologiczny, a ich celem jest poprawa stanu środowiska, a w kontekście długofalowym również klimatu. Zastępowanie zbiorników bezodpływowych przydomowymi oczyszczalнями ścieków ogranicza ryzyko zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych, poprawiając stan środowiska wodnego. Wymiana kotłów węglowych oraz ograniczenie spalania paliw stałych zmniejsza emisję pyłów zawieszonych (PM10, PM2.5), tlenków siarki, azotu i benzo(a)pirenu – głównych składników smogu. Termomodernizacja budynków oraz inwestycje w OZE (np. panele fotowoltaiczne, pompy ciepła) zmniejszają zużycie energii, zwiększają samowystarczalność energetyczną i ograniczają emisję CO₂. Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią

(nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

W odniesieniu do planowanych zadań wynikających z Strategii i mając na uwadze wszystkie zakazy wymienione w art. 15 ustawy o ochronie przyrody, obowiązujące w rezerwach, należy stwierdzić, że realizacja dokumentu nie przewiduje znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego na rezerwy przyrody znajdujące się na terenie KSSOF.

Oddziaływanie na obszary chronionego krajobrazu

W niniejszej prognozie zwrócono uwagę na projekty oraz rodzaje inwestycji, które potencjalnie mogą oddziaływać na zasoby przyrodnicze, w tym także obszar chronionego krajobrazu. Jak już wspomniano, dokładna lokalizacja, jak również skala i technologia realizacji inwestycji objętych wsparciem nie są przedmiotem Strategii, należy jednak zauważyć, iż część z nich będzie kwalifikować się do przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem ws. przedsięwzięć. Dla powyższych inwestycji wymagane będzie, zatem przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko. Dla inwestycji, które będą lokalizowane na obszarze chronionego krajobrazu lub w ich sąsiedztwie powinno w ramach oceny oddziaływania zostać przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji powinna wykazać oddziaływanie ich siłę oraz zaproponować w przypadku identyfikacji negatywnego oddziaływania warianty alternatywne. Jeżeli warianty alternatywne nie istnieją lub jeśli po ich zastosowaniu będą nadal wykazywane negatywne oddziaływania, ocena powinna zaproponować skuteczne rozwiązania minimalizujące lub kompensujące. W tym kontekście istotny jest fakt, iż obowiązujący system prawny nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko – w tym także na obszar chronionego krajobrazu bez uprzedniego wnikliwego przeanalizowania potencjalnego wpływu.

Na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia właściwym organom wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, jeżeli zostanie wykazane, iż stanowi ono inwestycję celu publicznego. Zapisy ustawy o ochronie przyrody wskazują na indywidualne oceny oraz organy, które będą wydawać stosowne zezwolenia i decyzje.

Biorąc pod uwagę cele oraz charakter zidentyfikowanych typów projektów można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż część z nich będzie spełniać kryteria określone w powyższych zapisach ustawy (m.in. będą kwalifikowane jako inwestycje celu publicznego).

Ze względu na występowanie obszaru chronionego krajobrazu na terenie KSSOF można stwierdzić, iż w ich zasięgu mogą zostać zrealizowane projekty z zakresu gospodarki wodno-kanalizacyjnej, który będzie miał głównie pozytywny wpływ na środowisko. Budowa/modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę i ujęcia wody poprawi bezpieczeństwo i jakość dostarczanej wody pitnej, a także wpłynie na bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. Inwestycje te, o ile zostaną zrealizowane z zachowaniem standardów środowiskowych, mogą przyczynić się do ograniczenia presji na zasoby wodne, poprawy stanu ekologicznego cieków oraz ochrony zdrowia mieszkańców. Potencjalne, krótkoterminowe oddziaływania negatywne mogą wystąpić na etapie budowy i polegać mogą na emisji hałasu i zanieczyszczeń pyłowych do powietrza i wody, jednak będą one krótkoterminowe i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Dodatkowo w związku z pracą maszyn budowlanych istnieje ryzyko awarii i wycieku substancji toksycznych, co w kontekście wód jest szczególnie niebezpieczne. Należy jednak zaznaczyć, że prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest znikome i przy zastosowaniu odpowiednich zasad bezpieczeństwa możliwe do uniknięcia.

Należy również zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie w oparciu o *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm) zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Potencjalnie na terenach obszarów chronionego krajobrazu mogą być również realizowane inwestycje związane z rozwojem infrastruktury rowerowej. Realizacja inwestycji będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zwiększenie bezpieczeństwa. Budowa ścieżek przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Budowa ścieżek i szlaków rowerowych pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić negatywne oddziaływania w postaci emisji pyłów, zanieczyszczeń powietrza, wód oraz hałasu. Będą one jednak miały charakter okresowy i ustaną

bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją.

Dodatkowo powstałe szlaki rowerowe oraz wypożyczalnie rowerów elektrycznych i ogólnodostępnych punktów ich ładowania oprócz funkcji turystycznych umożliwi mieszkańcom zmianę środków transportu na niskoemisyjne, co obniży emisję spalin i poprawi jakość powietrza w regionie

Zgodnie z *Komunikatem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dotyczącym kwalifikacji chodników oraz ścieżek rowerowych w kontekście wymogu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach*, cyt. „realizacja przedsięwzięcia polegającego na budowie chodnika lub ścieżki rowerowej nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym)”, niniejsze zadanie nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć ujętych w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.), ponieważ jego zakres nie obejmuje działań, które mogą potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z powyższym komunikatem „bez wpływu na kwalifikację pozostaje również kwestia surowca, z którego wykonany zostanie chodnik czy ścieżka rowerowa”

W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania.

Pozytywne pośrednie oddziaływanie na obszary chronionego krajobrazu będą miały zadania związane m.in. z termomodernizacją budynków, wdrażaniem OZE, rozwojem infrastruktury technicznej, usprawnieniem systemu małej retencji jak również te związane z ochroną przyrody i bioróżnorodności.

Planowane zadania mają jednoznaczny charakter proekologiczny, a ich celem jest poprawa stanu środowiska, a w kontekście długofalowym również klimatu. Zastępowanie zbiorników bezodpływowych przydomowymi oczyszczalнями ścieków ogranicza ryzyko zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych, poprawiając stan środowiska wodnego. Wymiana kotłów węglowych oraz ograniczenie spalania paliw stałych zmniejsza emisję pyłów zawieszonych (PM10, PM2.5), tlenków siarki, azotu i benzo(a)pirenu – głównych składników smogu. Termomodernizacja budynków oraz inwestycje w OZE (np. panele fotowoltaiczne, pompy ciepła) zmniejszają zużycie energii, zwiększają

samowystarczalność energetyczną i ograniczają emisję CO₂. Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Pozytywne oddziaływanie na obszary chronionego krajobrazu na obszarze KSSOF będą miały działania z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych oraz bioróżnorodności. Na obszarze KSSOF nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego.

Oddziaływania na stanowiska i siedliska chronionych gatunków oraz stanowiska chronionych gatunków roślin

W związku z realizacją zadań wymienionych w Strategii, na terenie KSSOF nie dojdzie do negatywnego oddziaływania na stanowiska i siedliska chronionych gatunków oraz stanowiska chronionych gatunków roślin.

Oddziaływanie na zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne i pomniki przyrody

W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na omawianym terenie istniejące zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne i pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Działania inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem ich lokalizacji.

9.3. Korytarze ekologiczne

Przez omawiany teren przebiegają korytarze ekologiczne Rudy wielkie i Dolina Górnej Wisły oraz Opole - Katowice (dane GDOŚ), Bory Stobrawskie - Lasy Raciborskie, Lasy Raciborskie, Bory Stobrawskie oraz Dolina Górnej Odry (Jędrzejewski i in. 2011), a także międzynarodowy korytarz Odra i 4 regionalne korytarze ekologiczne (PZPWO 2019).

Obszar obejmujący ww. korytarze ekologiczny na terenie KSSOF składa się głównie z terenów leśnych, rolniczych, ale również fragmentarycznie z terenów zabudowanych oraz sieci dróg, a także terenów podmokłych i cieków wodnych.

Na terenie korytarzy ekologicznych możliwa jest realizacja inwestycji związanych z budową, rozbudową i remontem infrastruktury transportowej. W celu ograniczenia ryzyka kolizji ze zwierzętami zaleca się zastosowanie odpowiedniego oznakowania ostrzegawczego i ograniczeń prędkości.

Na terenie korytarzy ekologicznych możliwa jest realizacja inwestycji związanych z budową instalacji odnawialnych źródeł energii. Inwestycje te nie będą wywierać znaczącego negatywnego oddziaływania na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, ponieważ ich lokalizacja będzie zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i pomijać będzie kluczowe fragmenty korytarzy ekologicznych. Ze względu na charakter przedsięwzięć, na etapie planowania zostanie przeprowadzona odrębna procedura oceny oddziaływania na środowisko, w tym z uwzględnieniem wpływu na spójność i przepustowość korytarzy ekologicznych, celem uzyskania wymaganych zgód, decyzji i opinii właściwych organów.

Do zadań pozytywnie oddziałujących na prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych należą te związane z zwiększaniem świadomości ekologicznej mieszkańców, a także wszelkie inne ukierunkowane bezpośrednio na ochronę przyrody, w tym również bioróżnorodności.

9.4. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Strategii w przypadku typowych działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki ściekowej, infrastruktury technicznej, infrastruktury drogowej, gospodarki wodami, termomodernizacji budynków może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów cennych przyrodniczo, stanowiących biotop roślin i zwierząt (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych oraz powierzchni leśnych, pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji, m.in. związanych z modernizacją i rozwojem infrastruktury kanalizacyjnej, poprawą efektywności energetycznej z uwzględnieniem OZE, zapewnieniem sieci instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych oraz modernizacją i rozbudową układu komunikacyjnego, budową tras rowerowych oraz melioracjami wodnymi. Oddziaływania te związane będą głównie z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe).

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, ponieważ może dojść do ingerencji danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Ponadto, może dojść do tworzenia barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew

i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od m.in. dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk.

Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin;
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami;
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi;
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg);
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

W perspektywie długoterminowej działania związane z budową systemów kanalizacyjnych będą miały stały, pozytywny wpływ na bioróżnorodność zwłaszcza organizmów żyjących w glebie i w wodzie. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa zmniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód i do ziemi, co w konsekwencji zwiększy zasobność i jakość gleb oraz poprawi stan wód powierzchniowych i podziemnych na terenie KSSOF. Pośrednio stan siedlisk powinien ulec poprawie poprzez działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (np. budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej) oraz poprawy jakości powietrza. W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych oraz powiększeniu areálu powierzchni leśnych, pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych. Bardziej złożone ekosystemy pozwalają w znacznym stopniu utrzymać właściwy reżim hydrologiczny, a także są odporniejsze na niekorzystne zmiany klimatu i zjawiska pogodowe.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez

zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Działania wyznaczone w Strategii nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarzy. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia.

Z danych przekazanych przez RDOŚ w Opolu wynika, że na przedmiotowym terenie, poza obszarami NATURA 2000, stwierdzono stanowiska chronionych ptaków, płazów, gadów, ryb i minogów oraz owadów. W związku z dużą mobilnością gatunków i lokalnym charakterem przedsięwzięć, zaplanowanych na tych obszarach do realizacji nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na ww. organizmy. Należy również zaznaczyć, że w niedalekiej odległości od ww. stanowisk znajdują się obszary NATURA 2000, gdzie w razie zakłóceń organizmy te mogą znaleźć schronienie. Niemniej jednak zaleca się, aby wszelkie prace były realizowane w sposób, pozwalający na minimalizację negatywnego oddziaływania na stwierdzone gatunki ptaków i ssaków. W przypadku inwestycji wielkopowierzchniowych, zaleca się wykonanie ekspertyz środowiskowych, a na etapie realizacji inwestycji dostosowanie się do zaleceń płynących z jej wyników. Dodatkowo z danych otrzymanych od RDOŚ w Opolu wynika, że na terenie gminy brak jest miejsc, które byłyby szczególnie cenne ze względu na zwiększoną obecność płazów. Do miejsc bytowania i rozrodu herpetofauny należeć mogą obszary mokradłowe i szuwarowe, oraz zbiorniki wodne zlokalizowane w południowej części gminy oraz wszelkie okresowe zbiorniki wodne rozsiane po całym jej terytorium. Należy zaznaczyć, że w przypadku realizacji przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, zostaną one poprzedzane odpowiednimi analizami z udziałem specjalisty herpetologa, służącymi uzyskaniu stosownych decyzji i zgód środowiskowych. Wydać on może zalecenia odnośnie utworzenia tzw. tymczasowych wygrodzeń herpetologicznych (na etapie realizacji inwestycji) oraz w przypadku, gdy eksploatacja przedsięwzięcia będzie niosła ryzyko dla herpetofauny również wygrodzeń herpetologicznych stałych.

Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych. W ramach przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.

W przypadku realizacji zadań związanych z wykonywaniem wykopów, do najbardziej narażonych organizmów należą drzewa. Szczególnie groźne są dla nich wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój korzeni. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew (Suchocka M., 2016, *Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych*, Warszawa). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

Na terenie KSSOF znajdują się strefy ochrony, które są wyznaczane w celu ochrony miejsc rozrodu zagrożonych ptaków drapieżnych. Strefy te trwale lub okresowo zabezpieczają otoczenie gniazd przed wszelkimi formami działalności ludzkiej. Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową wymagają ustalenia takich stref. Ochrona strefowa opiera się na zapisach ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. [Dz.U. 2026 poz. 13] oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt [Dz.U. 2022 poz. 2380] zawierającego m.in. wykaz gatunków dziko występujących zwierząt, dla których wymagane jest ustalenie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. W związku z powyższym nie przewiduję się aby realizacja zadań przewidzianych w Strategii wpłynęła negatywnie na ptaki drapieżne.

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk, zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych,
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów,
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych,
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej,
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych,
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

9.5. Ludzie

Realizacja Strategii zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego. Jednym z ważnych elementów będzie rozwój infrastruktury technicznej (dróg, sieci kanalizacyjnej, błękitno-zielonej architektury). Pozytywny wpływ na środowisko będą miały także działania związane z gospodarką odpadami oraz ochroną przyrody, w tym bioróżnorodności. Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni.

Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej. Dodatkowo termomodernizacja wpłynie pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców.

Bezpośrednio na zdrowie ludzi wpływać będą inwestycje w sektorze gospodarki ściekowej. Modernizacje sieci i ich czyszczenie mogą przełożyć się na poprawę jakości wody przeznaczonej do picia.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi ich zdrowie i bezpieczeństwo.

9.6. Powietrze atmosferyczne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach, modernizację systemów grzewczych, stosowanie alternatywnych paliw i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Ponadto, w Strategii zaplanowano działania związane z rozwijaniem transportu publicznego, który w sposób znaczący może się przyczynić do poprawy jakości powietrza na terenie KSSOF.

Działania związane z rozwijaniem systemu gospodarowania odpadami przyczynią się do zmniejszenia ilości nielegalnego spalania odpadów w domowych paleniskach, co wpłynie na poprawę jakości powietrza.

Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczyni rozwój zrównoważonego i efektywnego systemu komunikacji i transportu.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów oraz przebudowa infrastruktury drogowej, w tym systemu ścieżek rowerowych. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię ciepłą, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Pośredni długoterminowy wpływ na powietrze może mieć upowszechnianie edukacji. Działania w zakresie edukacji, a szczególnie edukacji ekologicznej mogą mieć pośrednie i wtórne znaczenie w kontekście kształtowania właściwych postaw wobec środowiska oraz powinny z wysokim prawdopodobieństwem przyczynić się do poprawy jakości powietrza w przyszłości. Natomiast świadomość szkodliwości stosowania paliw tradycyjnych o niskiej jakości do celów grzewczych oraz spalania odpadów w domowych kotłach bezpośrednio wpłynie na zwiększenie stosowania ekologicznych źródeł energii, a tym samym redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza. Stopień zanieczyszczenia powietrza ma wpływ na czynniki klimatyczne, szczególnie na terenach miejskich.

Dlatego też wraz z poprawą stanu powietrza zmianom ulega klimat, jeśli inne czynniki nie wpływają zbyt negatywnie i dominująco.

Oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze mogą mieć inwestycje związane z budową, rozbudową czy też modernizacją. Źródłem negatywnego oddziaływania ww. inwestycji może być budowa jak i eksploatacja. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza atmosferycznego.

Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych jak i kolektorów słonecznych na budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a jeżyków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych. Montaż instalacji fotowoltaicznych w korelacji z elektryfikacją transportu samochodowego, pozwoli na drastyczne ograniczenie emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych, dając tanie źródło napędu oraz pozwalając na stopniową rezygnację z płynnych paliw kopalnych, których wydobycie może być niebezpieczne dla różnorodności biologicznej, a spalanie powoduje m.in. smog, choroby i pogłębianie się ocieplenia klimatu.

Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych.

9.7. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Miasta zagrożone są bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W mniejszym stopniu zagrożenie stanowią silne wiatry, które z uwagi na dużą szorstkość podłoża w miastach tracą swoją siłę (zagrożenie to może dotyczyć małych miast oraz przedmieść o zabudowie rozproszonej). Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne (asfalt, beton, pokrycia dachów itp.) przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura co sprzyja stresowi cieplnemu, stagnacji powietrza nad miastem, wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłu zawieszonego i smogu. Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związany z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Geograficznie problem ten może w większym stopniu dotknąć województwa opolskiego. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Część działań ujętych w Strategii będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi, jak i negatywnymi w odniesieniu do zmian klimatu. Działanie obejmujące przebudowę i remonty dróg, obok bezpośredniej i długotrwałej poprawy stanu powietrza w zakresie ilości emitowanych zanieczyszczeń (na skutek upłynnienia ruchu, skutkującego mniejszym spalaniem paliw) powodują z reguły przeniesienie negatywnego oddziaływania z jednego miejsca w inne (z terenów zabudowanych na tereny zlokalizowane poza terenami zabudowanym, które wcześniej charakteryzowały się o wiele lepszymi warunkami aerosanitarnymi). Ponadto zmiany pokrycia powierzchni ziemi bezpośrednio wpływają na mikroklimat. Ich zwiększenie pogarsza lokalnie mikroklimat, tworząc tzw. wyspy ciepła.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA⁹, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

9.8. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchome, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie. Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie.

⁹ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budynków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Należy również zaznaczyć, że część zadań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii zakłada bezpośrednio poprawę stanu zabytków ruchomych i stałych oraz zapewnienie ich bezpieczeństwa. Ponad to zadania te przyczynią się do zwiększenia dostępności obiektów i pozwolą na czerpanie wyższych korzyści finansowych ze wzmożonego ruchu turystycznego i zabezpieczenie środków na ich utrzymanie.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu Strategii przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki i stanowiska archeologiczne.

9.9. Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda oraz gleba. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z rozwojem systemu gospodarki wodno-ściekowej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów,

jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z termomodernizacją budynków.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

9.10. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanej Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód, a także istniejące na przedmiotowym terenie ujęcia wód podziemnych.

1. Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę
1. przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej
1. jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie stref ochronnych ujęć wód.
1. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie
1. użytkowania gruntów oraz korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed
1. degradacją. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren
1. ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren
1. ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody
1. służących do zwykłego korzystania z wód. Zgodnie z Ustawą z dnia
1. 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) na terenie ochrony
1. bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia
1. wody. Na terenie ochrony bezpośredniej należy: Odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w
1. sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.
2. Zagospodarować teren zielenią.
3. Odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych
1. przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru
1. wody.
4. Ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy
1. obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Zakazuje się niszczenia, uszkodzania lub przemieszczania stałych znaków stojących lub pływających oraz tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody. Na terenie ochronny pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących:

1. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
2. Rolnicze wykorzystanie ścieków.
3. Przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych.
4. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin.
5. Budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk.
6. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych.
7. Lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt.
8. Lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu.
9. Lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych.
10. Mycie pojazdów mechanicznych.
11. Urządzanie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.
12. Lokalizowanie nowych ujęć wody.
13. Lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt.
14. Wydobywanie kopalin.
15. Wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
16. Lokalizowanie budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych związanych z turystyką.
17. Używanie statków powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych.
18. Urządzanie przyrm kiszonkowych.
19. Chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie.
20. Pojenie oraz wypasanie zwierząt.
21. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.
22. Uprawianie sportów wodnych.

23. Użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
24. Lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
25. Składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.
26. Stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg.
27. Lokalizowanie pomp ciepła i akumulatorów ciepła warstwy wodonośnej.

Założenia projektowanego dokumentu nie będą oddziaływać na strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ze względu na brak zaplanowanych przedsięwzięć w ich granicach, wynikający z powyższych zakazów. Wskazane w Strategii przedsięwzięcia związane z budową, rozbudową i modernizacją sieci wodnokanalizacyjnej nie pogorszą stanu środowiska, nie zmienią sposobu wykorzystywania terenu, polepszą natomiast wydajność i bezpieczeństwo systemu zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Czas remontów będzie wiązał się z chwilowymi i krótkoterminowymi uciążliwościami dla środowiska związanymi ze wzmożonym transportem, wibracjami, emisją spalin, hałasem oraz powstawaniem odpadów. Wszystkie użyte do budowy i remontów surowce, materiały, wodę, paliwa i energię należy wykorzystywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami ze szczególnym zwróceniem uwagi na odzysk materiałów i surowców w trakcie gospodarki odpadami.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie wszystkim części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowe eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Pośrednie i bezpośrednie zwiększanie zasobów wodnych będzie przeciwdziałało występowaniu i negatywnym skutkom suszy. Zaproponowane w projekcie Strategii działania będą zmierzać do poprawy warunków klimatycznych dzięki systematycznej poprawie reżimu hydrologicznego oraz jakości wód.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, a zanieczyszczenia z powietrza przenikają do środowiska glebowego. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

Realizacja zadań związana z wdrażaniem działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu i ochrony bioróżnorodności przyczyni się do zwiększanie areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych. Ogół działań związanych z zwiększaniem retencji, gdzie efektem jest zwiększenie infiltracji wód opadowych oraz powierzchniowych będą wpływać pozytywnie na stan wód i nie będą stanowić zagrożenie dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWPd a także nie będą wpływać na stan ilościowy i jakościowy GZWP.

Realizacja planowanych inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wpisuje się w cele środowiskowe, wskazane w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335). Zgodnie z Programem wodno-środowiskowym kraju wprowadzono działania z kategorii „Gospodarka Komunalna”, obejmujące konieczność porządkowania systemu gospodarki ściekowej. Działania te obejmują budowę systemu kanalizacji sanitarnej. Reasumując realizacja inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. Inwestycje mają na celu poprawę warunków sanitarnych, uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez podłączenie istniejących i planowanych budynków do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków.

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować

zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych.

Zgodnie z projektem KLIMADA¹⁰, rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu;
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych;
- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych;
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym;
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

9.11. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej przyczynią się działania dotyczące, m.in. termomodernizacji budynków.

Wśród kierunków działań przewidzianych w Strategii znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

¹⁰ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

- modernizacja, rozbudowa i budowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą;
- rozwijanie i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej;
- modernizacja infrastruktury użyteczności publicznej.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec (2008) 3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany.*¹¹

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na termomodernizacji obiektów, rozbudowie infrastruktury wodno-ściekowej, budowie ścieżki rowerowej. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Przebudowa i modernizacja już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, ale będzie prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni publicznej.

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Zgodnie z Waloryzacją krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony na terenie KSSOF występuje:¹²

- pasmo krajobrazu peryglacyjnego - obszar Krasiejowsko-Jemielenicki - położony jest na terenie gmin Ozimek, Kolonowskie, Jemielenica i Zawadzkie. Występuje tu rozległy, w większości zalesiony garb o wysokości dochodzącej do 220 m n.p.m. Wznosi się ponad przylegającą od północy dolinę Małej Panwi o ok. 30 m. Wzniesienia zbudowane są z glin zwałowych oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych, w tym akumulacji szczelinowej. Porozcinane

¹¹ Zalecenia CM/Rec (2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej

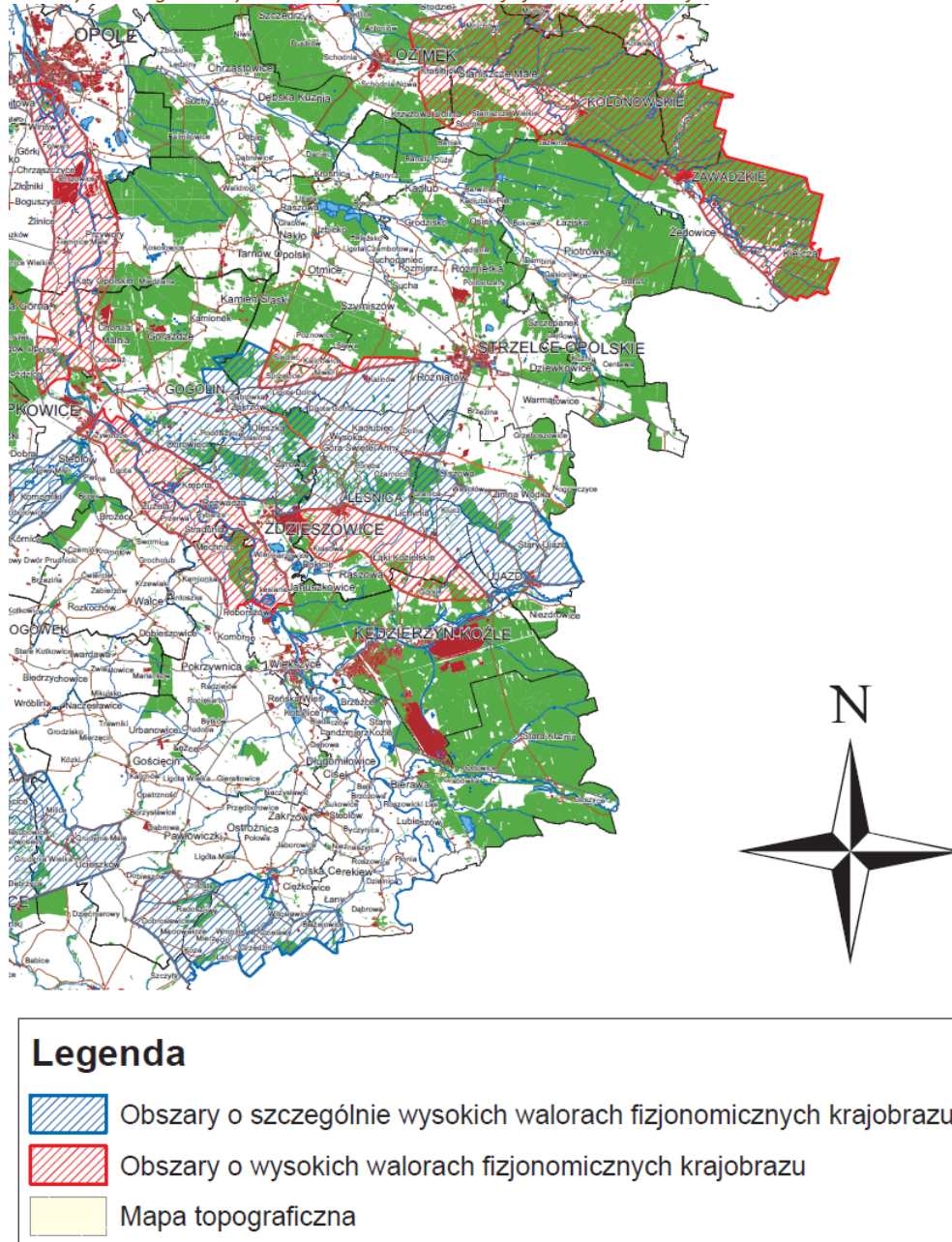
¹² Badora K., Badora K.: Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony, Opole 2006

są obniżeniami Jemielnicy i Małej Panwi oraz dolinkami ich dopływów. Łączna miąższość osadów czwartorzędowych dochodzi tu do 40 m. Pod czwartorzędem zalega starsze podłoże w postaci wiśniowych i pstrych ilów górntriasowych. U podstaw wzniesień występuje ono na powierzchni. W okolicach Krasiejowa osady te były eksploatowane dla potrzeb przemysłu cementowo-wapienniczego i dokonano w nich największego odkrycia paleontologicznego na Opolszczyźnie związanego ze znaleziskiem licznych gadów i płazów górntriasowych. Niewielka część wzniesień jest użytkowana rolniczo. Dominują grunty orne, w dolinach rzecznych rozcinających wzniesienia występują większe kompleksy trwałych użytków zielonych.

- największe obszary z krajobrazami peryglacjalnymi na Opolszczyźnie w okresowych miejscach dawnego postępu lądolodu odrzańskiego podczas jego recesji. Charakterystyczną ich cechą jest obecnie wododziałowe położenie, przewaga falistych form ukształtowania terenu, obecność pagórkowatych form ostańcowych, występowanie rozcinających wysoczyzny wyraźnie wciętych w bazę erozyjną małych dolinek rzecznych oraz dość intensywne rolnicze zagospodarowanie. Najdalej na południu zlokalizowany jest obszar Radoszowsko-Łanowski (nomenklatura własna bazująca na nazwach większych miejscowości), obejmujący tereny w gminach Polska Cerekiew, Pawłowiczki i Cisek. Obszar położony jest we wschodniej części Płaskowyżu Głubczyckiego i pokryty maskującymi pokrywami lessów i glin lessopodobnych. Ich obecność oraz położenie w obrębie płaskowyżu były przyczyną zaklasyfikowania go do krajobrazów lessowych. Podobne obszary występowania wzniesień zbudowanych z glin zwałowych, piasków i żwirów wodnolodowcowych, pokryte lessami, występują na terenie całego płaskowyżu i ze względu na charakter rzeźby terenu i budowy geologicznej utworów powierzchniowych identyfikowane są jako krajobrazy lessowe, które zostały omówione wyżej.
- najgęstsza sieć wąwozów oraz najgłębsze formy między Górą Św. Anny i Leśnicą, między Porębą i Leśnicą, a także między Czarnocinem i Lichynią. Występuje tu kilkanaście przekraczających głębokość 10 m wąwozów o długości przekraczającej 3-5 km.
- głębokie rozcięcia erozyjne pokrytego lessami progu strukturalnego mają podstawowy wpływ na jego zagospodarowanie. Charakterystyczną cechą jest tu występowanie terenów rolnych podzielonych zadrzewieniami porastającymi stoki i dno wąwozów. Miejscami najbardziej strome stoki progu, gdzie nie można było rozwijać upraw rolnych są również zalesione. Znaczna część kompleksów leśnych ma bardzo duże walory przyrodnicze. Na porozcinanych dolinkami stokach progu ustanowiono dwa rezerваты leśne Grafik i Boże Oko, w których chroni się starodrzewia buczyn. Charakterystyczną cechą terenów rolnych jest występowanie prostopadłych do stoku skarp przeciwoerozyjnych (tarasów uprawowych), na których obok zadrzewień i zakrzaczeń zachowały się szczątkowe mury kserotermiczne. Tereny

zabudowane na obszarach lessowych Chełmu nie występują zbyt często i podobnie jak na Płaskowyżu Głubczyckim poszczególne wsie i przysiółki schowane są w dolinach. Większe wsie Lichynia, Zalesie Śląskie oraz miasta Ujazd i Leśnica zlokalizowane są u podstaw progu. Charakterystyczną cechą zagospodarowania przestrzeni jest występowanie licznych odłogów, które szybko zarastają na drodze wtórnej sukcesji ekologicznej. Łąki i pastwiska występują sporadycznie, głównie w dnach dolin. Większe powierzchnie osiągają na wschodzie, gdzie doliny są płaskodenne i szersze, dolinki na zachodzie są niemal całkowicie zalesione.

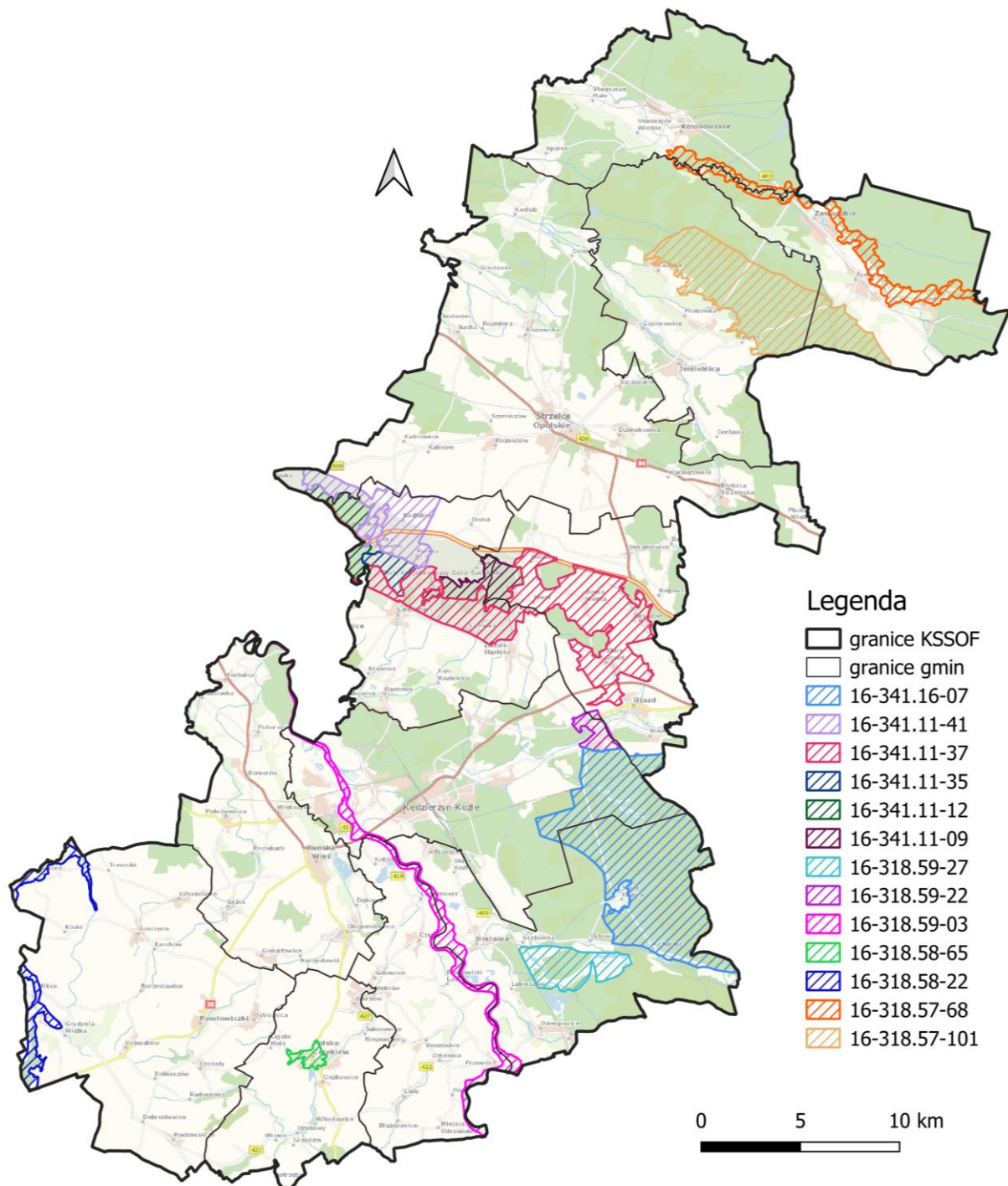
Obszary o szczególnie wysokich i wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu na terenie KSSOF

Źródło: Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego

Zgodnie z Audytem Krajobrazowy Województwa Opolskiego na terenie KSSOF znajdują się krajobrazy priorytetowe przedstawione na poniższej mapie.

Rysunek 32. Krajobrazy priorytetowe ujęte w Audycie Krajobrazowym Województwa Opolskiego znajdujące się na terenie KSSOF

źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Opolskiego

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania Strategii na krajobrazy priorytetowe obszaru. Należy również zaznaczyć, że krajobrazy priorytetowe na terenie KSSOF są niejednokrotnie objęte ochroną

w postaci form ochrony przyrody, co dodatkowo minimalizuje ryzyko wystąpienia negatywnych oddziaływań.

Zgodnie z danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego zgodnie z poniższą tabelą występują obszary potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (stan na 20.01.2026 r.):

Tabela 29. Historyczne zanieczyszczenia powierzchni gleb na terenie KSSOF.

Gmina	Numer działki	Substancje	Status
Kędzierzyn-Koźle	1657/5	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn	teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji
	1046/5 1048/2	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Arsen (As); Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; Bar (Ba)	teren, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi
	471/1 471/2	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn	teren, na którym zakończono remediację
	588/75	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; Fenantren; Suma węglowodorów aromatycznych	teren, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi
	588/91	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; Fenantren; Suma węglowodorów aromatycznych	teren, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi
	602/217	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; Fenantren; Suma węglowodorów aromatycznych	teren, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi
	593/1	Etylobenzen; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; Ksyleny; Toluen; Styren	teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji
	140/2 141	Rtęć (Hg); Cynk (Zn); Miedź (Cu)	teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji
	177/8 177/7 177/3	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Chrom (Cr)	teren, na którym zakończono remediację
		Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Chrom (Cr); Rtęć (Hg); Cynk (Zn)	teren, na którym zakończono remediację
	244/4 254/11 244/6	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju	teren, na którym zakończono remediację

Gmina	Numer działki	Substancje	Status
	245/1		
	296/2	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Benzo(k)fluoranten; Benzo(ghi)perylen; Antracen; Benzo(b)fluoranten; Indeno(1,2,3-c,d)piren; Benzo(a)antracen; Benzo(a)piren; Chryzen	teren, na którym zakończono remediacje
	371/3	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Chrom (Cr); Bar (Ba)	teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji
Strzelce Opolskie	3694/8 3694/7	Benzo(k)fluoranten; Benzo(ghi)perylen; Ołów (Pb); Dibenzo(a,h)antracen; Naftalen; Fenol; Antracen; Benzo(b)fluoranten; Indeno(1,2,3-c,d)piren; Benzo(a)antracen; Benzo(a)piren; Chryzen	teren, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi
	3731	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju	teren, na którym zakończono remediacje
Ujazd	561,3	Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn	teren, na którym zakończono remediacje
	294/1 294/2	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Benzo(k)fluoranten; Benzo(ghi)perylen; Dibenzo(a,h)antracen; Naftalen; Antracen; Benzo(b)fluoranten; Indeno(1,2,3-c,d)piren; Benzo(a)antracen; Benzo(a)piren; Chryzen	teren, na którym zakończono remediacje

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/, stan na 20.01.2026 r.

Na terenie gmin: Zawadzkie, Bierawa, Cisek, Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś nie występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni gleb.

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju.

Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy również mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

9.12. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będą miały działania w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego. Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku kierunku działań: Wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na terenie KSSOF opartych na energii słońca. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednie i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”.

Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

9.13. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów

Pozytywny wpływ niewątpliwie będą miały działania przeciwdziałające nielegalnemu pozbywaniu się odpadów np. edukacja ekologiczna mieszkańców – w formie tzw. „dzikich wysypisk”, a także poprzez spalanie ich w domowych kotłowniach. Długofalowy pozytywny trend dotyczący właściwego zagospodarowania odpadów, a także ograniczenia w ich powstawaniu prognozowany jest dzięki wdrażaniu inicjatyw dotyczących edukacji ekologicznej.

Powstawanie dużej ilości odpadów (w szczególności budowlanych) będzie związane z realizacją inwestycji dotyczących budowy nowych obiektów. Wszystkie wytworzone odpady na poszczególnych etapach, zostaną zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. Odpady będą zbierane selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń.

9.14. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Planowane do realizacji przedsięwzięcia ujęte w *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* nie są zaliczane do obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych wg. *Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej* (Dz.U. 2016, poz. 138).

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii podczas realizacji Strategii może być związane z poważną awarią w transporcie drogowym, niekontrolowanym wyciekiem przewożonych substancji niebezpiecznych, wyciekiem płynów eksploatacyjnych na skutek usterek technicznych. Ze względu na charakter

przedsięwzięć, które nie wiążą się z koniecznością użycia niebezpiecznych substancji ani technologii nie przewiduje się wystąpienia zagrożenia dla środowiska. Realizacja układu komunikacyjnego gmin nie będzie jednak bezpośrednio wpływała na wystąpienie poważnej awarii, będą to jednak potencjalne lokalizacje wystąpienia tego niekorzystnego zdarzenia.

10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci kanalizacyjnej, budową i modernizacją obiektów można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślane wybory lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gmin.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni.
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację.
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów.
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną.
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów.
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.
- Właściwe postępowanie z odpadami.
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu.
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych.
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia.
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu.
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów.
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej.
- Stosowanie przepisów BHP.
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin.
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną.
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.

- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00.
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia.
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych.
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu.
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas.
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni.
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko,
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów.
- Sprawne przeprowadzenie prac.
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją.
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska.
- Zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Ochrona krajobrazu

- W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

- Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

11. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w projekcie *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* można zaproponować następujące działania alternatywne:

- Zmiana lokalizacji danego działania.
- Zmiana technologii realizacji zadania.
- Wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania.
- Rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego.
- Modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstąpienie od realizacji zadania, jeśli

decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zadania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Projekt jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gmin, która jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomowi konsumpcji brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

12. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. Monitorowanie realizacji Strategii IIT

Monitoring prowadzony jest przede wszystkim w celu zapewnienia ciągłości, efektywności i skuteczności realizacji strategii. Ze względu na fakt, iż dzięki sukcesywnemu gromadzeniu i analizowaniu informacji i danych dotyczących przebiegu procesu wdrażania jej założeń, monitoring pozwala również na wykrycie ewentualnych problemów i utrudnień mających wpływ na osiągnięcie zakładanych rezultatów.

Monitoring Strategii IIT prowadzony będzie na dwóch poziomach, w okresach dwuletnich. Na poziomie strategicznym kluczowe będzie badanie zmian i określenie postępu w realizacji poszczególnych przedsięwzięć. W ramach monitoringu na tym poziomie zbierane będą dane dotyczące rezultatów wdrażanych działań, a następnie nastąpi ich analiza i ocena osiągniętych efektów. Na poziomie operacyjnym monitoring zostanie zrealizowany poprzez wskazanie odsetka zrealizowanych przedsięwzięć w stosunku do ogólnej liczby zamierzeń.

Poniżej przedstawiono zestawienie wskaźników, które będą podlegały monitoringowi na poziomie strategicznym.

Cel operacyjny 1	Upowszechnienie i rozwój opieki przedszkolnej
Wskaźniki produktu	Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego; Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej; Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem; Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością; Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych); Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym; Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie; Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie; Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie; Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie; Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie; Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami; Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem; Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem.
Wskaźniki rezultatu	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu.

Cel operacyjny 2	Wsparcie kształcenia ogólnego
Wskaźniki produktu	Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta; Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem; Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym; Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej; Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie; Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie; Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie; Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie; Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie; Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami; Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń; Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem; Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem; Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem.
Wskaźniki rezultatu	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu; Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu.
Cel operacyjny 3	Edukacja równych szans
Wskaźniki produktu	Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta; Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej; Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem; Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci niepełnosprawnością; Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych); Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym; Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej; Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie;

	Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie; Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie; Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie; Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie; Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami; Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń; Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem; Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem; Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem; Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem.
Wskaźniki rezultatu	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu; Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu
Cel operacyjny 4	Działania na rzecz lokalnych społeczności
Wskaźniki produktu	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego; Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego; Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego; Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem; Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach; Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem.
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
Cel operacyjny 5	Rozwijanie systemu pieczy zastępczej
Wskaźniki produktu	Całkowita liczba osób objętych wsparciem; Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych); Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym; Liczba opiekunów faktycznych/nieformalnych objętych wsparciem w programie; Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie; Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie; Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie; Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie; Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej; Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie; Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie; Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie; Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami;

Wskaźniki rezultatu	Liczba dzieci i młodzieży, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie; Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie; Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu; Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie; Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług; Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej; Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu.
Cel operacyjny 6	Zapobieganie zachowaniom ryzykownym i zagrożeniom społecznym
Wskaźniki produktu	Całkowita liczba osób objętych wsparciem; Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu; Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu.
Cel operacyjny 7	Rozwój wysokiej jakości usług społecznych
Wskaźniki produktu	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym Liczba opiekunów faktycznych/nieformalnych objętych wsparciem w programie Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie Liczba osób objętych programem polityki zdrowotnej Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie Liczba podmiotów wykonujących działalność leczniczą objętych w projekcie wsparciem w zakresie poprawy dostępności zgodnie ze standardem dostępności Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej Liczba osób korzystających z usług środowiskowych w ramach wsparcia psychiatrycznego osób dorosłych Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług środowiskowych w ramach wsparcia psychiatrycznego osób dorosłych
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług Liczba podmiotów wykonujących działalność leczniczą, które poprawiły dostępność zgodnie ze standardem dostępności

	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej
Cel operacyjny 8	Rozwój zrównoważonego i efektywnego systemu komunikacji i transportu
Wskaźniki produktu	Liczba miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”; Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS); Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS); Liczba przebudowanych i rozbudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych; Liczba przebudowanych obiektów „parkuj i jedź”; Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”; Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych; Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji pozamiejskiej; Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego; Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji pozamiejskiej; Wspierana infrastruktura rowerowa
Wskaźniki rezultatu	Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”; Szacowana emisja gazów cieplarnianych.
Cel operacyjny 9	Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy
Wskaźniki produktu	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS); Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS); Wspierana infrastruktura rowerowa
Wskaźniki rezultatu	Szacowana emisja gazów cieplarnianych
Cel operacyjny 10	Rozwój turystyki w oparciu o dziedzictwo kulturowe
Wskaźniki produktu	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego; Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego; Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego; Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem; Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach; Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
Cel operacyjny 11	Opolska Kultura i Turystyka czeka na Ciebie
Wskaźniki produktu	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego; Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego; Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego; Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem; Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach; Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem/
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem

Cel operacyjny 12	Poprawa efektywności energetycznej w Kędzierzyńsko-Strzeleckim Obszarze Funkcjonalnym
Wskaźniki produktu	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej; Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE; Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE; Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej); Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z OZE; Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS); Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS); Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE; Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE; Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków; Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE; Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE; Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne).
Wskaźniki rezultatu	Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE; Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE; Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej; Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej; Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej; Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych); Szacowana emisja gazów cieplarnianych; Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna); Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych; Szacowany roczny spadek emisji pyłu zawieszonego PM10.
Cel operacyjny 13	Wdrażanie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu
Wskaźniki produktu	Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych; Liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof; Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu; Liczba inicjatyw dotyczących zielonej infrastruktury; Liczba kompleksowych kampanii edukacyjnych; Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi pożarami.
/Wskaźniki rezultatu	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami; Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów).
Cel operacyjny 14	Rozwój i wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowej
Wskaźniki produktu	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzenia ścieków; Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków.
Wskaźniki rezultatu	Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia.

Cel operacyjny 15	Efektywne gospodarowanie odpadami
Wskaźniki produktu	Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów Inwestycje w obiekty do selektywnego zbierania odpadów.
Wskaźniki rezultatu	Odpady poddane recyklingowi; Odpady zbierane selektywnie.
Cel operacyjny 16	Ochrona bioróżnorodności
Wskaźniki produktu	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS); Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej; Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody; Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS); Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną; Liczba wspartych form ochrony przyrody; Powierzchnia obszarów chronionych i cennych przyrodniczo innych niż Natura 2000 objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi; Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia; Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony; Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów; Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu.
Wskaźniki rezultatu	Grunty zrekultywowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę lokali socjalnych lub pod działalność gospodarczą lub inną; Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne; Liczba przedsięwzięć proekologicznych; Liczba przedsięwzięć z zakresu ochrony przyrody wspartych w fazie przygotowawczej; Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza; Powierzchnia obszarów chronionych, dla których opracowano dokumenty planistyczne.

14. Podsumowanie i wnioski

- Strategia Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Strategia IIT stanowi kontynuację i operacjonalizację zapisów *Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030*, jako dokumentu planistycznego o charakterze ponadlokalnym oraz jest podstawowym dokumentem realizacji działań wdrażanych w formule Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) dla Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wskazanym w ustawie wdrożeniowej.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii IIT z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatów i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym.
- Strategia umożliwi identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Projektowana Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanej Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu „Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030”. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu Strategii Innych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie Strategii Innych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych, a także dostosowania KSSOF do wymogów jakie niesie za sobą nowa

perspektywa finansowa budżetu UE na lata 2021-2027. Na ich podstawie wyznaczono cele strategii, a także strategię ich realizacji na poziomie gminnym.

W rozdziale 6 Prognozy opisano szczegółowo teren Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego z podaniem charakterystyki Subregionu, struktury demograficznej, transportowej, komunikacji publicznej oraz infrastruktury technicznej. Następnie dokonano opisu istniejącego stanu środowiska.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

• Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;	• Klimat;
• Różnorodność Biologiczna;	• Klimat akustyczny;
• Ludzie;	• Wody (w tym JCW);
• Rośliny;	• Powierzchnia ziemi;
• Zwierzęta;	• Krajobraz;
• Powietrze;	• Zasoby naturalne;
	• Zabytki.

W przypadku Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć

na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Przedstawione przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie jednej gminy, a często także w granicach jednej miejscowości.

W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci kanalizacji sanitarnej, główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Zadania inwestycyjne są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmiany stosunków gruntowo-wodnych;
- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. zrozbudową sieci kanalizacyjnej czy modernizacją i rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych

uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Strategii IIT Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 8. Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na

środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko opisano potencjonalne oddziaływanie transgraniczne oraz zaproponowano sposoby monitorowania realizacji Strategii.

16. Zestawienie tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.....	23
Tabela 2. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy opolskiej.....	24
Tabela 3. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.....	26
Tabela 4. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze KSSOF.....	33
Tabela 5. Ocena stanu wybranych JCWP na terenie KSSOF.....	37
Tabela 6. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży obszar KSSOF.....	39
Tabela 7. Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne, znajdujące się na terenie JCWP obecnych na obszarze KSSOF.....	48
Tabela 8. Jednolite Części Wód Podziemnych znajdujące się na obszarze KSSOF.....	63
Tabela 9. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie KSSOF.....	64
Tabela 10. Charakterystyka GZWP znajdujących się na terenie KSSOF.....	68
Tabela 11. Dopuszczalne poziomy hałas w zależności od przeznaczenia terenu.....	79
Tabela 12. Linie kolejowe przebiegające przez KSSOF.....	81
Tabela 13. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie KSOF w latach 2022-2024.....	83
Tabela 14. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie KSSOF w latach 2021-2024.....	84
Tabela 15. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie KSSOF w latach 2021-2024.....	86
Tabela 16. Charakterystyka aglomeracji na terenie KSSOF.....	88
Tabela 17. Powierzchnia form ochrony przyrody w poszczególnych gminach KSSOF w 2024 r.....	91
Tabela 18. Obszary Natura 2000 na terenie KSSOF.....	95
Tabela 19. Park Krajobrazowy na terenie KSSOF.....	98
Tabela 20. Rezerваты przyrody na terenie KSSOF.....	100
Tabela 21. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe na terenie KSSOF.....	102
Tabela 22. Obszary chronionego krajobrazu na terenie KSSOF.....	103
Tabela 23. Stanowiska roślin naczyniowych na terenie KSSOF.....	106
Tabela 24. Struktura gruntów leśnych na terenie KSSOF.....	120
Tabela 25. Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie KSSOF w zakresie poszczególnych komponentów środowiska.....	127
Tabela 26. Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego.....	130
Tabela 27. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030.....	139
Tabela 28. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030.....	182
Tabela 29. Historyczne zanieczyszczenia powierzchni gleb na terenie KSSOF.....	240

Spis rysunków

Rysunek 1. Podział administracyjny KSSOF.....	14
Rysunek 2. Strefy energetyczne warunków wiatrowych.....	28
Rysunek 3. Turbiny wiatrowe na tle KSSOF.....	29
Rysunek 4. Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu.....	30
Rysunek 5. Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski.....	31
Rysunek 6. Mapa nasłonecznienia Polski.....	32
Rysunek 7. Wody powierzchniowe	34
Rysunek 8. Zlewnie JCWP na terenie KSSOF	36
Rysunek 9. Wody podziemne.....	63
Rysunek 10. Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży teren KSSOF	67
Rysunek 11. Obszary zagrożone powodzią na terenie KSSOF.....	72
Rysunek 12. Obszary zagrożone podtopieniami na terenie KSSOF.....	73
Rysunek 13. Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie KSSOF.....	75
Rysunek 14. Zagrożenie suszą rolniczą na terenie KSSOF.....	75
Rysunek 15. Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie KSSOF.....	76
Rysunek 16. Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie KSSOF.....	76
Rysunek 17. Łączne zagrożenie suszą łączną na terenie KSSOF.....	77
Rysunek 18. Obiekty hydrotechniczne znajdujące się na terenie KSSOF.....	89
Rysunek 19. Formy ochrony przyrody na terenie KSSOF.....	93
Rysunek 20. Korytarze ekologiczne na tle KSSOF.....	105
Rysunek 21. Siedliska na terenie gminy Kolonowskie.....	110
Rysunek 22. Siedliska na terenie gmin Strzelce Opolskie i Jemielnica.....	111
Rysunek 23. Siedliska na terenie gminy Zawadzkie.....	112
Rysunek 24. Siedliska na terenie gmin Leśnica i Ujazd.....	113
Rysunek 25.. Siedliska na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle.....	114
Rysunek 26. Siedliska na terenie gminy Bierawa.....	115
Rysunek 27. Siedliska na terenie gmin Pawłowiczki i Reńska Wieś.....	116
Rysunek 28. Siedliska na terenie gmin Polska Cerekiew i Cisek.....	117
Rysunek 29. Lokalizacja stanowisk przyrodniczych na terenie KSSOF.....	118
Rysunek 30. Tereny leśne na terenie KSSOF.....	125
Rysunek 31. Tereny leśne na terenie KSSOF z podziałem na skład drzewostanu.....	126
Rysunek 32. Krajobrazy priorytetowe ujęte w Audycie Krajobrazowym Województwa Opolskiego znajdujące się na terenie KSSOF	239